

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

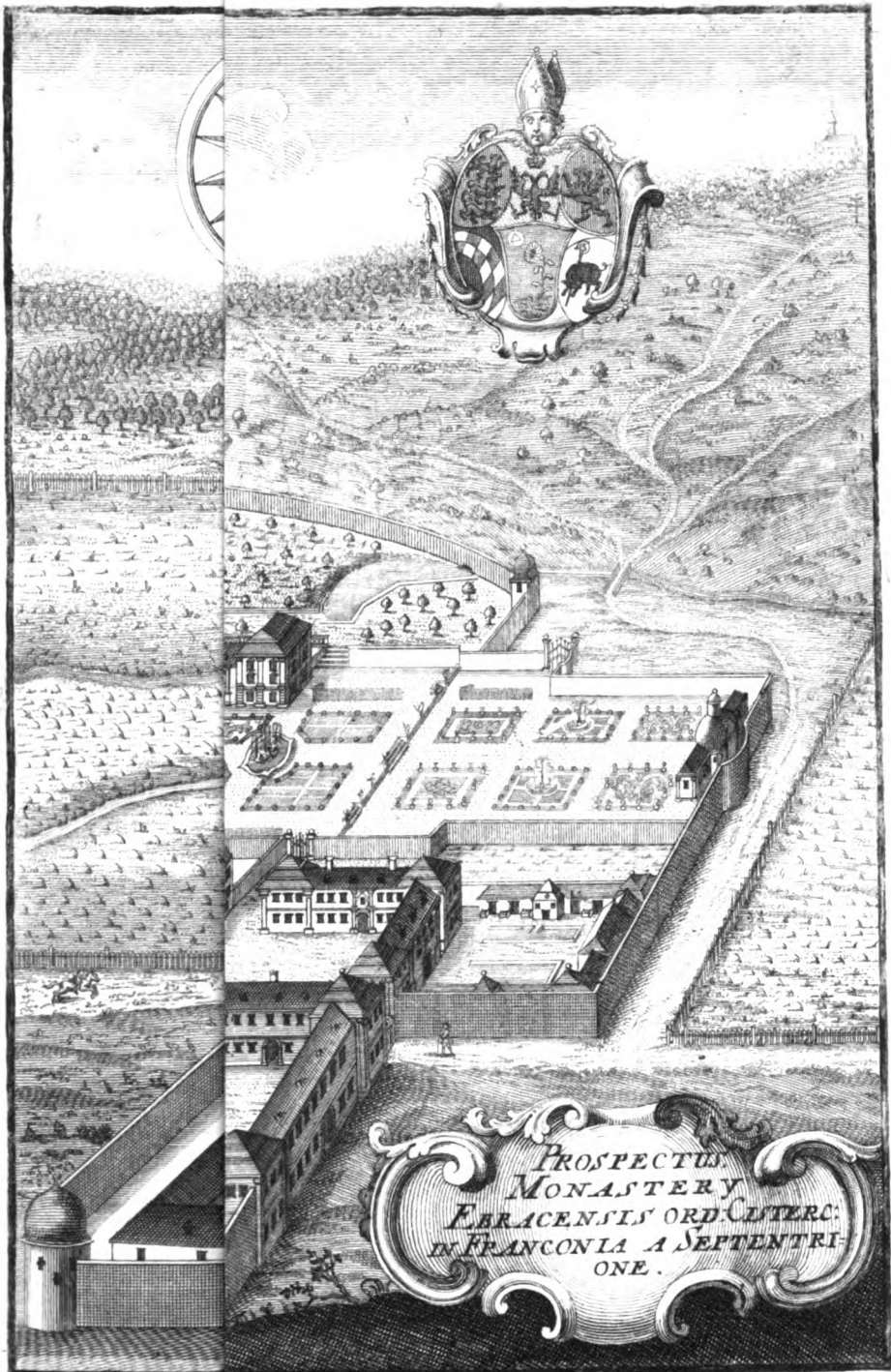

*Brevis notitia monasterii B.V.M.
Ebracensis sac. ordinis Cisterciensis in ...*

Guilelmus Sellner

Mason,
II. 112.

Del. R. P. Lucas schm

Gutwein sc. Wircob.

PROSPECTUS
MONASTERY
EBERACHENSIS ORD. CISTERC.
IN FRANCONIA A SEPTENTRI-
ONE.

U. 1144
**BREVIS NOTITIA
MONASTERII B. V. M.
EBRACENSIS
SAC. ORDINIS CISTERCIENSIS
IN FRANCONIA**

*Ex probatis Authoribus , tum impressis , tum scriptis ,
ex originalibus Diplommatibus , antiquis Do-
cumentis, & Scripturis desumpta, & in
hunc ordinem redacta*

A quodam ejusdem Loci , & Ordinis Religioso .

ROMÆ , Typis Bernabò , MDCCXXXIX.

SUPERIORUM PERMISSU.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

Phi. Archiepiscopus Theodosiæ Vicesgerens.

APPROBATIONES CENSORUM.

I.

Opus, cui titulus: *Brevis Notitia Monasterii B. V. M. Ebracensis Sacri Ordinis Cisterciensis in Franconia, ex probatis Authoribus, tum impressis, tum scriptis, ex originalibus Diplommatibus, antiquis Documentis, & Scripturis desumpta, & in hunc ordinem redacta à quodam ejusdem Locci, & Ordinis Religioso, anno Domini 1738., jussu Rm̃i Patris Aloysii Nicolai Ridolfi Sacri Palatii Apostolici Magistri perlegi, nihilque in eo, quod Sacrosanctæ Ecclesiæ Catholicæ dogmatibus, ac morum regulis adversetur, deprehendi, sed præclara facinora Abbatum, Virorumque Religiosorum ejusdem celeberrimi Asceterii, quæ Author pius æquè, & solers, antiquis ex monumentis, improbo labore, cruta, ingenuè, & criticè pandit: Donationes, Privilegia, ac exemptiones Summorum Pontificum, Imperatorum, & Magnatum: Cœnobiorum propagationes, quibus eorundem Parens jure merito, ac Caput prodit; ad pietatis cultum, Christifidelium ædificationem, valde idonea, ut typis denuò demandetur, dignissimum esse censeo. Datum in Collegio S. Basilii Magni de Urbe 11. Kalendas Augusti anno 1739.*

*Dominicus Fazinus S. Theologiæ Magister Abbas
Generalis totius Ordinis S. Basilii Magni.*

JUssus à R^{mo} Patre Aloysio Nicolao Ridolfi Sacri Palatii Apostolici Magistro legi Librum, cujus titulus est : *Brevis Notitia Monasterii B. V. M. Ebracensis Sacri Ordinis Cisterciensis in Franconia* : Neque in eo, quantum animadvertere licuit, quidquam offendi, quod Catholicæ Religioni, aut bonis moribus adversetur. Continet authentica Documenta, & Privilegia, ex quibus historia ejusdem Monasterii proluxiori stylo adornari commodè potest. Quare eundem in lucem edi posse, censeo. Datum in Collegio S. Francisci de Paula ad Montes de Urbe die 31. Julii 1739.

*Franciscus Zavarroni Ordinis Minimorum Ex-Generalis
Sacrae Congregationis Indicis Consultor, S. R. U. In-
quisitionis Qualificator &c.*

IMPRIMATUR.

Fr. Joachim Pucci Magister Socius Reverendissimi
Patris Sacri Palatii Apostolici Magistri Ordinis
Prædicatorum.

AD LECTOREM

Occasio & Intentio hujus Opusculi.

CRIPSIT Bruschi^{us} anno 1550. Chronologiam Monasteriorum Germaniæ: Scripsit & Jongelinus anno 1640. Notitiam Abbatiarum Ordinis Cisterciensis: Quoniam verò compertum est, multa in utroque Authore omiſſa, atque frequentes errores irrepiſſe, nec minus in pluribus Monasteriis ſucceſſu tam longi temporis multa eſſe immutata; cogitat non-nemo novam, & accuratam atque noſtris temporibus accommodatam notitiam omnium Abbatiarum Ordinis Cisterciensis per univerſum Orbem concinnare, lucique publicæ dare. Hujus Authoris laborem, ut non-

*nonnihil attemperarem , hoc Opusculum ex
authenticis Monumentis , scripturis anti-
quis , permultis etiam originalibus Diplo-
matibus concinnavi . Ut autem primo ob-
tutui benevoli Lectoris in fronte statim
pateat , quid Opusculum in se contineat ,
distributionem materiarum præmitto .*

DISTIBUTIO

Hujus Opusculi.

§. I.

Refertur Monasterii Ebracensis prima Fundatio ;
pag. i

§. II.

Enarrantur Ebracensis Monasterii Filiationes . 4

§. III.

Exhibentur Ebracensis Monasterii Benefactores . II

§. IV.

*Describuntur Monumenta Sepulchralia eorum , qui
locum Sepulturæ in Ebraco sibi elegerunt .* 15

§. V.

*Antiqua Cordium Episcoporum Wirceburgensium Se-
pultura in Monasterio refertur .* 23

§. VI.

*Basilica magna , & Ecclesiæ intra septa Monasterii de-
scribuntur .* 32

§. VII.

*Ecclesiæ extra septa ad Monasterium quoquo modo spe-
ctantes referuntur .* 38

§. VIII.

§. VIII.

Describuntur Monasterii Situs, & Aedificia intra septa Monasterii.

47

§. IX.

Præposituræ, Curia, Grangia, & Aedificia extra Monasterium referuntur.

55

§. X.

Exhibentur Monasterii Ebracensis Privilegia Papalia.

66

§. XI.

Privilegia Monasterio concessa ab Imperatoribus, & Romanorum Regibus.

80

§. XII.

Series Abbatum Ebracensium, & eorum facta referuntur.

98

§. XIII.

Viri Illustres Ebracenses referuntur.

197

EBRA-

EBRACUM

§. I.

Ejus Fundatio.

EVERENDUS P. Ignatius Gropp, Sacri Ordinis Sancti Benedicti Monasterii ad S. Stephanum Wirceburgi Professus, & Bibliothecarius anno 1730. Libellum quendam luci publicæ dedit, quem intitulavit Monumenta Sepulchralia Ecclesiæ Ebracensis; qui, cum optimè concinnatus sit, conveniatque veritati, ac documentis nostris, ea, quæ hoc, & sequentibus primis Paragraphis recensenda veniunt, cum ejus bonâ veniâ, de verbo ad verbum referemus, nisi forsitan ordine nonnihil mutato, & aliquibus quandoque intermixtis, seu demptis, ut ii, ad quos Libellus prædictus non pervenit, in hoc saltem Opusculo legere

A

gere

gere valeant . Itaque de fundatione Monasterii Ebracensis sic scribit .

Ebracum Ordinis Cisterciensis in Franco-
niâ primum , ac celeberrimum Monasterium in
recessibus sylvæ arduæ , quam vulgò Steiger-
wald dicimus , anno post Christum natum 1126.
Authores , & Fundatores habuit Germanos fra-
tres Bernonem , & Richwinum nobiles de Ebrau.
Ii cùm militiam sub Henrico V. Imperatore ,
ac Conrado Duce Svevorum , Francorumque ,
ac ipso demum ejus nominis tertio , Imperii
Moderatore , sequerentur , sanctiori subindè
Numinis instinctu provocati , Castrum suum
Ebrau in Clastrum commutare constituerunt ,
Berthilde , seu Berthrade sorore , quam habe-
bant unicam , perlubenter consentiente . Re-
cens admodum , ac vix Cunas egressa Cisterci-
ensis Congregatio , Religionis , ac Sanctitatis famâ ,
suprà , quàm credi potest , totâ passim Europâ
tùm temporis celebrabatur ; Hinc binis Fratri-
bus prædictis sacros colonos accersere , ac novel-
læ Vineæ palmites petere visum est .

Igitur anno 1119. , qui erat fundati Cister-
cii vicesimus secundus , eò diriguntur preces ,
ut religiosa , pro construendo novo Ebraci Cœ-
nobio , Monachorum Colonia mitteretur .

Verùm , cùm omnes in mundi plagas re-
formationis ejusdem Candidati postularentur ,
piæ

piæ Ebracensium Fratrum petitioni ante annum 1126. satisfieri haud potuit .

Quo demùm B. Adamus cum sociis duodecim ex Monasterio Morimundenſi , quartâ Cistercii filiâ , in Franconiam dirigitur , novellæ plantationis provinciam executurus . Accersiti Ebracenses futuri incolæ operi mox manus adjiciunt , oblatum sibi Caſtrum Ebrau in loco ſublimiori ſitum diruunt , ac novo molimine in vallis profunditate , quod Cisterciensibus ſolemnè eſt , vitæ clauſtralis conſtruunt officinas .

Ivit ſeptennium , quo Monachorum induſtrius labor , piorum adjutus ſtudiis , Monasterium abſolvit . Cujus Eccleſiam pientiffimus Embrico , Wirceburgenſium Episcopus , anno 1134. nonis Octobris conſecravit , atque tandem domus ibidem precationis conſtitit , ubi prius , abſentibus Bernone & Richwino , latrociniorum ſpelunca fuiſſe fertur .

Interea dum conſtructioni Ebraceniſis Cœnobii operam ſuam navant Morimundenſes advenæ ; plus in virtutibus religioſis , quàm in ædificiis clauſtralibus proficiunt . Jamque etenim longè , latèque Sanctitatem eorum fama ſpargebat , quæ plures nobilioris etiam generis , ac ſtatûs cujuſvis Viros ad amplectendum ipſorum conſortium , vitæque inſtitutum pelliciebat .

Ipſorum Fratrum Fundatorum primus ,

natuque major Berno se sacro Monachorum suorum coetui addixit, sagumque militare Monachali tunicâ commutavit. Ille ipse, qui dum primùm nobilitatis suæ indolem generosis ausibus, factisque probasset in bello Principibus terræ, posthac in sacrâ Religionis Militiâ, pro Regis æterni gloriâ ita strenuè, feliciterque pugnavit, ut Regni cœlestis bravium consecutus, sanctitatis post se opinionem relinqueret in terris. Eâdem sanctimonix famâ præ cæteris emicuit, qui primus omnium Abbas, vitæque claustralis Institutor extitit, B. Adamus. Magistri vestigia secuti sunt Rapatho, item alter Adamus, Venerabilis Gerlacus, Sifridus, Henricus, alique ad instituenda alibi nova Coenobia, de quibus infra §. 2. fiet sermo, Ebraco evocati sunt.

§. II.

Ebraci Filiationes.

Nondum sacræ, & religiosæ Ædes Ebracenses extremam manum acceperant, & jam vitæ religiosæ sacris sublimioribus initiatos alebat Viros, quos ad fundanda Monasteria intra primum septennium dimitteret.

Venerabilis Gerlacus anno 1129. ad Monasterium Runense in Stiria, Venerabilis P. Rapatho

patho ad Heilbrunnenſe in Eichſtetenſi, Venerabilis Adamus ad Langheimenſe in Bambergenſi Dioceſi; primi locorum prædictorum Abbates, cum adjunctis ex Ebraco fociis ablegati ſunt. Porrò ex foecundiffimo gremio Ebracenſi anno 1146. Nepomungum in Boemiâ primum Abbatem ſuum cum duodecim Monachis ſuſcipit. Fuit hoc Monasterium admodum inſigne, utpotè quod aliquandò ſexaginta Religioſos alebat. Ab Huſſitis tandem ſolo æquatum. Eidem præcipuo honori eſt, quod illius in Eccleſia Magnus ille Sanctus Joannes Nepomucenus anno 1729. die 19. Martii à Summo Pontifice Benedicto XIII. Sanctorum faſtis adſcriptus, Parentum precibus ad Dei Matrem ſiſis impetratus, inſuper & ſanitatem ejuſdem Beatiffimæ Matris beneficio conſecutus ſit, ubi prætereà puerulus quotidie Sacerdotibus ad aram miniſtrabat ex vitâ. Anno 1147. Alderſpachium in Bavariâ, Dioceſeos Paſſavienſis Monasterium percelebre, Venerabilis Sifridus Abbas cum conſodalibus ſuis ex Ebraco dirigitur. Illud ante à Canonicis Regularibus inhabitatum, tandem anno 1147., teſte Jongelino, Cifterciienſibus, agente Sancto Bernardo, ceſſit. Anno 1156. Coenobiũ Bildhuſanum in Franconiâ, Dioceſeos Wirceburgenſis, primordia ſua Venerabili Hermanno, Comiti Palatino, & Ebracenſi Con-

Converso , nec non vitæ Monasticæ institutionem Venerabili Henrico , primo ejusdem Abbati , cum duodecim sociis Ebracensibus in acceptis refert. Atque enumerata Monasteria, adhuc inter vivos superstitè primo Abbate suo B. Adamo , coloniis missis , Ebracum parturiit , genuitque .

His accensendum est Monasterium Hilariense Dioeceseos Passaviensis . Fundavit hoc anno 1146. Cholo quidam Comes de Wilhering, qui hoc ipsum nomen Monasterio commune fecit. Leges, & rationes suas sub initium à Runensi accipiebat Monasterio , cui proindè subditum erat .

Verùm , cùm propter adversos casus Hilaria nihil proficeret, Runensis Abbas filiam suam Matri Ebraco tradidit : quæ eidem anno 1185. Henricum Abbatem cum duodecim Religiosis ex gremio suo direxit , quorum studio, & curâ magna sumpsit incrementa . Atque in hoc Jure Paternitatis , sine dubio ullo , aut controversiâ , permanfit Ebracum in hanc usque diem , prout testantur literæ Conventûs Hilariensis sub dato 1. Maii anno 1734. ad Abbatem Ebracensem missæ , quibus non tantùm obitum sui defuncti Abbatis , nomine Boni , insinuat , sed & rogat , ut Abbas Ebracensis de novo Abbate sibi per electionem Canonicam maturè provideat , aut
pro.

propter magnas expensas tanto itineri necessarias alteri vices suas, Jure Paternitatis Ebraco competentes, deleget; quod & factum est, cum ab Abbate Ebracensi Reverendissimo Domino Abbati Chrysofthomo Campililiorum, per Austriam, & Hungariam Vicario Generali, provinciam dederit, nomine Abbatis Ebracensis, electioni novi Abbatis præsidentis, & omnia agendi, quæ ex Ordinis laudabili Instituto sancta sunt pro Jure Paternitatis, quod & ab eodem Reverendissimo Domino Chrysofthomo præstitum est, prout comprobant ejusdem litteræ, & Instrumentum Electionis novi Abbatis Hilariensis, Joannis Baptistæ, Ebracum directæ, & præsentata 3. Julii anno 1734. Porro Ebraco per Capitulum Generale subjectum, & incorporatum quondam fuit Monasterium B. Mariæ Virginis in pago Eyteren in Diocesi Trajectensi, postea in Iselsteinium translatum, ubi hodie sub Hæreticorum jugo ingemiscit.

Gaudet è contra Brunnbacum, celebre Monasterium Ordinis Cisterciensis in Franconiâ Dioceseos Wirceburgensis, juxta Tabulam Geneologicam alioquin accuratam anno 1154, vel juxta Tabulam, & Idæam Salemitanam 1151. fundatum, olim Maulbrunnæ filia, quod cum, ereptâ sibi per Hæreticos Matre prædictæ Maulbrunn, orphanum factum esset, in sinum Ebra-

Ebracensis Monasterii receptum , & in ejus numerum filiarum adoptatum est . Primò , anno 1537. hâc conditione , ut , cùm Maulbrunna indubitata Mater Brunnbaci Ordini restitueretur , Jus Paternitatis ad idem Monasterium reverteretur . Quoniam verò spes nulla restitutionis Monasterii Maulbrunnensis annis labentibus affulgeret , per novam Constitutionem Ordinis , & expressum mandatum Reverendissimi Domini Generalis , Jus Paternitatis in Monasterium Brunnbacense , Ebraco collatum est , absque ulteriori restrictione . Tenorem hujus adoptionis ex Originali hic subjicio . *Fr. Nicolaus Boucherat , Cistercii Abbas in Cabilonenſi Diœceſi , totius dicti Cisterciensis Ordinis , & Capituli Generalis , ejusdem plenariâ fungentes potestate , Venerabili , ac Charissimo nobis in Christo Coabbati Ebracensi salutem per Christum .*

Quoniam inter varias sollicitudines , quibus assidue premimur , ea sit potissima , ut de opportunis remediis provideamus , ne Monasteria nostri Ordinis vacantia , propter diuturnam vacationem in spiritualibus , & temporalibus aliqua accipiant detrimenta : Quamobrem , cùm nostrum Monasterium de Maulbrunn in Ducatu Wirtenbergensi , sit nunc à Lutheranis occupatum , cujus quidem Monasterii Abbas erat Pater Visitator Monasterii Brunnbacensis in Herbipolensi Diœceſi , ad quem quidem Abbatem de Maulbrunn

brunn NB. de Jure Paternitatis præesse electioni Abbatis ejusdem Monasterii Brunnbacensis, illum confirmare, & confirmatum in possessionem inducere spectabat. Ne igitur præfatum Monasterium Brunnbacense propter diuturnam vacationem in spiritualibus, & temporalibus nonnulla patiatur incommoda, Tibi (de cujus Religionis zelo, morum probitate, ac singulari prudentiâ, plenè in Deo confidimus) tuisque NB. Successoribus tam nostrâ paternâ, quàm Capituli Generalis auctoritate, quâ plenariè fungimur, damus potestatem, & auctoritatem, quoties idem Monasterium Brunnbacense vacaverit, in electionibus futurorum Abbatum præsidendi, easdemque confirmandi, electos, & confirmatos Abbates in possessionem inducendi, & installandi, eâ tamen conditione, quòd Abbates sic, ut præfertur, electi, & confirmati, infra annum à suâ Electione confirmationem accipiant ab Abbate Cisterciensi pro tempore existente. Declarantes NB. irritum & inane, quidquid secus attentatum fuerit: Datum Herbipoli die tricesimâ mensis Julii, anno Domini millesimo, quingentesimo, septuagesimo tertio sub appensione Sigilli nostri, & Signi Manualis Secretarii nostri subscriptione: Servatur hoc Adoptionis diploma in Archivo Ebracensi, cum illæso Sigillo Patris Generalis, & subscriptione Patris Secretarii.

Undè fatis mirari non possum, quomodò alicui incidere, ac Jus paternitatis in Brunnbach

B

Mo-

Monasterio Waldsassensi adscribere potuerit . Certè in utrâque supra dictâ constitutione Ordinis clarissimè patet , à primâ fundatione Brunnbaci, Maulbrunnenfi Monasterio Jus paternitatis competiisse , atque deinde illud ipsum in Ebracum fuisse translatum , prout cum Monasterio Schonthal factum, quod similiter filia fuit Maulbrunnæ , cujus paternitas ob eandem rationem in Monasterium Cæsareense translata est . Idipsum clamitant tabulæ antiquæ Genealogicæ Cistercienses .

Totus hic error ex eo provenisse dignoscitur : quod , cum Fundatores Monasterii Brunnbacensis constructionis maturationem urgerent , Maulbrunna verò tunc sufficientes viros non haberet , ad petitionem Abbatis Maulbrunnenfis aliqui Religiosi ex celeberrimo Monasterio Waldsassensi quasi mutuati Brunnbacum concesserint , qui tamen pauxillo tempore ibidem commorati , dum Maulbrunna è suis coloniam Brunnbacum submitteret , sponte ad Monasterium Waldsassense reversi sunt , sine eo , quòd unquam Waldsassium propterea Jus paternitatis in Brunnbacum prætenderit , multo minus unquam , aliquem actum prædictæ paternitatis exercuerit .

Tria insuper Coenobia Sanctimonialium Ordinis Cisterciensis Ebraco , velut Matri ,
filia-

filiali reverentiâ parebant ; Schonaugia , Birckenfeld , & Coeliporta , quorum ultimum prope Wirceburgum anno 1231. in Himmelftatt fundatum , anno 1250. eum , ubi nunc visitur , in locum translatum , solum adhuc superest .

§. III.

Ebraci Benefactores .

DUm Juvenes , & Viri magno numero ad Ebracense nemus , & Sacram ejus Domum convolarent , cæteros , quorum in manibus opes erant , ad ferendum iisdem subsidium , ad exercendam erga piissimos Religionis Alumnos beneficentiam superi permovère .

Certarunt invicem primæ nobilitatis viri , quem quisque benefaciendo Ebracensibus vinceret . Accesserunt his alii inferioris conditionis , non pietatis homines , qui facultates suas profusissimè ad aram Ebracensis Ecclesiæ , Deo , in fervorum ejus ibi viventium usus , obtulerunt . Tanta fuit loci istius Benefactorum copia , ait Albericus Abbas Ebracensis in suo Chronico manuscripto , ut quisque se felicem æstimaret , si Fratribus nostris in tam sanctâ , & religiosâ vitâ viventibus concedere , aut donare quid posset .

Sed omnibus palmam præripuit , qui Imperiali Diademate , opibusque super omnes emi-

nebat, Conradus Augustus eo nomine Tertius.

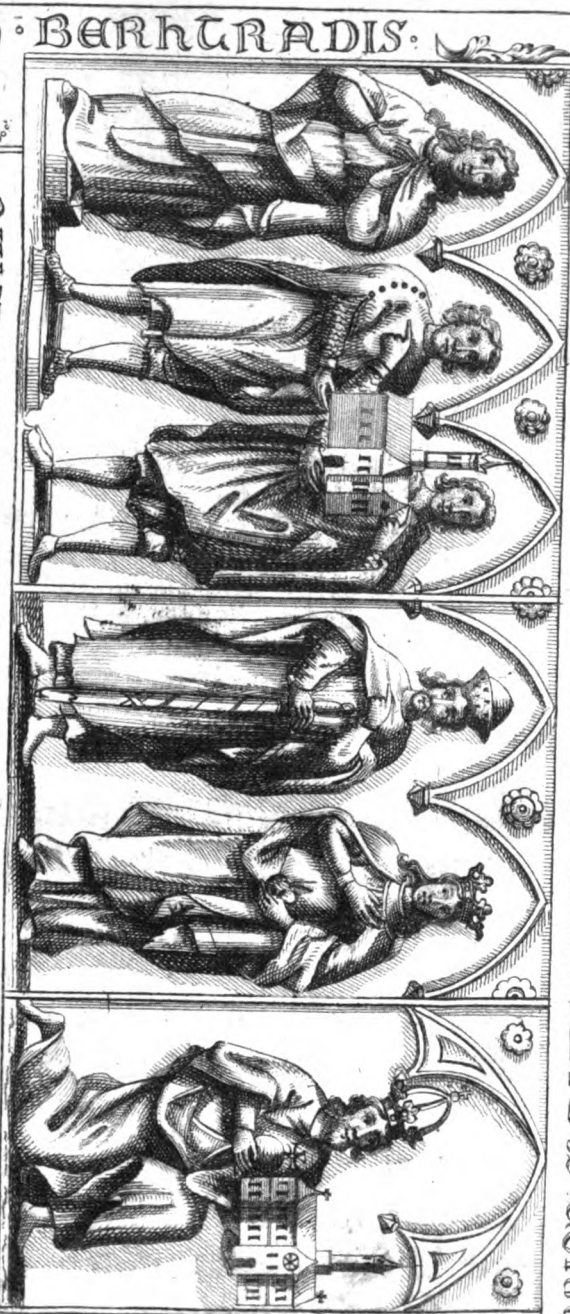
Is non modo Ebracum Imperatoriis Privilegiis, Exemptionibus, & libertatibus exornavit, ac in Imperii protectionem recepit, sed & præstantissima prædia eidem contulit, atque tandem magnam pecuniæ copiam in sinus Ebracensium Patrum Regiâ planè munificentiam effudit.

Gertrudis Augusta, eadem munificentiam se conjugi sociam junxit. Utriusque Parentis pietatem æmulati sunt Filii, Henricus Rex, & Fridericus Sueviæ Dux, qui pluribus item Ebracum opibus cumulârunt.

Meruit cum suis hâc profusissimâ in fundatum recens Monasterium liberalitate Conradus Imperator, ut secundi Fundatoris nomen, honoremque comparârit: Atque, ut constaret omnibus, eum hoc Titulo longè dignissimum, Ebracenses Fratres eundem cum primis Fundatoribus, Bernone, Richwino, & Berthradâ, aliis Berthilde, in lapideo Monumento, quod in extremâ Ecclesiæ Ebracensis pyla, cum versus Capellam sepulturæ Religiosorum egredimur, hodie dum visitur, reposuerunt, ut quibus suum Monasterium in acceptis referre debeant, futuræ sæculorum ætati publico testimonio ipsi lapides loquerentur.

At excellentius multo, & immortale, Impe-

FUNDACORES huius MONASTERII GERHARDUS DE NIS. CONRADUS

REX ROMANOR.

BERTRADIS.

RIWYNUS. BERNHARDUS. GERHARDUS. REGINA

DUX SWABOR.

FVNDAGO MONASTERII
GERHARDUS DE NIS. CONRADUS

peratoriæ munificentiae testimonium reddit magnifica ejus Ecclesia, tandem post eam, quæ primo surrexerat, ædificata, cum Regis invictissimi sumptibus omnia, quæ ad ejus structuram necessaria fuerant, longa annorum serie suppeditarentur.

Ut verò Ebracum tantâ munificentia, ut prædictum est, fundatum, & erectum eo securius custodiretur, Summæ Sedis Apostolicæ Pontifices, præsertim Innocentius II. Eugenius III. Sancti Bernardi quondam Discipulus, Alexander III. Lucius III. alique complures, adeo, ut simul computati numerum 27. compleant, qui Ebracum privilegiis, & gratiis, quorum originalia in Archivo Ebracensi sollicitè asservantur, munierunt, & adornârunt, de quibus in §. 10. agendum erit.

Exemplum Summorum Pontificum imitati sunt Imperatores, Regesque, Conradus III. Henricus VI. Philippus Suevus, Fridericus II. cum Conrado Rege Filio, aliisque post ipsos magno numero, nempe 23., qui amplissima Privilegia Ebracensibus, & Jura concesserunt, eaque, & bona eorum Imperatoriâ autoritate, contra iniquos invasores, turbatoresque sæpe numero corroborârunt. His porrò inter Benefactores annumerandi sunt, diversarum Ecclesiarum Episcopi, ac Prælati, Principes Provinciarum,

rum, Dynastæ, Nobiles sexcenti, qui omnes Cisterciensem in Ebraco Familiam largissimis donationibus, favoribus, & privilegiis cumulârunt, quorum aliquos hic subnectemus.

Comites de Castell munifici erga Ebracum Benefactores. Sub Eberhardo Abbate, Rupertus Comes de Castell omnia vineta à suis hominibus Ebraco concessa absolvit ab omni Advocatiæ Jure, quorum præsertim in Oppido Volcacensi plurima sunt, quæ ab ipsis in feudum processerant. Anno 1308. Fridericus, Rupertus, & Hermannus Comites de Castell, certa bona Ebraco liberaliter conferunt, aliaque alias. Non minori liberalitate persecuti sunt Ebracum alii Comites, Dynastæ, Nobiles, Patritii, & homines inferioris quidem conditionis, sed non benevolentia, quos inter censendi sunt, Guilielmus Comes quidam de Hennenberg, Ludovicus Comes de Rieneck, Erardus Vulpes, Joannes, & Fridericus Burg-gravii Norimbergenses, Nobiles de Windheim, vel ut alii scribunt, Windeck, Nobiles Teuffelii, patritii Holtzschuherii Norimbergenses, & alii quam plurimi, quorum nomina in Mortuologio Ebracensi conscripta sunt, fitque eorum commemoratio per annos singulos in Capitulo Monachorum, designatis eorum obitûs anniversariis.

§. I V.

*Monumenta Sepulchralia eorum, qui locum
Sepulturæ in Ebraco sibi elegerunt.*

EXimiam liberalitatem Benefactorum in præcedenti §. 3. erga Ebracum in compendio vidimus; quoniam verò, ut pateret posteritati, quanto studio, & amore Ebracum profecuti sint in vivis, post mortem quoque contestari voverunt suam erga Ebracum propensionem: Hinc plerique quantum fieri occasio permittebat, Sepulturam suam in eodem Monasterio elegerunt, ut, ubi thesaurum suum, quoad bona temporalia, quem amore Dei, & cultu divino ampliando, & conservando, summâ liberalitate in Monasterium Ebracense effuderunt, ibi quoque non tantum corda, sed & reliquæ exuviæ usque ad ultimam diem retributionis æternæ requiescerent.

Primi occurrunt, quibus Ebracum sua primordia debet, Ven. Fr. Berno, Richwinus cum Berthradâ sorore, Ebraci Fundatores. Ii in primâ loci Ecclesiâ, primò infra foundationis septennium constructâ, & ab Embricone Wirceburgensi Episcopo anno 1134. consecratâ (quam hodiè sacellum S. Michaelis Archangeli vocitamus) sepulti sunt. Hoc sepulchrum, quod hodiè

diè infimul omnium trium exuvias confervat , in medio Presbyterii vifitur , oblongo , & aliquantum pavimento reliquo , altiori lapide con-
tectum, nullis tamen ornamentis, aut infcriptio-
nibus insignitum , ex eo forfitan , quòd , qui
pompam fæcularem in vitâ viriliter calcârunt ,
etiam post mortem foli Deo cogniti nullam fui
memoriam pofteritati relinquere cogitârint .

Post hos Gertrudis , Conradi III. Conjunx
Augufta , cum Filio fuo Friderico , Duce Suevo-
rum , Sepulturam in Ebraco elegit . Erat illa ex
Comitum Sulzbacenfium familiâ prognata , Pa-
trem habens Berengarium I. , Matrem verò
Adelheitem de Wolfrathshausen ex Comitibus
hujus nominis . Cum Rex in castris moraretur ,
vel ob alia Imperii negotia per diverfas provin-
cias moveret , Gertrudis Regina , ut pluri-
mum in Coenobio Ebraci , ibidemque in humili
domo (cujus pars aliqua hodiedum monftratur)
commorata eft , Fridericum filium adhuc par-
vulum fecum habens . De illius piiffimâ eo loci
converfatione Albericus Abbas Ebracenfis in
Chronico fuo Ebracenfî manuſcripto ita habet .
*Maximam vitæ partem in Monafterio Ebracenſi con-
ſumpſit, ubi duplex officium Marthæ, & Mariæ obiit,
nam ut Martha ſatagens circa frequens miniſterium
Fratrum ſolicita erat , ne Patres in primâ origine in
neceſſariis ſivè victu , ſivè veſtimentis paterentur deſe-
ctum ,*

Etum , aut ne inceptum opus indigentia mediorem ad optatum finem non perduceretur , subministrabat liberaliter omnia , quæ aut necessaria , aut profutura cognoscebat , ut simul Monasterii esset Fundatrix , & inhabitantium Mater , & Altrix . Ut Maria autem , B. P. Adami , & cæterorum Venerabilium Patrum intenta instructioni , vitam verè religiosam , & à mundanis occupationibus alienissimam ducebat , sed tempus aut orando , aut meditando , aut sacras vestes pro Ecclesiâ ornandâ consciendo terebat . Similia ferè habet Jongelinus in notitiâ Abbatiarum Cisterciens. L.2. fol.79. , & Bruschi in Chronol. Abbatiarum German. & alii . Cùm Gertrudis frequenter Ebraci habitasse dicitur , id vel maxime post Conradi Augustissimi Conjugis obitum egisse verosimillimum est : postquam enim ejusdem Filius , Fridericus Dux Sueviæ , anno 1167. cum multis aliis Principibus in exercitu Imperatoris Friderici Barbarossæ pestilentia correptus obiisset Romæ , Corpus ejus exanime ad alium neminem , nisi ad Matrem solam adhuc superstitem , Conrado Coniuge , ac Henrico filio ante defunctis , delatum est ; ex quo colligitur , eo loci Gertrudem tunc commorata fuisse , & forsitan ad extremum vitæ , & piissimum obitum perseverasse . Ita ferè P. Ignatius Gropp Ordinis S. Benedicti ad S. Stephanum Wirceburgi professus , in tractatu suo de Monumentis Sepul-

pulchralibus Wirceburgi anno 1730. edito.

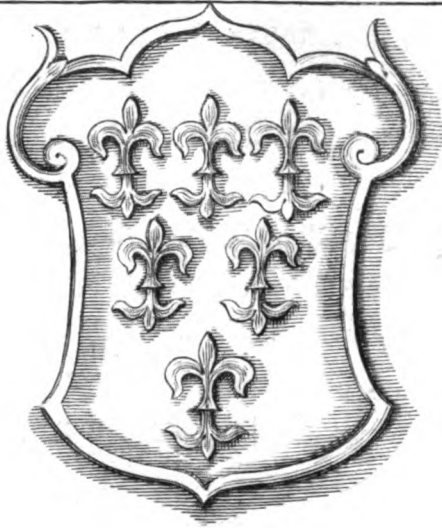
In Nicrologio Ebracensi obitus Gertrudis Reginae ita pronuntiatur: *Die 14. Aprilis Gertrudis Reginae Fundatricis Cœnobii Ebracensis, & in eo sepultæ, quæ obiit uno anno ante expeditionem Jerosolymitanam.*

Expositio ista Jerosolymitana tertia fuit, quam Fridericus Imperator anno 1189. acceptâ Cruce ab Henrico Cardinale Albanensi, Sedis Apostolicæ tunc Legato, instituit. Corpus piissimæ suæ Fundatricis Ebracenses Monachi in primâ suæ Foundationis Ecclesiâ, ad ejusdem Filii Friderici exuvias collocârunt. Ibi ambo requievêrunt usque ad tempora Nicolai I. Ebracensis Abbatis, qui anno 1269., cum jam altera Basilica quoad plurimam partem perfectâ esset, Gertrudis Augustæ Corpus, ejusque Filii Friderici, & Sueviæ Ducis in istam transtulit, illius quidem ad dextrum, hujus autem Corpus ad sinistrum latus Presbyterii collocando, uti Epitaphia utrinque parieti incisa hodie dum produnt: Epitaphium Gertrudis tale est:

Hic jacet Regina Gertrudis uxor quondam Conradi Regis Romanorum, hujus Cœnobii Fundatricis, translata in hanc tumbam à Venerabili Abbate Nicolao anno M. CC. LXIX. quinto Kalendas Maji. Friderici verò tale est: XIII. Kal. Septemb. Romæ obiit hic Dux Suevorum Friderich, fotor Monachorum,

Fig. 6.

ad pag. 43

HIC
JACET REGINA GERTRUDIS VXOR
QUONDAM CONRADI REGIS ROMANORUM
HUIUS CENOBII FUNDATORIS TRANSLATA
IN HANC TUMBAM REVERENDI ABBATIS
NICOLAI ANNO MCCLXIX V K MAII

Insignia Du-

-catus Sueviae.

XIII. R. SEPT. ROME. O. HIC DVX. SVEVORV.
FRIDERICH. FOTOR. MONACHORVM. ET. ROMA.
NOR. REGIS. MAGVS. JACET. HOY AVCTOR. FVITDO.
RŪ DEVS. HVIC. DA. REGNA BONORVM.

G.F. Weigant sc.

rum, & Romanorum Regis natus, jacet horum au-
clor fundorum, Deus huic da regna bonorum. Ex
 quibus Bruschijs, & qui eum secuti sunt, per-
 scribentes, Corpus Gertrudis anno 1169. (quo
 illa adhuc in vivis agebat) in eam tumbam,
 quam Nicolaus, ejus loci Abbas, eidem ador-
 navit, fuisse translatum, corrigendi sunt. Et
 quidem Scriptorem eundem in hac Gertrudis
 translatione à verò deviâsse, manifestum ex eo
 fit, quòd dicto anno 1169. Rapatho, Ebraci se-
 cundus Abbas, gubernacula tenuerit, Nicolaus
 verò, hoc nomine primus, eidem loco post an-
 nos modo centum præfuisse sciatur, anno vide-
 licet 1269., quo ossa Gertrudis translata esse ipsa
 Lapidis Sepulchralis inscriptio, in quâ gemina-
 ta CC. legere est, testatur. Hic loci amborum
 tumbæ persisterunt usque ad annum 1614., quo
 indè ab Abbate Hieronymo ad medium Eccle-
 siæ amotæ sunt. Verum, cum prospectum Ec-
 clesiæ, & chori nonnihil impediabant, anno 1646.
 iis destructis, Abbas Petrus novum pro Ordinis
 observantiâ, & Coeremoniarum usibus magis ac-
 commodum Chorum, infra nempe Ecclesiæ
 Crucem, uti modo visitur, constituit; quâ de-
 mum occasione ossa Gertrudis, ac Friderici Du-
 cis Suevorum, unâ cum monumentis suis, an-
 no 1650. ad latus summi Altaris, ubi hodiernâ
 die visuntur, translata sunt.

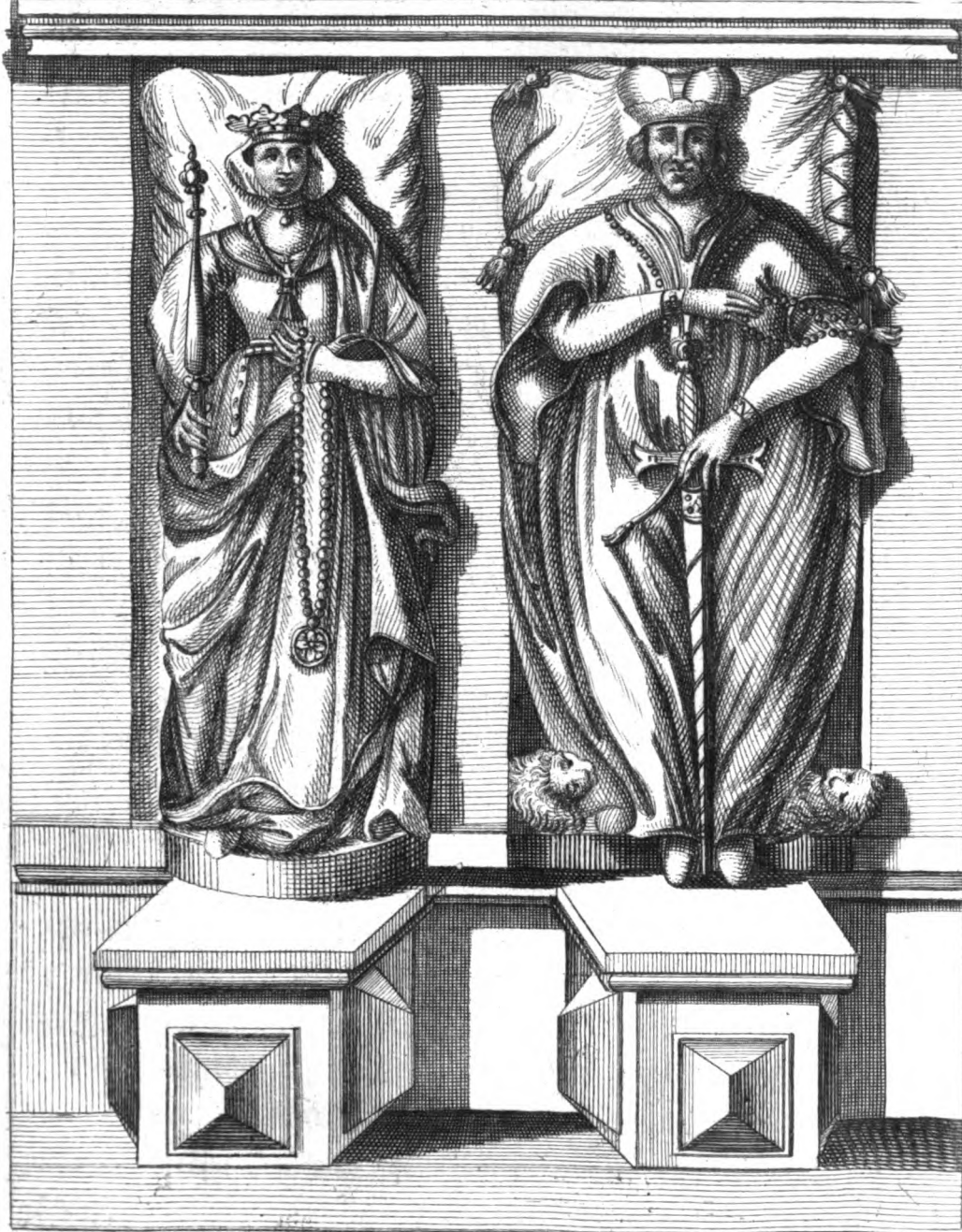
Præter Gertrudem Augustam , ac ejus Filium Fridericum Sueviæ Ducem , Irenem quoque , quam alii Mariam vocant , Alexii Constantinopolitani Imperatoris Sororem , & Philippi Suevorum Ducis , ac subinde in Occidente Imperatoris conjugem , in Ebracensi Ecclesiâ sepultam esse Bruschi , Jongelini , Manrique , Bucelini , & aliorum sententia est . Verum , cum mea intentio sit , nonnisi certò comperta scribere , & in nostrâ Basilicâ nullum vestigium Mausolæi alicujus hujus Irenes appareat , relinquo prædictis Authoribus suam opinionem , quæ forsân nititur solâ traditione Ebracensium : Qui verò de hâc Irene plura rescire desiderat , consulat P. Ignatii Gropp citatum supra Tractatum pag. 68. & seqq.

Comites de Castell sepulturam in Ebraco habuisse , constans est traditio , & visitur inter Ecclesiæ introitum , & chorum lapis sepulchralis magnus , in quo conspiciuntur ex unâ parte insignia Comitum de Wertheim ære fusa , & lapidi infixæ , ex alterâ parte similiter ære fusa , & lapidi infixæ erant insignia Comitum de Castell , sed vi hæc avulsa , & ablata sunt .

Sicut supra §. 3. inter Benefactores recensiti sunt Nobiles de Windheim , ita quoque ex hâc Familiâ plures Ebraci in Sacello S. Michaëlis sepultos esse incisa lapidibus eorum insignia demon-

Fig. 5

ad pag. 16

monstrant: Quidam eorum lapidum sola insignia absque inscriptionibus exhibent: Unus eorum hoc Epitaphium refert; *Anno Domini M.CCC.XXVI. Kalend. Julii obiit Gundelocus, Nobilis de Windheim, beatæ memoriæ, & hic jacet terræ commendatus.*

Inter hujus Familiæ Windheimensis, ultimus Stirpis videtur fuisse Ludewicus de Windheim, qui, cooperante gratiâ, cùm decrevisset, temporalia bona sua in perpetuas divitias commutare, dedit, & tradidit Ebraco se ipsum, factus Religiosus anno 1332. Castrumque suum, ac Villam suam Windheim Castro contiguam cum omnibus Juribus, & bonis; & in Ebraco vitam finivit feliciter temporalem, ejus anniversarium die 2. Octobris ab Ebracensibus frequentatur.

Inter complures alios Ebracensis Coenobii Benefactores, quorum post mortem exuvias ejusdem Ecclesiæ in se recepit, non postremi sunt Nobiles Herbipolenses, *die Zeuffel* dicti. Hac ex Familiâ quidam, Conradus nomine, & se ipsum, & insignia bona Ebraco tradidit, habitu religiosorum Fratrum, quos Conversos vocamus, suscepto.

Jacet cum Matre suâ, maximâ Ebraci Benefactrice, Mathilde, sub eodem lapide sepulchrali ante ostium Sacristiæ sepultus, unde Prover-

verbum natum est: *Tu Closter Ebrach lieget der Zeuffel und seine Mutter begraben*. Cùm Petrus Abbas, sedatâ Aquilonarium hostium rabie, desolatum Monasterium Religiosis institueret, diruta ædificia renovaret, Templumque ad pristinum splendorem ornamentis, & Altaribus reducere intenderet, ossa prædictorum piissimæ memoriæ Mathildis, & Conradi Filii ejus è terrâ eruta, ante summum Assumptæ Virginis Altare, ad Sacristiæ parietem translatum, ligneis cistis inclusa, humari fecit, XXVII. Februarii anno M.DC.LII.; de his Albericus Abbas, sedulus Scriptor, quædam Carmina scripsit, huc referenda:

LECTOR AD AUTHOREM.

*Qui prima Ebraci Claustri monumenta recenset,
Quæque mihi nullo tempore nota refers,
Dic, ut quid mortem Dæmon cum Matre subisse
Dicitur Ebraci? Cur tumultus ibi?*

AUTHOR AD LECTOREM.

*Sic est, fama tuas olim percussit ut aures,
Noveris ut causam Nænia facta lege.*

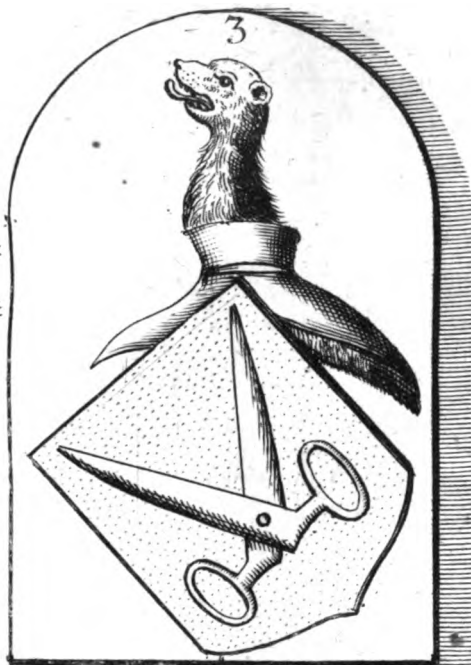
NÆNIA.

Piissimæ, ac Devotissimæ in Christo Matronæ, & Benefactricis Monasterii Ebracensis
me-

Fig. 8.

ad pag. 47

Insignia Nö-
Scheren-

bilium De
- berg.

¹
Insignia

Comitum à Wërtheim.

²
Insignia

Nobilium de Windheim.

meritissimæ , Mathildis , dictæ Zeuffelin , de Herbipoli , quæ post plurima collata beneficia , cum Filio suo Conrado Fratre Converso hujus Monasterii , ante ostium Sacristiæ sepeliri voluit , & obtinuit . Illa anno M.CCC. XXX. die XIX. Augusti : Hic verò M.CCC.XLVIII. die XXIII. Maji . Huc pertineret Sepultura Cordium Episcoporum Wirceburgensium , de quâ breviter memorat Bruschius , & Jongelinus ; sed ne hic paragraphus plus æquo excrescat , & ut materiæ dignitas spatium inveniat , sequens paragraphus plura dabit .

§. V.

Antiqua Cordium Episcoporum Wirceburgensium Sepultura in Monasterio Ebracensi.

MAnrique in Annal. Cisterc. ad annum M.C.XXVII. C. 5. n. 6. de Ebraco agens ad rem propositam ita differit :

Facit ad ejusdem Asceterii non mediocrem gloriam , quòd in ejus Basilicâ Herbipolensium Prasulum , Ducumque corda inbumari solita , quippe exprimente tali consuetudine Pontificum erga Ecclesiam summum affectum. Cæterum an ab Embricone , sub quo fundata , an ab alio post ipsum religio cæperit , in dubio est : Certum omnino observatam à longo tempore ,
quod

quod & Bruschius nullatenus omisit : Solent , ait , in hoc Cœnobio condi Episcoporum Herbipolensium Corda , post obitum corporibus exsecta , quatuor pulchris Equis honorifico currui præpositis , in Templo Chori , propè Dominici Corporis ædiculam , honorificè tumultanda .

Antiquam fuisse consuetudinem tumultandi Corda Episcoporum Wirceburgensium in Cœnobio Ebracensi omnino indubitatum est : An verò ab Embricone , Episcopo Wirceburgensi , ortum habeat ista consuetudo , compertum non est ; sed melius , ut ex infra dicendis patebit , primus hujus consuetudinis Author fuit Sigefridus , vigesimus octavus Episcopus Wirceburgensis .

P. Josephus Agricola in Sæculo superiori , quantum Ebraci Prior , rerum suarum industrius Scrutator , & Scriptor ex Chronico Episcoporum Wirceburgense , hæc suo Actuário part. I. inseruit : *Sigefridus , 28. Episcopus , electus anno 1147. obiit anno 1153. Qui fuit primus , qui ordinavit Episcoporum Corda sepeliri in Ebracensi Basilicâ .*

Hunc Sigefridum magnâ S. Bernardo amicitia junctum fuisse apud Ludewigum in Scripturis Wirceburgensibus legimus : *Sigefridus Divo Bernardo , hic inde per Germaniam Crucem , ut vocant , contra Saracenos prædicanti , summâ erat junctus necessitudine , & familiaritate : Ex quo conjicere pro-*

pronissimum est, eundem Episcopum Bernardi etiam Sodales, & Confratres in Ebraco summo-
perè dilexisse: Utque amoris sui, & benevolenti-
æ erga Ebracum perpetuam tesseram posteri-
tati relinqueret, cor suum, tanquam partem
corporis potissimam, eidem legasse. Totum
hoc confirmat Caspar Bruschi in Catalogo
Episcoporum Wirceburgensium, ad quem bene-
volum Lectorem remitto. Hunc morem à Si-
gefrido usque ad obitum Julii Episcopi reliqui
secuti sunt, paucis exceptis, ut statim videbi-
mus.

P. Ignatius Gropp, Ordinis S. Benedicti
ad S. Stephanum Wirceburgi Professus, in suo
supra citato Tractatu de Monumentis Sepul-
chralibus Ecclesiæ Ebracensis, à Sigefrido Epi-
scopo Herbipolensi, hujus consuetudinis Au-
thore, usque ad Julium Echterum, ubi mos iste
desiit, triginta septem Episcopos recenset, quo-
rum corda Ebraci sepulta sunt; excipiuntur au-
tem isti.

I.: Godefridus, qui Antiochiæ obiit, ibi-
dem sepultus. II.: Conradus Secundus, qui in
reditu à Roma post primum urbis excessum,
mox febris correptus obiit; at, quo locorum se-
pultus sit, ignoratur. III.: Bertholdus Hen-
nenbergicus, qui, quod armis Episcopalem
Sedem occupare tentasset, à Canonicis ad eam

D

nun-

nunquam admissus, nunquam ordinatus Episcopus, Munnerstadii obiit, ibique sepultus est. IV.: Albertus I. Hohenburgensis, contra Albertum ab Hohenlohe à Canonicis electum, à Summo Pontifice Ecclesiæ Wirceburgensi Præfectus, tandem Frisingæ Episcopus, ibidem sepultus est. V.: Albertus III., qui per Gerhardum suâ Sede, ac jure impeditus, funere Episcopali caruit. VI.: Sigismundus, qui Sede suâ pulsus, apud Fratres in Saxoniâ incarceratus obiit.

Notandum hîc, dum Bruschius memorat, Corda Episcoporum in Templi Choro propè Dominici Corporis ædiculam honorificè esse tumulata, tantùm intelligendum esse de Cordibus Bertholdi usque ad Julium Echterum. Nam Corda Antecessorum in primâ Ecclesiâ, quæ adhucdum visitur, & Capella S. Michaëlis vocitatur, reposita fuère. Postquam autem Basilica magna, anno 1200. ædificari cœpta, & anno 1285. consummata, atque à Bertholdo Episcopo Wirceburgensi consecrata esset, positum est venerandum pietatis Theatrum, & Cordium Episcopaliū Mausolæum secùs latus dextrum, sive Cornu Evangelii principis Aræ. Primis spectantium obtutibus binæ se sistunt Pontificio habitu ornatæ Episcoporum Statuæ, Cor alterâ manu, alterâ Episcopale Pedum sustentantes. Medium inter utraq; saxum in foru-
los

ANNO DOMINI
 M. C. C. LXXXVII.
 O. D. N. S. BERTOLDVS
 WIRZB. EP. C. POTIF.
 CAG. SVI. ANNE XIII.
 XVIII. K. DEC. CMB.

BERTOLDO XPE
 OVO SACRAGUR
 LOCUS. ISTA.
 DE STELLE MONTE
 DEDIT HOC MVNUS
 QVIA SPONTE

COR. IACETHAC
 FOSSA. SIN. C. CA
 RONIL. NICK. OSSA
 PRESVLIS. ATQ. DU
 CIS. WIRZBURGI
 DA. BONA. LUCIS

los sex excavatum sese aperit . Hic Antistitum Wirceburgensium Corda sibi sedem quæsierant, dum extrema dies illa novissima corpori reddat cum hoc æternis gaudiis beanda . Utrumque Maufolæi latus scriptura ambit . A dextro hujusmodi legitur : *Anno Domini M.CC.LXXXVII. obiit Dominus Bertholdus à Sternberg , Wirceburgensis Episcopus , Pontificatus sui anno XIII. XVIII. Calend. Decemb.* Latus verò sinistrum hosce versus complectitur .

*Cor jacet hâc fossâ , sine quo caro nil , nihil ossa ,
Præsulis , atque Ducis Wirtzburgi . Da bona lucis
Bertholdo Christe , quo sacratur locus iste ,
De Stellæ Monte , dedit hoc munus , quia sponte .*

Ne autem materiæ , quam hîc tractamus , illustrandæ quidquam desit , pro coronide hujus paragraphi, Ritus, & Apparatus adjiciendus est , quo Episcoporum Wirceburgensium Corda olim Ebraci recondebantur . Ebracenses Cæremonias Josephus Agricola , Scriptor Ebracensis domesticus , in suo Auctuario optimè docebit . Hunc audiamus .

Ut primùm intellectum est , inquit , obiisse Episcopum Wirceburgensem , & illius Cor jam-jam indicatur in curru ad portam Monasterii adductum , (solet autem in propriâ rhedâ Episcopi , cum quatuor suis caballis advehi, & por-

tari à quodam Episcopali famulo in rhedâ tapeitiis nigris obductâ sedente , qui cum equis , & rhedâ in Monasterio manet futurus Commensalis , & Familiaris noster) compulsiuntur omnes campanæ , & hoc , quo sequitur , modo , ad Ecclesiam nostram Cor deportatur .

Imprimis Abbas loci, indutus Albâ, & Pluviali cum Stola nigri coloris , & Infulâ albi coloris , & Diaconus , & Subdiaconus induuntur similiter Albis , & Dalmaticis nigris . Convocati omnes Conventuales , Personæque Regulares procedunt ad portam ab Ecclesia hoc ordine . Primò Subdiaconus , cum aquâ benedictâ , adjuncto Clerico, vel Converso, portante vas aquæ lustralis . Deindè sequuntur duo Clerici cum thuribulo , & naviculâ thuris , Diaconus cum Cruce , hinc & inde duo Ceroferarii . Abbas in Pontificalibus, Sacerdos assistens, & duo Ministri servientes pro Pedito, & Infula , Seniores , Juniores , & Conversi . Ubi ad portam venerint , ordinatur chorus contra chorum , Fratribus divisus , scilicet in duos choros , & allato ex rhedâ Corde , aspergens illud Abbas aquâ benedictâ , illudque thurificans dicit intelligibili voce : *Pater noster* , tunc inclinatur : Et ne nos inducas in tentationem , *R.* Sed libera nos à malo . *℣.* Aportâ inferi , *R.* Erue Domine animam ejus . *℣.* Domine exaudi orationem meam , *R.* Et cl-

clamor meus ad Te veniat. *Ÿ.* Dominus vobiscum , *R.* Et cum Spiritu tuo . Oremus : Deus , qui inter Apostolicos Sacerdotes Famulum tuum N. Pontificali fecisti dignitate vigere , præsta quæsumus , ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio . Per Dominum &c. *R.* Amen .

Effertur Cor à Sacerdote assistente, induto Albâ, & Pluviali ad Ecclesiam , inchoante Cantore : *R.* *Libera* &c. cum suis versiculis .

Proceditur autem hoc ordine ad Ecclesiam : Subdiaconus cum aquâ benedicta , Thuriferarii , Diaconus cum Cruce , Juniores , Seniores , Ceroferarii , Capellanus , seu Assistens cum Corde , Abbas , duo Ministri ad Pedum, & Mitram , Conversi , & Familiares omnes bini , & bini .

Cùm fuerint in Ecclesiâ , deponitur Cor sub feretro ordinato in medio Presbyteri , divis hinc & indè Religiosis in duos choros , stante Diacono cum Cruce inter altare , & feretrum , Abbate autem cum Ministris è regione contra feretrum , & navim Ecclesiæ . Finito *R.* *Libera* , Abbas dicit : Pater noster &c. , interim denuò aspergens aquâ benedictâ , & thurificans Cor , pausat , Postea dicit : Et ne nos inducas in tentationem . *R.* Sed libera nos à malo . *Ÿ.* A portâ inferi . *R.* Erue Domine animam ejus . *Ÿ.* Domine

mine exaudi orationem meam . *R.* Et clamor meus ad te veniat . *℟.* Dominus vobiscum . *R.* Et cum Spiritu tuo . Oremus . Commendamus tibi Domine animam Servi tui , precamurque , ut , propter quem ad terras tuâ pietate descenderas , Patriarcharum tuorum sinibus insinuari non renuas Salvator Mundi : Qui vivis, & regnas cum Deo Patre in unitate &c.

Deindè habentur Vesperæ , iisque finitis , cantantur Vesperæ Defunctorum cum Vigiliis, nisi jam antè fuissent decantatæ .

Interim ardet ibidem lumen usque ad tempus sepulturæ. Alterâ die Laudes Defunctorum, & Vigiliæ , nisi jam essent decantatæ , decantantur . Sacerdotes celebrant , & post summum Sacrum ab Abbate solenniter celebratum , proceditur ad sepulturam Cordis, eodem modo, sicut sepeliri solent venerabiles Hospites, aut Personæ Regulares, cum Psalmis, Collectis, & Ceremoniis, sicut habentur in Breviario, & depositione alicujus Religiosi, excepto, quòd, expleto officio, & Corde cum suâ urnâ sepulto, & cratibus ferreis munito, non dicatur Antiphona, *Clementissime*, neque septem Psalmi Poenitentiales, neque dantur eleemosynæ, sed harum loco, Ministerialis, Episcopi Cor asportans, habetur ut alii perpetui Præbendarii, & Rhedario datur florenus Rhenanus pro honorario, & si

& si hospites solennitati huic interessent, pro more in hospitio religiosè, & charitativè tractantur.

Haftenùs, refert P. Ignatius Gropp sæpè laudatus in Tractatu suo de Monumentis Sepulchralibus Ecclesiæ Ebracensis, liquet, quâ pietate, quâ devotione Corda defunctorum Episcoporum nostrorum ab Ebracensibus olim suscepta sint, magno sanè animabus illorum, si quo in æternitate egebant, auxilio, solatioque.

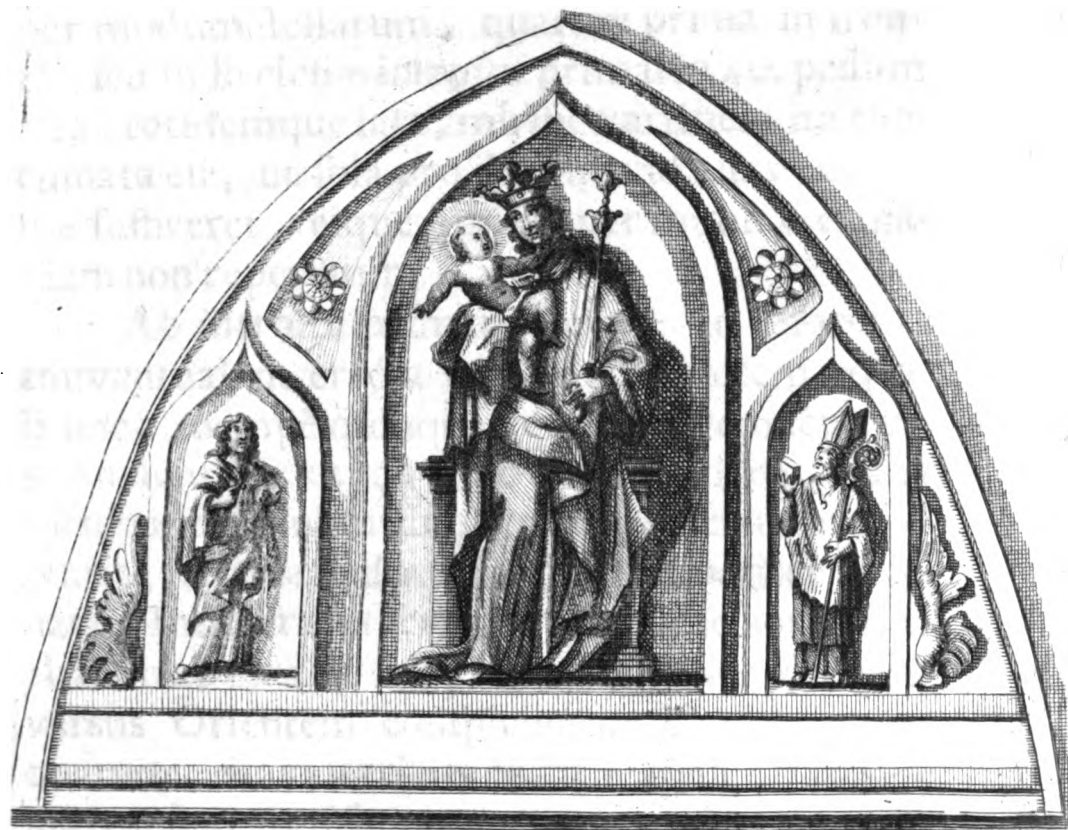
Addit modò dictus Author: *Eadem porrò suffragia etiam cæteri, quorum post Julium Echterum Corda ad sacrum hunc locum non pervenerunt, subindè visi sunt desiderasse: neque enim rem, quantumvis mira Lectori videbitur, celare oportet: Narratum mihi est, ait, à Patribus, vivis adhuc testibus, quòd ad quorundam postremò defunctorum Præsulum nostrorum obitum tabella lignea, quali Cordium sepulchri singuli foruli clauduntur, suâ sponte, nemine (nisi fortè altioris ordinis) agente, deciderit, forum, quo Cor Defuncti reciperetur, adaperiens. Hoc, quid portenti sit, Lectoris judicium esto.*

*Basilica magna, & Ecclesiæ intra septa
Monasterii describuntur.*

Ecclesia Conventualis ædificari cœpit anno 1200. pridie Nonas Junii sub Herman-
no Abbate; perfecta autem anno 1285., & à Do-
mino Bertholdo de Sternberg, Episcopo Wirce-
burgensi, quinto Idus Septembris solenniter
consecrata est in honorem Omnipotentis Dei,
B. Mariæ semper Virginis Dei Genitricis, San-
cti Joannis Apostoli & Evangelistæ, & Sancti
Nicolai Pontificis & Confessoris, hujus loci Pa-
tronorum. Quantæ molis, quantique laboris sit
hæc structura, vel ex hoc conjicere licet, quòd
ædificatio ejus, donec ad perfectionem veniret,
octoginta quinque omninò annos insumpserit;
magnificentia tantæ, ut pluribus per Germa-
niam Ecclesiis Cathedralibus non cedat.

Tota ex quadrato, perpolitoque lapide
adeò concinnata, ut crederes vivum, eumque
unum lapidem esse. Constructa est more Cister-
ciensium per modum Crucis, quæ secundum la-
titudinem 261. pedes geometricos (Germanicè
Gerd-Echube) complectitur. Longitudo Ec-
clesiæ 294. pedum est; Latitudo 81. Altitudo
verò 90. Ex utraque parte triginta solidissimis
co-

S.S. Patroni Ecclesiae Ebracensis

columnis , five pilis ita ordinata est , ut præter navim magnam Ecclesiæ , duas adhuc naviculas , five absides efficiant ; per quinquaginta , & ultra fenestras longissimas , & satis amplas , mirificè illuminatur : Quibus accedunt adhuc quatuor maximæ in quatuor cornibus Ecclesiæ per modum stellarum , quarum prima in fronte , seu in Ecclesiæ introitu primario 40. pedum alta , totidemque lata , mirifico artificio ita concinnata est , ut sola pro illuminandâ navi Ecclesiæ sufficeret , eique similis per totam Germaniam non reperiatur .

Ab introitu primario usque ad chorum conventualem erecta sunt Altaria decem æquali lineâ , nempè quinque versùs partem septentrionalem , & quinque ad occidentalem , ita ut introeuntium obtutibus omnia objiciantur , picturis , & arte sculptoriâ non mediocriter adornata . Intra crates ferreas , quæ interiorē Ecclesiam ab exteriori separant , in cruce Ecclesiæ versùs Orientem conspiciuntur Capellæ altæ quatuor , suis altaribus ornatae , pulchritudinis non mediocris ; In cornu verò crucis versùs Septentrionem ædificatum est altare Divo Bernardo sacrum , marmore , & alabastro potissimum , supra quod imminet fenestra magna rotunda per modum stellæ , ut supra diximus . Ex adversâ parte crucis versùs Meridiem , positum est

E

est

est portale magnum ad introitum Sacristiæ , ex marmore ficto , & gypso Adventum S. Spiritus repræsentans ; super quo similis fenestra instellæ modum lumen infundit , ita ut altare prædictum S. Bernardi , & portale mirâ symmetriâ sibi ex adverso correspondeant ; Circum circa altare summum , quod usque ad fornicem Ecclesiæ porrigitur , invenitur ambitus proportionatæ latitudinis : Juxta hunc constructæ sunt per circuitum Capellæ duodecim ex quadrato lapide , cum suis altaribus , si duas excipias aliis usibus aptatas , ex marmore , & gypso perbellè ornatis ; eâ commoditate , ut , si qui secretiùs orare velint , aut celebrare Sacerdotes , à nullo prorsùs conspiciantur . Ipsa Ecclesia instructa est organis tribus , quorum duo supra chorum Monachorum pro sublevamine cantûs choralis ; majus verò supra introitum primarium Ecclesiæ miræ resonantiæ collocatum est .

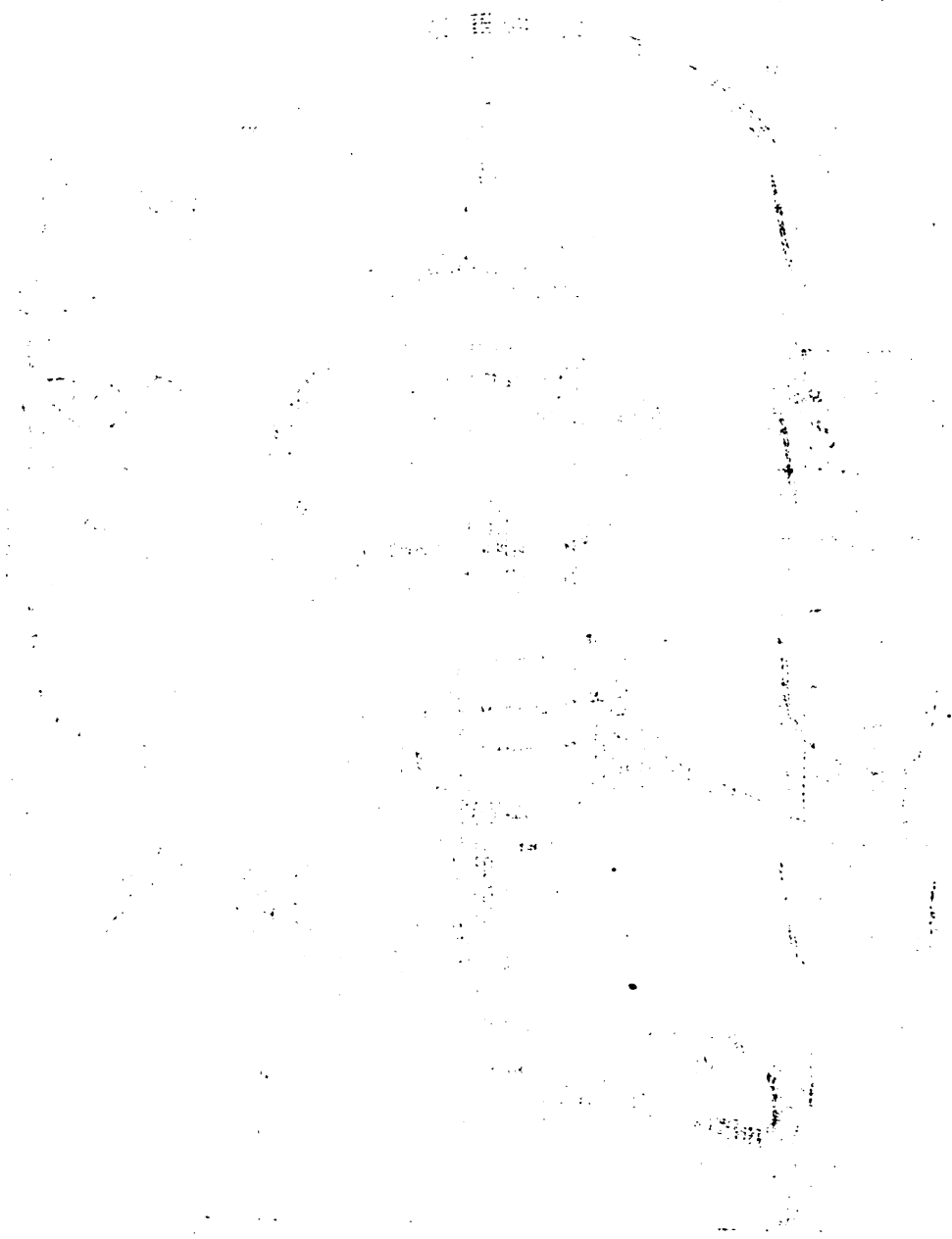
Cæterùm magnificentia hujus Ecclesiæ tanta est , ut calamo exprimi non valeat . Ii , qui oculis conspexerunt , & conspiciunt Advænæ , fatentur , opus esse omninò Regali , & Imperatoriâ Munificentia Augustissimorum Regum , & Principum Conradi , & Gertrudis Conjugum , qui sumptus ad hoc suppeditârunt , dignissimum .

Præter hanc Ecclesiâ reperiuntur intra mu-

Fig. 9.

ad pag. 19.

murum Monasterii adhuc tres potissimùm, quæ præteriri non debent .

Prima est in honorem Beatæ Mariæ Virginis Assumptæ , extructa ad portam Monasterii , pro Divinis Officiis , & Sacramentorum administratione familiaribus , & circumjacentibus pagis , & villis destinata .

Primarius introitus est ex parte Occidentis , è suburbibus Monasterii , ita tamen , ut alius pateat intra Monasterium tam familiaribus , quàm Capellanis Divina ministrantibus : Diebus ferialibus una Missa ibidem quotidie , festivis verò duæ celebrantur , cum concione ad Populum , à Vicariis Regularibus ad nutum Abbatis amovibilibus .

Fundationem hujus in acceptis refert Ebra cum nobili Domino Eberhardo Fuchs , aliàs Vulpes, Benefactori non mediocri, qui Castrum suum dictum Schmalfeld cum attinentibus bonis Monasterio hâc conditione donavit , ut Capella hæc extrueretur , in quâ etiam sepulturam cum Coniuge suâ , Felicitate , elegit , prout eorum sepulchrum in medio Capellæ visitur , Epitaphio tamen ita attrito , ut inscriptio legi non possit amplius .

Hos secuti sunt alii de nobili prosapiâ Vulpianâ , prout eorum monumenta lapidea ad murum Ecclesiæ hujus erecta testantur . His accessit

fit ætate nostrâ Comes Joannes Theodoricus Carolus Antonius Fuchs de Bimbach, & Dornheim, cùm anno 1723. cælebs vitam clausisset, natus die S. Thomæ 1698., denatus 18. Augusti, ætatis annorum 24., mensium 4., dierum trium, in hac ipsâ Ecclesiâ sepultus. Meditabatur tunc temporis nonnemo in hujus sepulturâ Epitaphium apponere, at quia Lapis sepulchralis ab illustrissimâ Familiâ huc advectus inscriptioni spatium denegaverat, non ingratum esse judicatur, si benevolo Lectori per modum ænigmatis saltem hîc subjiatur.

Hic jacet

Adolescens 24. annorum, Infans unius diei,

Corpore procerus, animâ propè nullus,

Multa cogitavit, locutus nihil.

Usum rationis nec in morte perdidit,

Quia eum in vitâ non habuit.

Memoriæ brevis, Judicium expectans magnum,

Vel ideò sibi benignum.

Quia

Innocentiam baptismalem supremo Judici

obtulit prorsùs illibatam.

Ne verò Lector in solutione hujus ænigmatis cerebrum fatiget, addo breviter hujus solutionem: nempè.

Hic Comes mente, & linguâ captus erat ab utero Matris, usque ad ultimum vitæ spiritum,

tum , ut cum Innocentibus Martyribus non indigeat precari sibi :

Requiescat in pace ;

Hoc discrimine , quòd illi *sanguine* , hic verò *aquâ* omne debitum Adæ exterferit .

Altera Ecclesia intra septa Monasterii, majori Basilicæ parte conjunctâ , cernitur , in quâ hodiè est sepultura Monachorum , quo tempore extructa sit , ignoratur .

Aliqui opinantur , hanc fuisse Ecclesiam primam intra septennium à Monasterii fundatione extructam , in quâ supra diximus, exuvias Fundatorum, Bernonis , Richwini , Conradi , & Gertrudis fuisse primò repositas . Ast sine sufficienti fundamento: Cùm videatur hæc Ecclesia post ducentos annos à fundatione Monasterii extructa , prout colligitur ex insignibus Nobilium de Fuchs , & Seckendorff lapidibus majoris fornicis incisus , quorum tamen Profapia tempore fundationis hîc loci ignota fuit . Itaque rectius statuitur , primam Ecclesiam , in quâ Monachi primi advenæ Divina celebrârunt , quam modò Sacellum Sancti Michaëlis vocamus, fuisse eam, quam hodiedum cernimus ex lapide quadrato extructam . Est hæc per modum Crucis , ut Basilica magna , ædificata , murum habens cum illâ in parte ad meridionalem plagam communem ; juncta quoque est Basilicæ magnæ per lap-

pi-

pidem trabalem transversum , tria insuper habet altaria , qualia prima Ecclesia habuisse dignoscitur ex historia Consecrationis à Domino Episcopo Wirceburgensi Embricone factæ ; cùm è contra in Ecclesia sepulturæ pro altaribus tribus locus non sit . Hæc videtur fuisse prototypon, vel modella compendiosa, juxta quam deinde Basilica magna ædificanda esset .

§. VII.

Ecclesiæ extra septa ad Monasterium quoquomodo spectantes .

IN Oppido quondàm , hodiè verò Civitate principali , Serenissimi Marchionis Brandenburg-Onoltzbacensis ditioni subiectâ , nomine Schwobach , ab Imperiali Civitate Norimbergensi quatuor leucis distante , cernitur permagnifica Ecclesia parochialis , cujus Jus Patronatûs cum bonis temporalibus, ex munificâ liberalitate Serenissimi Principis , ac Ducis Svevorum Rothenburgici Friderici , Conradi III. filii , deindè verò anno 1212. à Reverendissimo Domino Hartvigo , Episcopo Aichstatensi (utpotè in cujus Dioecesi sita erat) cum consensu Capituli ad Ebracum translatum est per liberalem donationem , quam Conradus Portuensis , &
S. Ru-

S. Rufinæ Episcopus, Sedis Apostolicæ tunc Legatus confirmavit anno 1256. Hæc Parochia olim amplissima fuit, adeo, ut Plebanus quinque, aut sex Presbyteros sustentârit curæ pastoralis socios, & cooperatores. Ast, postquam totus Marchionatus ad Confessionem Augustanam deflexerat, sibique Principes Territoriales jurisdictionem Episcopalem arrogarent, hæc quoque Parochia dismembrata fuit, ita ut Ecclesiis filialibus singuli ferè Pastores acatholici præfecti fuerint. Jus tamen Patronatûs cum jure Decimarum amplissimarum remansit apud Ebracum usque in hanc diem, quas etiam sine contradictione quotannis percipit ab Acatholicis.

Non procul à Schwobach situs est Pagus Katzwang, cujus homines jurisdictioni Ebracensi subsunt, habetque Parochum proprium, acatholicum tamen, qui ad præsentationem Abbatis Ebracensis, tanquam Patroni, à Consistorio Onoltzbacensi similiter hodiè acatholico instituitur. Parochia hæc anno 1296. à Domino Episcopo Aichstattenfi Reinboto cum attinentiis suis Ebraco collata est. Pastori acatholico quotannis præbetur ex bonis, & decimis Monasterii congrua sustentatio, qui tamen, factâ ejus institutione, Abbati juramentum fidelitatis, & obedientiæ præstare tenetur, prout & factum est à moderno Pastore.

Huic

• Huic Parochiæ confinis est altera Ecclesiæ parochialis in Pago Leersstetten similiter Acatolicorum , cujus tamen Jus Patronatûs , & præsentationis usque in hanc diem cum perceptione Decimarum manet salvum , ut historia antiqua , & moderna testatur , quando modernus Pastor ab Abbate Ebracensi Consistorio Onoltzbacensi præsentatus , vi Instrumenti Pacis Westphaliæ , licet alii alium inibi investendum existimaverint , investitus est , præstititque Juramentum fidelitatis , & obedientiæ , prout ab antiquo consuetum est , Abbati Ebracensi , à quo & suam congruentem sustentationem expectat , & accipit quotannis . Plures possent enumerari Parochiales Ecclesiæ in Territorio Brandenburgico-Onoltzbacensi , sed quia per Instrumentum Pacis Westphaliæ aliam faciem induerunt , eas recensere supersedeo . Nunc ad Ecclesias Catholicas ad Ebracum pertinentes progressum facimus .

In Diœcesi Wirceburgensi sita est Parochia amplissima Burg-Ebrach , ad quam spectant , tanquam filiæ , quadraginta ferè Pagi , Villæ , & Loca . Jus Patronatûs cum Decimis amplissimis , & proventibus anno 1299. Monasterio Ebracensi contulit Episcopus Wirceburgensis Manegoldus , plenoque jure , ut Privilegium exprimit , redditus , & proventus Ebraco incorporavit .

vit. Regebatur hæc Parochia ultra annos centum continuos per Regulares Ebracenses tanquam Vicarios ad nutum Abbatis amovibiles. Ast hodie Episcopi Wirceburgenses prætendunt, sibi præsentari Clericos sæculares, contra quam prætensionem Ebracum hucusque se se viriliter opposuit, ex ratione, quodsi præsentarentur Clerici sæculares, proventus, fructusque Ecclesiæ Parochialis, qui ex mente Episcopi Wirceburgensis, Mensæ Abbatiali applicandi sunt, hoc modo Monasterio subtraherentur, cum Clerici sæculares testamenta conficiant, in quibus suis consanguineis, aut aliis, proventus, fructusque Mensæ Abbatiali applicandos, legant, vel adscribunt &c.

In eâdem Dioecesi, duabus leucis à Monasterio, sita est altera Parochia Burgwindheim versus Orientem. Huic provisum fuit ab Abbate Ebracensi per Vicarium temporalem per Regulares Ebracenses à tempore immemoriali, atque Abbates Ebracenses jurisdictionem quasi Episcopalem ibidem exercuerunt usque ad præsentem diem: cujus rei testimonium irrefragabile est, quòd Abbas Petrus, anno 1651., Episcopo Wirceburgensi sciente, & non contradicente, solemniter tria Altaria in Ecclesiâ Parochiali consecraverit: Quoniam verò, nescio quo fato, unum execratum fuerat, Ludovicus Ab-

F bas

bas Ebracensis, illud de novo solemnissimè consecravit circiter anno 1688., vel 1689. Quod, ut rescivit clementissimus Princeps, ac Episcopus Wirceburgensis, Joannes Godefridus à Gutenberg, illud ipsum, remoto sepulchro Altaris, per commissionem specialem violento modo denuo execravit. At quoniam hoc factum sine læsione juris fieri non posse videbatur, tota causa ad Sedem Apostolicam devoluta est ab Abbate, qui Rescriptum Apostolicum obtinuit cassatorium facti Wirceburgensis, & prohibitorium, ne Abbas Ebracensis in possessorio turberetur: Quo obtento, illud ipsum de novo secundâ vice Abbas Ludovicus solemniter consecravit; quod hodiedum illibatum servatur, sine ulteriori turbatione ab Episcopo attentatâ.

Regitur hæc Parochia ab Ebracensi Conventuali, quem ut Vicarium temporalem Abbas sine præsentatione, aut institutione Episcopali exponit, ad nutum amovibilem. Hic nulum pendit subsidium charitativum, ut vocant, nec cathedromaticum, non vocatur ad Capitulum rurale, nec visitatur ab Episcopo, sed per omnia subjacet Abbati Ebracensi, potestatem quasi Episcopalem ibidem exercente: Malè quidem hoc habent Episcopales, sed Monasterium fundat se potissimum, in possessione immemoriali, vi cujus (ut patet ex cap. *cum olim*, & cap. *auditis*.

tis . &c. &c.) jura Episcopalia præscribi possunt, prout hætenus usque huc possessionem suam continuat quietam ,

Occasione hujus loci , præteriri non debet Capella , quæ ad partem Septentrionalem extra hunc Pagum cernitur , multâ religione insignis. Exstructioni hujus occasionem , ansamque præbuit sequens historia : Nempe , cum anno 1465. more Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ in Festo Corporis Christi cum Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento processio sollemnis ageretur , Capsula Monstrantiæ , in quâ Sacramentum à Sacerdote ferebatur , nullo ventorum motu , nullo manum admovente , sese aperuit , Sacraque Hostia in terram se dimisit , attestantibus plurimis , qui processioni intererant , præsertim Nobilibus , & Illustribus Viris , Georgio de Thungen , Marschalco , & Henrico Fuchs , tunc latus Sacerdotis stipantibus , Christophoro Fuchs , Joanne Fuchs , Antonio de Seckendorff , Wigelas Volffskel , quorum Testimonium scriptum de dato 1468. , & singulorum Nobilium Sgillis firmatum originaliter servatur in Archivo Ebracenfi. Ex hinc locus iste , ubi Sacra Hostia in terram cecidit , in devotione populi haberi coëpit , ita , ut Nobilis quidam , Conradus de Thanhausen , adjutus fidelium eleemosynis inibi extrui fecerit Capellam postea anno 1467. consecratam: Quo-

niam verò locus capiendis tot hominibus pro devotione eò confluentibus nimis angustus inveniebatur , primâ Capellâ destructâ , ab Abbate Hieronymo amplior , circa annum 1596. ibidem extructa , atque ad instantiam Abbatis prædicti à Domino Joanne Oertlein , Suffraganeo Bambergensi , anno 1597. , die 27. Maji , Feriâ tertiâ Pentecostes , Parochiam tunc administrante P. Valentino Sigler Professo Ebracensi , consecrata est . Magis , ac magis , deindè populi devotio erga hunc locum increbuit : Et , ut Deus optimus eundem celebriorem redderet , prope Capellam in pede colliculi , circa annum 1625. scaturire fecit fontem adeò salutiferum , ut ex ejus devoto usu variis languoribus oppressi sanati sint , cæci visum , surdi auditum , claudi gressum , & aliis infirmitatibus gravati pristinam sanitatem receperint ; prout Josephus Agricola , sedulus Scriptor domesticus , in suo Actuario parte secundâ , paginâ 546. scriptum reliquit : Ubi , & specialissimum testimonium ab expertissimo Doctore Medicinæ , Joanne Laurentio Banschio , tunc in folio patenti impressum super his scriptis , libro suo inseruit ; quæ omnia varia anathemata publicè in prædictâ Capellâ appensa confirmare videntur , prout usque hodiè tanta est populorum ad hunc fontem fiducia , & devotio , ut vix ullus sit eorum , qui

qui ex devotione ad locum tam venerabilem per annum confluunt , vel non bibat aquam salutiferam , vel membra languida non lavet ad languorum suorum levamen , ut communiter dicitur , speciale .

Quoniam verò antiqua devotio ad hunc locum per motus bellicos Suecorum , ob fugatos ex patriâ incolas , non nihil intepuit , ad eandem refuscitandam, compositâ pace, anno 1649. à Domino Abbate Ebracensi Petro , cum auctoritate Legati per Germaniam à Latere , Fabio Chisio , Episcopo Neritenensi , Confraternitas erecta Venerabilis Sacramenti, atque anno 1650. à Francisco , Episcopo Sabinensi , Cardinale Barberino , Archi-fraternitati Venerabilis Sacramenti , in Basilicâ Principis Apostolorum de Urbe incorporata est , gaudens omnibus privilegiis , gratiis , & indulgentiis , quibus illa de Româ . Hodiernis temporibus devotio in hunc locum adeo increbuit , ut quotannis quam plurimæ solemnes processiones cum Cruce, & vexillis solemniter ex variis locis eo ducantur , absque iis , qui catervatim per æstatem devotionis causâ ad eundem confluunt . Potissimum Festum hic agitur in Octavâ Corporis Christi , in maximo hominum confluxu , Abbate Ebracensi ordinariò processionem solemnissimam in Pontificalibus ducente , Summumque Sacrum in Ecclesia parochiali celebrante .

Me-

Memorari quoque meretur Capella perpulchra in Curiâ Ebracensi Norimbergæ, Civitate Imperiali, nunc Augustanæ Confessionis, domestica quidem, sed tamen à Ven. Patre, ac Domino, Domino Hieronymo, Naturensi Episcopo, sacrae paginae professore, eximio Ordinis Cisterciensis, pro tunc Suffraganeo Reverendissimi Domini Domini, Dei gratiâ Episcopi Bambergensis, Philippi, in honorem beatissimæ Dei Genitricis Mariæ, & quatuordecim Auxiliatorum; anno 1452., pridie nonas Octobris solemniter consecrata. Proximis annis antiquâ fuligine purgata perbellè renovata est, ad magnam commoditatem Sacerdotum Ebracensium persæpè negotiorum causâ Norimbergam concedentium, & aliorum celebrare volentium, cum, extra Ecclesiam Ordinis Teutonici, hæc unica Catholica in Civitate prædictâ Capella invenitur. Præter Ecclesias antè dictas adhuc ad Monasterium pertinet Capella S. Mariæ Magdalenæ propè Bugelberg, quo in ejus Festo eò processiones ex Oppido Schluffelfelt, & Burgwindheim solennes ducuntur, cum populi concursu non mediocri.

Similiter Capella S. Rochi, unâ leucâ à Monasterio distans, cum cœmeterio pro sepulturâ adjacentium Pagorum. Huc quoque fideles processiones ducunt, præsertim in Festo S. Rochi,

chi, quo lucrari possunt indulgentiæ plenariæ, populusque non mediocrem fovet ad hunc locum devotionem, ad avertendam pestem tam hominum, quam jumentorum.

Non minus etiam Capella S. Mauritii in Monte Bergheid, quam cum priore, Monasterii sumptibus, in fundis Ebracensibus, pro augmento gloriæ Dei, Abbas Hieronymus Hohlein ædificavit.

Plures adhuc antiquitus in grangiis, curiis, & locis, Capellas habuit, quæ partim vetustate collapsæ sunt, vel occasione ædificiorum in oratoria privata pro celebrandis Missis in Curiis conversæ sunt.

§. VIII.

Situs Monasterii, ejusdemque Ædificia intra septa, vel muros.

Licet à primævâ foundatione locus, in quo Ebracum constructum olim erat, fuerit horroris, & vastæ solitudinis, adeò, ut communiter audiret spelunca latronum, temporis tamen successu, ubi antiquitas venerabilis cogitavit renovare faciem terræ, cœpit superfluas cedere sylvas, pagos exstruere, colonias, & agriculturam inducere, atque glebam ad humanos usus aptare. Quo factum est, ut, absterfo antiquo

quo horrore, locus talem hucusque vultum induerit, ut jure meritissimo potius locis amoenioribus, quàm horridis, & tristibus, valeat accenferi. Quod, ut Lectori aliquantulum saltem persuadeatur, sequentibus, quantum fieri potest, breviter edocebo.

Situm ergo est Ebracum in finibus sylvæ arduæ (vulgo *Gteigermald*) in Franconiâ, Diœcesi, Principatu, & Ducatu Imperiali Wirceburgensi, seu Herbipolensi, distans à residentiâ Principis, & Episcopi Herbipoli, septem circiter leucis, seu horis, totidemque à residentiâ Principis, & Episcopi Bambergensis, ità, ut via Regia, & postalis recto tramite ab Occasu Herbipoli, ad Orientem Bambergam per Ebracum ducatur: Totidem ferè horis, seu leucis distat à Schweinfurto, Civitate Imperiali, hodiè acatholicâ, versus plagam septentrionalem.

Ab amplissimâ, & amoenissimâ planitiè Franconiæ ascensus in arduam sylvam, & Monasterium fit per anfractum aliquem aliquantulum difficilem, brevem tamen, aliquot forte minorum, nec periculosum, à quo inter sylvas latissimè excisas via est plana ad quadrantem horæ, ubi descenditur paulatim ad Vallem, & Monasterium. In pede hujus descensus aperiunt se sè duæ amoenissimæ valles, una ad meridiem, altera ad occidentem, virentibus pratis, vivariis,

riis , & piscinis , conspicuæ usque ad Ebracum .

Ab hoc vallis potissima protenditur ad Orientem , & Bambergam , ultra tria milliaria Germanica , seu leucas sex longa , quæ stipatur ex utroque latere amoenissimis sylvis , quercubus , fagis , abietibus , & aliis arboribus , humano ufui , & ædificationibus fertilissimis , adeo , ut Hollandi pro conficiendis , & extruendis navibus plures ex his sylvis arbores magno pretio coëmere soleant . Insuper amoenissimis finibus pratorum ex utroque latere distinguitur , & fluviolo , piscibus variis , præsertim cancris , fertili , dicto Ebrach , interfecatur . Non mediocrem amoenitatem , & prospectum adjiciunt Vineæ prope Monasterium in parte septentrionali in colle , alioquin prorsus sterili , & inculto , nostris temporibus plantatæ . Aër admodum salubris est ; locus non nimio calore æstivo torretur , nec brumali intemperie , & frigore hyemali multum gravatur , sed omnia in temperato climate conquiescunt .

Ædificia intra septa Monasterii quod attinet , notandum , Basilicam magnam , utpotè quæ primum locum meritò sibi vindicat , exstrui coeptam anno 1200. , & consecratam 1285. , ut supra §.6. dictum est , ad hunc diem perseverasse intactam .

Quoniam verò Conventus vetustate ferè
G cor-

corruere coepit, locusque ipse pro tot Monachis capiendis angustior videbatur, Dominus Abbas Ludovicus Ludovici pro ædificando Conventu novo, primam manum applicuit circa annum 1688. Verum præmaturâ morte præventus longiore vitâ dignissimus ultimam apponere non potuit: Id tamen quod præstitere DD. Candidus Pfister, & Paulus Bauman, ejus in Abbatiâ successores proximi.

Totum hoc ædificium dispescitur in tres contignationes: In infimâ, quasi subterraneâ per totum fornicatâ, Officinæ Conventuales, cryptæ, & cellaria ordinata sunt. In mediâ similiter fornicatâ, inveniuntur loca regularia, quæ toti communitati qua tali, communiâ sunt, ut Sacristia Basilicæ magnæ contigua, Capitulum Regulare, Refectorium, & Culina conventualis, peristylum, seu ambitus Regularis marmore constratus.

Ex alterâ parte constrina, musæum hyemale, & recreatorium æstivale, stoccaturâ, & picturis affabrè exornatum, conspiciuntur.

Exhinc per scalam percommodam ascenditur ad contignationem tertiam, & supremam, ubi dormitorium ita ordinatum est, ut 60. cellas, seu mansiones Religiosorum complectatur, muris intermediis, eâ commoditate, ut pro majori observantiâ disciplinæ regularis, & solidio-

diore occupatione religiosâ, fornax una tempore
brumali duas calefaciat .

In fine dormitorii versus meridiem con-
structum est ædificium sub eodem tecto Con-
ventûs versus Orientem pro Bibliothecâ 1081.
pedes longum , latum verò pedes 371. Hæc in-
structissima est Librorum tum antiquorum, tum
recentiorum millibus circiter octo , adeò , ut lo-
cus insufficiens sit capere omnes , qui quotannis
comparantur , undè ordinatum est , ut illi Libri,
qui in duplo, vel triplo habentur , ad separatam
Bibliothecam reportentur , ut hoc modo noviter
comparati , & comparandi impofterum spatium
inveniant in Bibliothecâ majori . Ad hujus Bi-
bliothecæ commendationem non parum confe-
runt plurimi Libri manuscripti , qui ibi inve-
niuntur . Magna eorum pars scripta est in mem-
branâ, seu pergameno, tum antiquitate, tum scri-
ptionis elegantia plurimum commendata . Lon-
gum nimis esset manuscriptorum prædictorum
vel indicem hic referre , unde hoc labore super-
fedeo .

In plagâ septentrionali junctum est ædifi-
cium pro sepulturâ Monachorum Basilicæ ma-
gnæ contiguum , cui superimposita est Infirma-
ria nova , pro commoditate, & salubritate infir-
morum aptissima , ita ut omnes infirmi celebra-
re in Altaribus privatis , vel saltem audire

valeant Missam ex lectisterniis . Facitque hoc ædificium pulcherrimam symetriad , & prospectum ad Bibliothecam versus, ex adverso ad meridiem positam .

Relicta tamen adhuc est Infirmaria vetus in propatulo conventualis horti , aëre libero gaudens, pro infirmis lue, vel aliis morbis infectivis laborantibus , ut hâc ratione à Conventu longius separentur .

A Bibliothecâ , utrâque infirmariâ , & potissimis cellis Religiosorum est amoenissimus prospectus ad hortum conventualem amplissimum , jucundis ambulacris distinctum , areolis, fructibus diversis , arboribusque fertilibus confutum . Cui mirificam amoenitatem conferunt fontanæ octo diversis locis gratissimo murmure aquam vivam evibrantes, atque hæc de ædificiis conventualibus .

Conventui immediatè conjungitur ædificium Abbatiale permagnificum , variis columnis ad doricam suffultum , ex quadrato lapide , & variis sculpturis mirificè exornatum . Distinguitur in duas areas satis amplas , in quarum infimâ parte altis porticibus constructâ sunt ambulacra ferè circa circum : In superiore contiguatione invenitur habitatio Abbatis, Cassaria , & Cancellaria cum suis attinentiis: In alterâ areâ, Bursaria cum suis repositoriis , molendinum , & pistrina .

Ab

Ab Ecclesiâ versus Occidentem protenditur ædificium ad 4141. pedes geometricos duarum contignationum, at in medio hujus tractûs, facciata amplissima variis columnis, statuis, sculpturis, mirificè exornata contignationum trium, clauditurque unâ bavillone trium similiter contignationum.

In medio prædictæ facciatæ præsentatur primarius ingressus ad totum Palatium, ubi introeuntium obtutui statim objicitur scala permagnifica patens usque ad supremum tabulatum, altitudine, stoccaturis, picturis, columnis præaltis, & variis sculpturis summoperè exornata, longitudo ejus est pedum geometricorum 60. latitudo 53. altitudo etiam 53. Hâc conscensâ, patent Galerix seu ambulacra, per quæ ingredimur ad hypocausta hospitum, & ad magnam aulam, seu, ut germani vocant, salam, continentem in altitudine pedes geometricos 38. in latitudine 46. in longitudine $97\frac{1}{2}$ pedes. Estque sala hæc opus magnificentissimum; in medio totius Palatii, quasi meditullium, ex quo amœnissimus prospectus habetur ad hortum Abbatialem, prata virentia, sylvasque ex utrâque parte jucundas. Aula ipsa autem intus permultis columnis marmoreis suffulcitur, artificiosis statuis, scutis, stoccaturis, & picturis ita exornata, ut totum Ordinem Cisterciensem repræ-

præsentet, tam quoad ordines ejus militares, quam quoad chorales.

Ex hâc aulâ progredimur ad alium tractum, seu alam ædificii versus meridiem, consimilem tractui anteriori septentrionali. Multa hic reperiuntur hypocausta, seu mansiones pro hospitibus, stoccaturis, & aliis ornamenti conspicua. Omnia hæc ædificia noviter per totum ferè lapide quadrato, & perpolito solidè constructa sunt, ut in admirationem rapiant oculos vel transeuntium, vel hospitem adventantium.

Plura adhuc intra septa inveniuntur ædificia, uti officinæ opificum, stabula, horrea, quæ hic memorari opus non est.

Ast, ubi portam interiorem egredimur, obicitur oculis magnum ædificium, Palatio quasi consimile, cum maximâ areâ, in quo boves, vaccæ, & alia altilia conservantur, & cætera ad œconomiam spectantia percommodè inveniuntur. Alter tractus hujus ædificii aptatus est pro habitatione Officialium sæcularium Monasterii. Ex parte septentrionali inveniuntur domus, & habitationes familiarium, & caupona, quæ omnia quasi suburbium constituunt, & clauduntur portâ exteriori, & muro circa circum. Longitudo totius Monasterii à porta exteriori versus occasum, usque ad portam Orientalem est pedum 1288. Latitudo ejus à parte
me-

meridionali ad septentrionalē pedum 1206.
peripheria verò totius Monasterii complectitur
pedes geometricos circiter 4363.

§. I X.

Præposituræ, Curia, Grangia, & Ædificia extra Monasterium.

PRimum locum meritò sibi vindicat Curia, sive Præfectura Sulzheim in amplissimâ pianitie, locoque fertili tam vino, quam variorum generum frumento, tribus leucis ab Imperiali civitate Schweinfurto, totidemque à Monasterio situata.

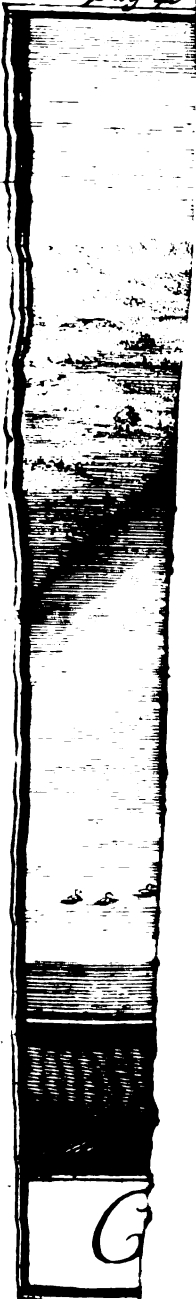
Vetustate collabi volens, antè decem circiter annos ex meris lapidibus solidè, & magnificè noviter ædificata est cum omnibus attinentiis ad œconomiam, & iudicium forense necessariis. Nunc tribus, alioquin duobus Religiosis inhabitari consuevit: Quibus adjunctus est Officialis sæcularis, qui Causas civiles, partimque criminales Subditorum nomine Monasterii cognoscit, iudicatque. Enim verò in undecim circiter pagis Curia vicinis plurimos Monasterium habet Subditos, qui alium Dominum hæreditarium, præter Abbatem, & Conventum, quibus etiam homagium fidelitatis, & obedientiæ præstare

te-

tenentur , nisi in aliquibus casibus exceptis , non recognoscunt . Pertinent quoque ad hanc Præfecturam amplissimæ Decimæ vini , frumenti , & omnis ferè crescentiæ in septem circiter Pagis circumjacentibus , uti & plurima Feuda , & Emphyteuses cum jure censuum annuorum , laudemii , & aliorum emolumentorum .

Altera Præfectura est in Marchia Burgwindheim , duabus horis à Monasterio , & quatuor à residentiâ Episcopi Bambergensis distans , quæ annis anterioribus in pago Herrnsdorff habebatur , ast ex certis causis in hunc locum translata est . Quoniam verò domus antiqua angustior erat , ædificatum est ex fundamento ibidem Castrum novum ex mero , & perpolito lapide quadrato , cum omnibus , tum ad œconomiam , tum ad alia necessaria miro artificio , & commoditate , ita , ut (quoniam via regalis , & postalis Marchiam pertransit) transeuntium oculos in admirationem rapit . Aëris est saluberrimi , & prospectûs jucundissimi ; amœnitatem loci mirum in modum auget magna , & Piscibus foecunda piscina , quæ muros Castri alluit , & ferè circumdat . Religiosi ordinariè duo ibi habitant , quorum unus curam animarum , seu Parochiam , alter Oeconomiam administrat . Quibus adjunctus est Officialis secularis , Causis Subditorum civilibus , & partim criminalibus intentus . Ad hanc

ad pag 46

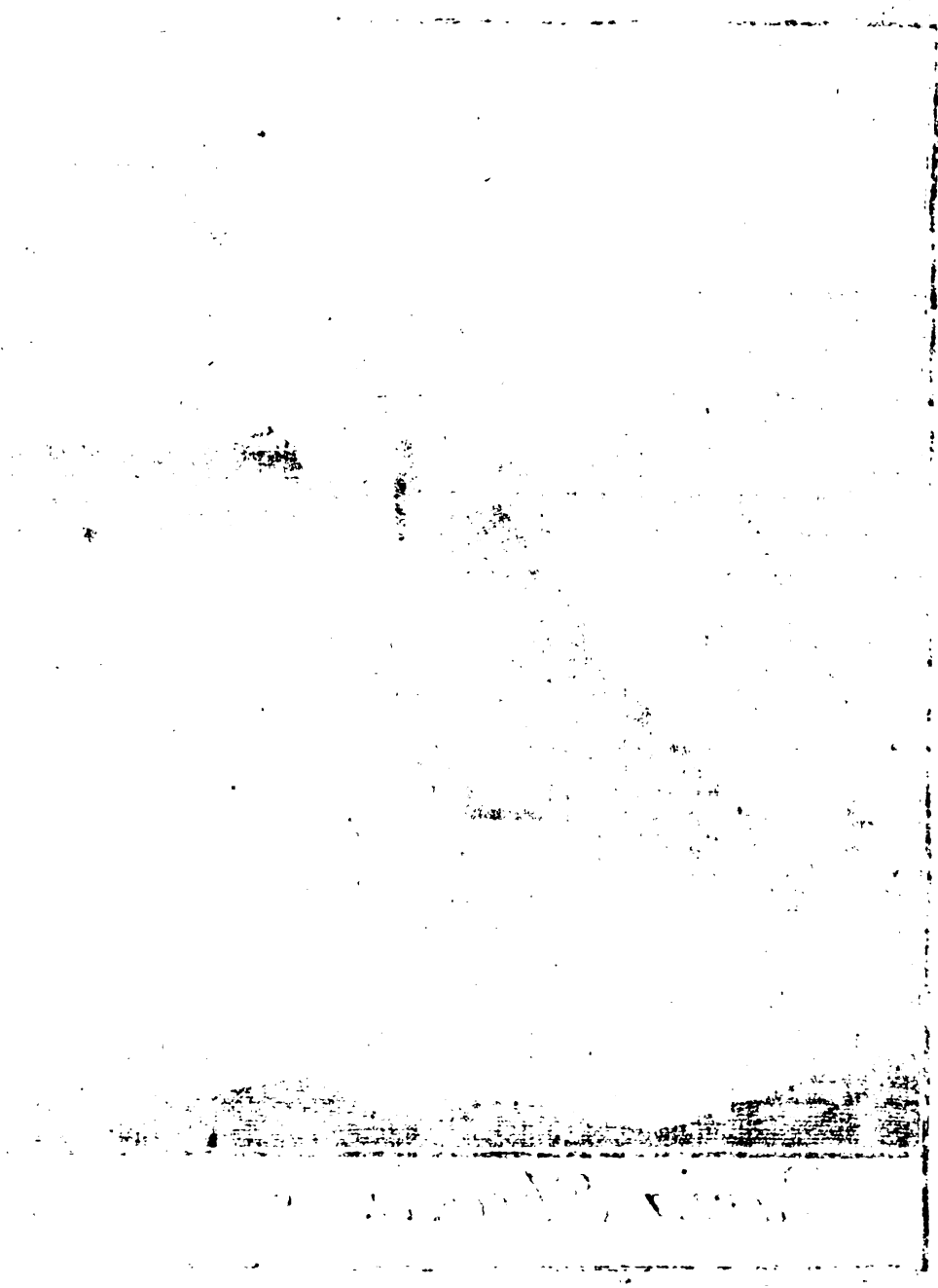
del. R. P.

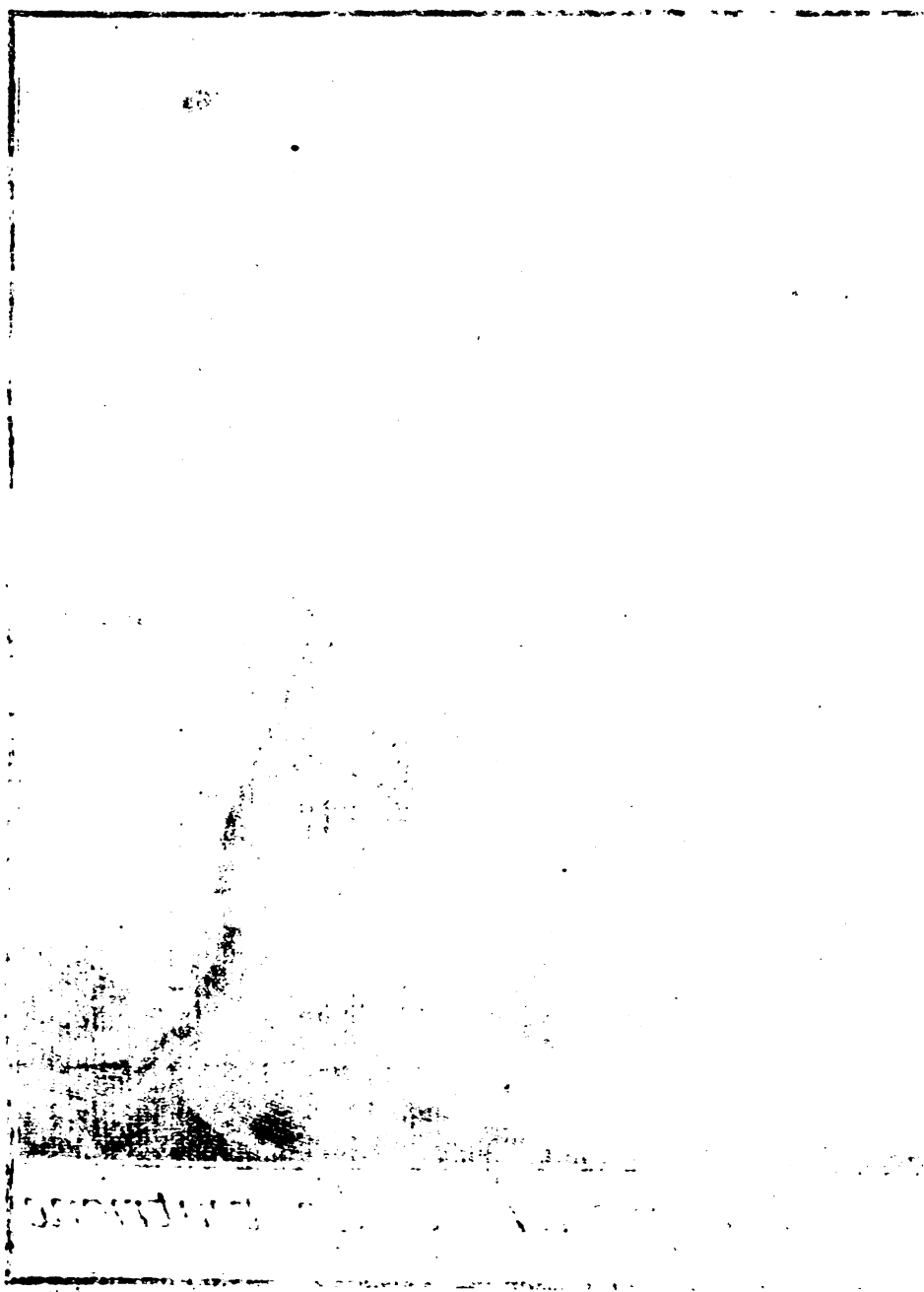
2

ad pag. 25.

del. R. P. Lu

hanc Præposituram pertinent Pagi circiter undecim, quorum Incolæ ditioni, & jurisdictioni Abbatis, tanquam Domini sui hæreditarii jramento fidelitatis, & obedientiæ obstricti subjiciuntur. Horum quoque Pagorum decimæ majores, & minutæ, census tam pecuniarii, quàm frumenti, quos Subditi annuatim solvunt, cum jure laudemii, & aliis emolumentis ad hanc Præfecturam spectant.

Tertia Præfectura est in pago Schwappach, tribus horis à Monasterio, & unâ ab Oppido Wirceburgensi Hafsfurt distante in colliculo, meris lapidibus noviter ædificata, cum omnibus ad Oeconomiam pertinentibus ædificiis, aëris saluberrimi, & prospectûs admirabilis.

Jucunditatem hujus Castri mirificè augent horti amplissimi, muris Curiae circacircum inclusi, & aquâ saliente in variis locis perbellè vivificati. Habet hæc Curia in quatuor Pagis vicinis hæreditarios Subditos Monasterio subiectos, in quos jurisdictionem exercet; plurimos verò feudatarios, & emphyteutas cum annuis censibus, jure laudemii, & aliorum provenituum: Colit agros ad quinque aratra propriis sumptibus, vineasque adjacentes ad sedecim circiter jugera; recipit quoque decimas frumenti, & vini in quatuor circiter Pagis. Inhabitar à duobus Religiosis tum Oeconomiae,

H

tum

tum jurisdictioni Vogteticæ intendentibus .

Quarta est juxta magnum pagum Mainstokheim inter duo oppida , Dettelbach , & Kizingen , distatque quatuor horis à Monasterio , & tribus à residentia Episcopi , & Principis Wirceburgensis , vel Herbipolensis . Pulcherrimus , & saluberrimus hujus Curiae situs , & prospectus est , plurimisque fertilibus vineis ferè per omnem partem circumcingitur . Amœnitatem mirificè adauget hortus amplissimus muris Curiae inclusus , arboribus , & aliis crescentiis pulcherrimè confitus , multisque hydraulis , & artificiosis fontanis instructissimus . Nec minùs jucunditatem hujus Curiae ampliat Moenus, Franconiae fluviorum princeps , ratibus , navibusque frequentissimus , qui littora ejus Curiae propè alluit . Ad hanc Curiam pertinent plures Subditi in quatuor Pagis , qui jurisdictioni Ebracensi hæreditariè subjiciuntur , sicut & decimæ tam vini , quàm frumenti satis amplæ . Ordinariè inhabitatur ab uno Religioso , cujus officium est intendere juribus Monasterii , œconomiae , & culturæ vinearum propriarum . Pro facilitandâ hujus officii administratione , adjunctus ei est Officialis sæcularis , cujus potissimum munus est , Subditorum Causas criminales tractare . Plurimos quoque habet enphyteutas , solventes annuos census in vino , frumento , pecuniâ ,

niâ , & alios proventus cum jure laudemii .

Quinta Præfectura est in ipsa Civitate Virceburgensi , Episcopi , & Imperii Principis residentiâ . Hujus Curiae jurisdictioni unicus Pagus subiectus est , at plurimas domos in ipsâ Civitate sibi habet feudales , sicut & in variis locis extra Civitatem, in Provinciâ fundos similiter feudales cum jure laudemii &c. , tenenturque emphyteutæ annuos census frumentorum suis expensis ad Civitatem , Curiamque inferre . Ante quingentos circiter annos in hâc ipsâ domo Studium autoritate Illustrissimi Patris Generalis Joannis, & totius Capituli Generalis anno 1254. erectum fuerat pro Religiosis Cisterciensibus , postea in Academiam Heidelbergensem Palatinatus superioris translatum . Ast postquam hæc ipsa Academia , injuriâ temporum ferè collapsa , ipsaque domus ad S. Jacobum Heidelbergæ ad Ebracum pertinens ab Ordine avulsa est , Studium hoc rursus ab Antecessoribus nostris Herbipoli in hâc domo resuscitatum est cum multo fructu religiosæ Juventutis nostræ . Ut autem studium hoc eò magis effloresceret ad decorem Sacri Ordinis , & emolumentum Monasteriorum ejusdem , Reverendissimus , & Illustrissimus D. Pater Generalis , Edmundus Perrot , autoritate suâ , & Capituli Generalis , anno 1718. sub dato Vespontione , die 31. Januarii ,

sub majori sigillo , & propriæ manus , & Secretarii , Fr. Claudii Berngrandin , subscriptione , non tantum antiquam Constitutionem D. Joannis comprobavit , sed & novum robur adjecit , ipsique Studio prædicto Privilegia indulgit eadem , quibus gaudent Studentes in Collegio Sancti Bernardi Parisiis , prout originale testatur in Archivo Ebracensi illibatè asservatum . Hanc Curiam inhabitant ordinariè duo Religiosi , quorum unus jurisdictionibus Monasterii , & œconomix invigilat , alter verò ad solatium Procuratoris adjungitur . Hæc Curia propriis sumptibus excolit vineas in Marchiâ Wirceburgi pretiosas ad 17. circiter jugera , recipitque decimas vini ibidem in magno districtu , estque libera ab omnibus oneribus civilibus , gaudens insuper magnis Privilegiis Imperatorum , Regum , & Episcoporum Wirceburgensium .

Præfectura sexta est in ipsâ Civitate Imperiali Norimbergæ , à Monasterio 15. propè leucis distans . Hanc antè ducentos circiter annos administrabant unus , vel duo Religiosi Ebracenses . At , postquam Civitas ipsa ad Lutheranismum deflexit , loco Religiosi , Officialis sæcularis officio præfectus est : Gaudet nihilominus in hunc usque diem magnis libertatibus , ab omnibus ferè oneribus civilibus libera . Habet in viciniâ , & Territorio Brandenburgico-Onolzba-
censi

censi in variis Pagis Subditos hæreditarios circiter septuaginta Ebracensi jurisdictioni in civilibus, & partim criminalibus subiectos: Plurimos autem censitas, & emphyteutas, ad census annuales, tam in pecunia, quàm frumentis, Monasterio obligatos. Decimas quoque frumentorum, quas supra §. 7. ad Parochiam Schwobacensem spectantes satis amplas diximus, tenentur earum conductores suis sumptibus in hanc Civitatem, & Curiam importare, ubi ad utilitatem Monasterii in multis granariis asservantur, suo tempore, & commoditate dividendas. Huic conjuncta est altera Præfectura in Civitate Schwobach, Territorii Brandenburg-Onoltzbacensis, cui Præfectus est Officialis sæcularis, intendens ibidem, & vicinis locis, feudis, & emphyteusibus Ebracensibus. Magnorum proveniunt quidè non est; quoniam verò Curia ipsa, vel Domus satis ampla ibidem Monasterio propria est, & ædificando Palatio pro decore Civitatis satis accommoda, Monasterium hucusque eam retinuit, retinetque usque ad meliora tempora, ut saltem hac ratione possessionem suam quietam contra Lutheranos ostendat, & conservet.

Septima est in Civitate Bambergensi, Episcopi, & Imperii Principis residentiâ, ab Ebraco distans leucis circiter septem, ab omni ferè one-

onere civili libera , libertatibus multis gaudens. Huic ab antiquo præfectus est Officialis sæcularis . Ast , quoniam in viciniâ nullos habet Subditos , sed tantum emphyteutas , censitas , & decimas , conjuncta est ejus administratio , & inspectio Præfecto Curiae Burgwindheimensis , ut sumptibus superfluis parceretur . Ex circumjacentibus Pagis circiter octo , census frumentarios , & decimas satis pingues , tenentur Censitæ suis sumptibus inferre Bambergam , & Curiam hanc , suo tempore pro emolumento Monasterii distraendas , vel propriis usibus , ubi visum fuerit , adhibendas .

Præfectura octava est in Civitate Imperiali Schweinfurto , duabus leucis distans à Præfecturâ Sulzheim , de quâ supra , sex verò ab ipso Monasterio ; habetque domum amplam , cellas vinarias , & granaria sufficientia , estque hæc ab omni propè onere civili libera , & à jurisdictione Schweinfurtenfi prorsus exempta . Huc convectuntur frumenta tam censitica , quàm decimarum , cum magnâ commoditate Monasterii , eò quòd beneficio Moeni navigabilis facilè divendi possint . Hanc domum inhabitat Civis Schweinfurtensis pro pecuniâ annuâ conductam . Inspectio verò , & cura frumentorum pertinet ad Præfectum Religiosum in Curia Sulzheim .

Huic vicina est Præfectura nona , unâ tantum

tùm leucâ à priore distans in Pago Weyer , cujus Incolæ jurisdictioni Ebracensi subjiuntur , quam in Subditos exercet Officialis sæcularis ibidem inhabitans : Cujus ulterius munus est , inspicere , & observare feuda , & emphytuses in pluribus locis circumjacentibus . Huc pertinent quoque decimæ tam vini , quàm frumenti in aliquibus Pagis .

Decima est Elgersheim , propè Oppidum Wirceburgense Volckach , à Monasterio verò distans leucis quatuor ; in solitario quidè , ast simul propter Moenum præterfluentem , & multitudinem vinearum circumjacentium jucundo loco situata . Unicum tantùm habet Subditum , at propriam Marchiam , emphyteutas verò in vicinis locis in maximo numero cum jure laudemii , & aliis emolumentis ad Monasterium spectantes , qui annuos canones tam in frumento , quàm vino , & aliis proventibus Monasterio pendere quotannis tenentur . Huc pertinent decimæ vini , in duobus Pagis vicinis , Fahre , Eysensheimb . Nullus Officialis specialiter huic præfectus est , sed domus inhabitatur à Vinitore conducto , qui agros ibidem , prata , & vineas proprias excolit sumptibus Monasterii . Inspectio œconomix pertinet ad Præfectum Sulzheimensem huic loco vicinum . Ad collecturam autem censuum , steuræ , laudemiorum , decimarum ,
or-

ordinariè duo Religiosi , aut Sæcularis è Monasterio quotannis eò deputantur , mittunturque . Grangias Monasterium olim habuit plures , ubi Conversi , antiquo Ordinis more, vineas, agrosque propriis manibus excoluere , uti fuerunt Hufen, Gissubel, Bergheid, Rodelsee, Sudrach: At , quia agri , vineæque , & alia bona, ut plurimum pro aliis proventibus annuis , colonis , & emphyteutis hæreditariè vel locatæ , vel diventæ sunt , ab antiquo aliam faciem loca prædicta hodiedum induerunt .

Quatuor adhuc hodiedum supersunt , ubi loca , agrique per colonos conductitios propriis jumentis excoluntur . Prima est à Monasterio distans unâ leucâ , Waldschwind , forsitan ita vocata propter circumjacentes sylvas , partim ad Ebracum , partim ad alios pertinentes . Possedit hanc Grangiam Monasterium à tempore primæ foundationis usque ad hodiernum diem, ab omni jurisdictione cujuscumque prorsus exemptam , solique Imperatori Romano , & Imperio subiectam . Situata quidè est inter medias sylvas , ast in valle jucundissimâ , piscinis , & variis finibus pratorum , unde Pecora aluntur , & impinguantur , ad culturam agrorum propriorum destinata .

Altera est in Pago Coppenwind , olim Castrum , & habitatio nobilium Franconicorum de Ro-

Rothenhan, quorum nobilis Prosapia adhuc floret, circa annum 1628., cum Subditis, & omnibus bonis, & attinentiis à Monasterio empta. Castrum prædictum conservatum est usque, adhuc, in mediâ piscinâ constructum, cum jucunditate non mediocri. Ad hanc reducuntur decimæ loci, & aliquorum Pagorum vicinorum cum magno districtu sylvarum cæduarum ad jugera, ut ajunt, quatuor millium. Inhabitur à Colono conductio, cui œconomia committitur sub inspectione supremi Cellerarii Monasterii.

Tertia est, vocata Winckelhoff, exindè forsan, quòd inter medias sylvas, quasi in sinu, & valle pratorum situata sit; agriculturæ, alendis pecoribus, & cocturæ laterum pro ædificiis perquam accommoda. Inhabitur modò à Colono conductio sub inspectione prædicti Cellerarii majoris.

Quarta est Klebheim, empta ab Abbate Candido ante annos circiter quadraginta, atque non ita pridem noviter con-& instructa stabulis solidis, & fornicatis, sita in amoenissimâ valle pratorum. Habet separatam Marchiam cum jurisdictione Vogteticâ, obnoxia tamen quoad casus criminales superiori Territorio Bambergensi. Inhabitur à Colono conductio ad culturam agrorum, & reliquam œconomiam

miam deputato , sub Patris Cellerarii , uti priores , inspectione .

Pro ampliori notitiâ , circa Monasterium inveniuntur Pagi circiter viginti , quorum Incolæ alium Dominum hæreditarium , præter Abbatem , & Conventum , non recognoscunt , sed jurisdictioni Ebracensi , exceptis causis criminalibus subjiuntur , judicanturque à Cancellariâ Monasterii , ad quam ab aliis Præfecturis supra dictis , tanquam ad Judicem , ad quem , seu secundam instantiam , & non aliò , fieri potest appellatio .

§. X.

Privilegia Monasterii Ebracensis Papalia .

Privilegia hujus Monasterii tùm à Sede Apostolica , tùm ab Imperatoribus , & Romanorum Regibus concessa tam ampla sunt , & multa , ut , si per extensum scriberentur , se ipsis solummodò integrum , vastumque volumen conficerent , ad nauseam fortè benevoli Lectoris . Ut tamen eorum notitia Lectori exhibeatur , hoc paragrapho Papalia , sequenti verò Imperialia summatim recensentur . Gaudet itaque hoc Monasterium .

Privilegio I. ab Innocentio Papa II. , anno 1141. , primo Abbati Ebracensi concessio .

I. Mo-

I. Monasterium Ebracense sub B. Petri , & Apostolicâ Protectione suscipitur . **II.** Ordo Monasticus , secundum B. Benedicti Regulam , & Institutionem Fratrum Cisterciensium ibidem observetur . **III.** Possessiones , & bona acquisita , & acquirenda firma , & illibata permaneant , nominatim ipse locus Ebracensis cum omnibus appenditiis suis , & Curia in Wirceburg cum vineis . **IV.** Agrorum propriis manibus , & sumptibus excultorum , vel de nutrimentis animalium decimas nullus exigat . **V.** Nullus Episcopus , vel quicumque hominum contra Ordinis Instituta aliquid novi inducat , loca , & possessiones perturbet .

Privilegio II. ab Eugenio III. eidem Abbati concessio , anno 1147. **I.** Monasterium sub Sedis Apostolicæ Protectione suscipitur , **II.** Possessiones , & bona Monasterio illibata permaneant , nominatim Alezheim, Stockheim, Wostvelde , Herrnsdorff , Husen &c. **III.** Cavetur , ne quis decimas exigat de laboribus nostris , & animalium nutrimentis . **IV.** Ne quis hominum præfatum Ebracum perturbet , aut possessiones auferat , minuat , aut vexet : apud Trevirim , Pontificatûs sui anno tertio .

Privilegio III. ab eodem Eugenio III. Beato Adamo primo Abbati Ebracensi concessio , anno 1150. **I.** Monasterium Ebracense suscipitur

tur sub Protectione Sedis Apostolicæ . II. Possessiones , & bona eidem firma , & illibata permaneant, scilicet ipse locus, Grangia Stockheim, Alezheim , Sulzheim , Herrnsdorff , Hufen , Waldswinden , Curia in Wirtzburg cum vineis . III. Decimas nullus exigat de laboribus propriis, vel de nutrimentis animalium . IV. Ne quis præfatum Monasterium perturbet , aut possessiones ejus auferat , ablatas retineat , aut aliàs molestat , sed omnia integra conserventur . Datum Signiæ x. Kalend. Novembris , Pontificatûs sui sexto .

Privilegio IV. ab Alexandro Papâ III. Conrado Abbati Ebracensi concessio, anno 1178. I. Ebracum sub B. Petri , & Sedis Apostolicæ Protectione recipitur . II. Ordo Monasticus sub Regulâ S. Benedicti , & Constitutione Cisterciensium ibidem institutus perpetuò inviolabiliter observetur . III. Possessiones , & bona acquisita, & acquirenda illibata ibidem permaneant , videlicet locus ipse Ebracensis cum omnibus pertinentiis suis , & adjacenti Curiâ , et cum omnibus pertinentiis suis , agris , pratis , aquis , sylvis , pascuis cultis , et incultis, Grangiâ Herrnsdorff, Waldswinden , Hirschberg , Stockheim , Sulzheim , Alezheim , Brunnenstatt , Weyer , Hufen &c. , cum omnibus vineis, et terris . IV. Nullus omninò exigat decimas de nutrimentis animalium .

malium , aut laboribus Ebracensium propriis manibus , aut sumptibus cultis . V. Ne quis infra milliare ab Ebraco Ecclesiam ædificet , unde Religioforum Religio vel quasi turbetur. VI. Ne quis infra clausuras locorum , seu grangiarum violentiam , rapinam , vel furtum committat , ignem apponat , hominem capiat , vel interficiat. VII. Monasterium hoc nullus perturbet , nec possessiones auferat , ablatas retineat , minuat , vel quomodolibet vexet , sed illibata omnia servantur , salvâ Sedis Apostolicæ autoritate. Datum Venetiæ , Pontificatûs sui , anno decimo octavo .

Privilegio V. à Lucio Papâ III. Burchardo Abbati anno 1182. concessio . I. Monasterium de Ebrau sub protectione Sedis Apostolicæ suscipitur . II. Cavetur , ut Ordo Monasticus secundum Deum , & B. Benedicti Regulam institutus ibi perpetuo observetur . III. Ut possessiones , & bona acquisita , & acquirenda firma , & illibata eidem permaneant , specialiter locus ipse , in quo Monasterium constructum est , cum omnibus pertinentiis , adjacenti grangiâ , & omnibus appenditiis suis , agris scilicet , pratis , aquis , sylvis , pascuis , cultis , & incultis : grangiâ Herrnsdorff , Waldswinden , sylvâ , quæ Volchburg dicitur , Stockheim , Sulzheim , Alezheim , Brunnenstatt , Weyer , Husen , Curia

ria in Wirtzburg , Suabâ cum decimis , & omnibus pertinentiis . IV. Ne laborum propriis manibus vel sumptibus cultorum , sive de nutrimentis animalium decimas ullus exigere præsumat . V. Ne ullus Fratrum post professionem sine licentiâ Abbatis discedere audeat , nec discedentem sine commendatitiis ullus retinere &c. &c. VI. Contraveniens post tertiam admonitionem , si non emendaverit , reus sit coram Divino iudicio , & à SS. Corpore , & Sanguine Christi sit alienus , atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Datum Vellet: Pontificatûs sui anno primo .

Privilegio VI. à Gregorio Papâ VIII. Ebracensibus anno 1187. concessio confirmatur, & cavetur , ut sicut nulli de laboribus , seu nutrimentis animalium Monasterium solvere tenetur decimas , ita quoque ne ullus decimarum decimas , extorquere debeat. Datum Ferrariæ, III. Kalend. Novemb.

Privilegio VII. ab Innocentio Papâ III. , anno 1204. concessio cavetur. I. Ne Monachi, vel Conversi sine licentiâ Abbatis , & Conventûs consensu pro aliquo fidejubeant , nec pecuniam mutuo recipiant , quod si secus factum fuerit , non tenetur Conventus pro iis aliquatenus respondere . II. Licitum est in causis propriis civilibus , & criminalibus uti testimoniis Fratrum

no-

noſtrorum . III. Non poſſumus ab Epiſcopis ,
 vel aliis perſonis compelli , ire ad Synodos, vel
 Conventus forenſes . IV. Non poſſunt Epiſcopi
 ad domos noſtras , cauſâ ordines celebrandi ,
 cauſas tractandi , vel conventus publicos convo-
 candi , venire . V. Epiſcopi non poſſunt regula-
 rem electionem Abbatis impedire , nec ſe ſe ullo
 modo intromittere . VI. Si Epiſcopus Dioceſa-
 nus Abbatem benedicere , & alia Epiſcopali offi-
 cio propria conferre renuerit humiliter requiſi-
 tus , licitum eſt Abbati Sacerdoti in Ebera pro-
 prios novitios benedicere , & alia officio Abba-
 tiali propria exercere , & omnia ab alio Epiſco-
 po percipere . VII. In recipiendis profeſſionibus
 eâ ſint Epiſcopi formâ contenti , quæ ab origine
 Ordinis inſtituta noſcitur , Abbates verò , ſalvo
 Ordine , profiteantur , nec compelli poſſunt ad
 aliter profitendum . VIII. Conceditur cuilibet
 Epiſcopo per Ebracum tranſeunti facultas bene-
 dicendi vaſa ſacra , & ornamenta veſtimento-
 rum , uti , & conſecrandi Altaria , & impertien-
 di ordinationes Monachorum , authoritate
 Apoſtolica , ſi deſit copia Dioceſani . IX. Sen-
 tentia excommunicationis , ſuſpenſionis , vel in-
 terdicti ab Epiſcopis , vel aliis Prælatiſ promul-
 gata in perſonas ibi conſtitutas , vel mercenarios
 irrita eſt . X. Nec literæ eorum , tacito nomine
 Ordinis Cifterciensis, à Sede Apoſtolicâ impetra-
 tæ

tæ ullum robur aut firmitatem habent. XI. Nullus quoque audeat infra clausuras locorum, & grangiarum nostrarum, rapinam vel furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem tenere, capere, interficere, seu violentiam exercere. XII. Confirmantur omnes libertates, immunitates, & exemptiones per Privilegia Papalia antecedentia Ebraco concessa, uti, & libertates, & immunitates ab exactiōibus sæcularium, quorumcumque nomine censeantur &c. Datum Romæ anno, quo supra, apud S. Petrum, Pontificatûs sui anno septimo.

Privilegii VIII. Ejusdem Innocentii III. ex proprio motu, & certâ scientiâ, anno 1207. Pontificatûs sui anno x., III. Idus Aprilis concessi vigore. I. Cavetur, nequis ab Ebracensibus de novalibus, & aliis terris, quas propriis manibus vel sumptibus excolunt, seu de nutrimentis animalium decimas præsumat extorquere. II. Laici contravenientes excommunicationis sententiâ, Monachi, Canonici, vel Clerici suspensionis sententiâ feriuntur. III. Violentas manus in Ebracenses injiciens, accensis candelis excommunicatus publicè denunciatur, & tanquam excommunicatus ab omnibus evitetur, donec eisdem Fratribus satisfaciat. Seque cum literis Episcopi Dioecesani rei veritatem continentibus, Apostolico conspectui repræsentet :
Da-

Datum Lateran. , Pontificatûs sui anno decimo .

Privilegio IX. ab eodem Innocentio III. concessio committitur Archiepiscopo Moguntino ejusque Suffraganeis , Abbatibus , Prioribus , Archi-Diaconis , Decanis , Præpositis , Plebanis , & aliis Ecclesiarum Prælati defensione libertatum , & indulgentiarum Ebracensibus concessarum . II. Præcipitur , ut Laicos, qui possessiones, vel res, seu domos Ebracensium, vel hominum suorum invaserint , injustè detinuerint ea , quæ ex testamento decedentium prædictis Fratribus relinquuntur , vel decimas laborum , seu nutrimentorum suorum contra eorum Privilegia extorserint, publicè, candelis accensis, excommunicationis sententiâ percellant . Clericos verò, vel Canonicos Regulares , seu Monachos ab officio , & beneficio suspendant : eos, qui in ipsos Fratres contra Apostolica indulta sententiam excommunicationis, aut interdicti præsumpserint promulgare , similiter excommunicent solemniter , neutram relaxaturi sententiam, donec plenè satisfaciant. III. Pro violentâ in eos iniectione manuum , anathematis vinculo innodati , cum literis Dioecesani Romam veniant , ibi absolvendi tam Clerici , quam Sæculares &c. Datum Lateran. iv. Idus Aprilis , Pontificatûs sui anno decimo .

Privilegio X. ab eodem Innocentio III.

K

man-

mandatur denuo Archiepiscopo, & Prælati Sedis Moguntinæ defendere Ebracenses contra exactores decimarum. Datum Lateran. II. Nonas Jan., Pontificatûs sui anno decimotertio.

Privilegio XI. à Gregorio Papâ IX. Ebracensibus concessio anno 1229. Personæ nostræ, & locus Ebracensis cum omnibus acquisitis, & justè acquirendis suscipiuntur sub protectione Apostolicâ. II. Confirmantur possessiones, terræ, redditus, & alia bona nostra justè, & pacificè à nobis possessa. Datum Perusii xv. Kalendas Decembris, Pontificatus sui anno secundo.

Privilegio XII. ab eodem Gregorio IX. Ebracensibus concessio anno 1240. mandatur Archiepiscopo, & Prælati Sedis Moguntinæ, ut defendant Libertates, & Privilegia Monasterii Ebracensis, sub dato Lateran. xvi. Kalend. Januarii. Pontificatûs sui anno decimotertio.

Privilegium XIII. ab Innocentio Papâ IV. concessum Ebracensibus, anno 1249. coincidit per omnia cum Privilegio ab Innocentio Papâ III. concessio supra Privilegio VII., unde eò Lector remittitur.

Privilegio XIV. ab Urbano Papâ IV. Ebracensis concessio anno 1263., confirmantur omnes libertates, & immunitates Monasterio antehac à Summis Pontificibus concessæ. Item. II. Libertates, & exemptiones sæcularium exactio-
à Re-

à Regibus , Principibus , aliisque Christi fidelibus , terræ quoque possessiones , et Monasteriâ bona , prout justè , & pacificè hucusque possessa similiter confirmantur , Datum apud Urbem Veterem , iv. Idus Aprilis Pontificatûs sui anno secundo .

Privilegio XV. concessio à Clemente Papâ IV. anno 1268. confirmantur omnia Privilegia Ebraco concessa , eâ formâ , uti Privilegio proximè præcedenti . Datum Viterbii , v. Idus Junii , Pontificatûs sui anno quarto .

Privilegio XVI. concessio à Gregorio Papa X. similiter confirmantur Privilegia , libertates , et immunitates ut supra , de verbo ad verbum . Datum apud Veterem Urbem , viii. Kalendas Martii , Pontificatûs sui anno primo , 1271.

Privilegium XVII. à Gregorio Papâ X. idem prorsus est cum Privilegio priore . Datum Lugduni 1273.

Privilegio XVIII. concessio à Nicolao Papâ IV. anno 1289. potest Monasterium possessiones , et alia bona mobilia , et immobilia Fratrum professorum , exceptis feudalibus , petere , recipere , et retinere sine præjudicio juris alieni . Datum Romæ apud S. Mariam Majorem , xv. Kalend. Martii , Pontificatûs sui anno primo .

Privilegio XIX. ejusdem Nicolai IV. de
K 2 da-

dato ejusdem, quo prius, confirmantur Privilegia Papalia retro actis temporibus concessa.

Privilegio XX. à Nicolao Papâ IV. rursus conceditur Ebraco facultas succedendi in bona parentum &c., sub dato 1292. Apud Veterem Urbem, Idibus Maji, Pontificatûs sui anno quarto.

Privilegium XXI. ab Urbano Papâ V. anno 1368. confirmat omnia Privilegia Papalia Ebracensibus concessa.

Privilegium XXII. concessum à Gregorio Papâ XI. concordat cum Privilegio antecedente, et Privilegio XIV. supra dicto, sub dato Avenione, II. nonas Februarias, Pontificatûs sui anno tertio.

Privilegio XXIII. à Gregorio Papa XI. concessio anno 1373. prohibetur Episcopis, ne Abbati, et Conventui de Ebera, sub excommunicationis poena aliquas tallias, vel exactiones imponant &c. &c. Datum Avenione, xv. Kalendas Februarias, Pontificatûs sui anno tertio.

Privilegii XXIV. ab Urbano Papâ VI. concessi vigore, possunt Abbates liberè uti mitrâ, annulo, et aliis insignibus Pontificalibus. Item iidem Abbates in Monasterio suo, et Prioratibus eidem Monasterio subjectis, ac Parochialibus, et aliis Ecclesiis ad eos communiter, vel divisim pertinentibus, quamvis eisdem pleno ju-

jure non subsint , benedictionem solemnem post Missarum , Vesperarum , et Matutinorum solemnia , dummodo , nullus Episcopus , vel Legatus Apostolicæ Sedis præsens sit , elargiri , non obstantibus Constitutionibus Apostolicis . Datum Romæ apud S. Petrum , III. Idus Decembris , Pontificatûs sui anno secundo .

Privilegio XXV. à Bonifacio IX. anno 1397. confirmatur contractus inter Episcopum Herbipolensem , et Imperii Principem , Ducemque Franconiæ , & Monasterium Ebracense initus , vi cujus omne judicium civile , et criminale in subditos Ebracenses &c. translatum est in Monasterium ex certâ scientiâ . Datum Romæ apud S. Petrum , nonis Julii , Pontificatûs sui anno nono .

Plurima adhuc Privilegia à variis Summis Pontificibus Ebraco concessa reperiuntur in Archivo , quorum verò plurimâ parte sunt confirmatoria priorum , et ne spatium surripiant aliorum , illa hic inferere supervacaneum duxi . Hoc tamen , quod statim subjungo , memoriam subterfugere non debet .

Ad instantiam , & humilem petitionem Abbatis Ebracensis emanavit .

Privilegium XXVI. à Leone Papâ X. anno 1510. , sub expeditione Eminentissimi D. Leonardi Tituli S. Petri ad Vincula Presbyteri Cardi-

dinalis , curam tunc Poenitentiariæ gerentis , sub hoc tenore :

*Nos igitur tuis in hac parte piis supplicationibus inclinati Autoritate Domini Papæ , cujus Pœnitentiæ Curam gerimus , & de speciali mandato , super hoc vivæ vocis oraculo nobis facto , Tibi , & Successoribus tuis dicti Monasterii Abbatibus pro tempore existentibus , ut Vestes , Cruces , Imagines , Calices , & Pate-
nas , & alia ornamenta Ecclesiastica quæcumque ad Divinum cultum pertinentia , & necessaria , Altaria noviter in Ecclesiis , & Capellis Tibi , & dicto Monasterio subditis pro tempore erecta , & erigenda benedicere , & consecrare , & sic benedictis , & consecratis , nec non Sandaliis , prout tui Ordinis Abbates utuntur , uti , Ecclesias quoque , & Capellas , atque Cœmeteria Tibi , & dicto Monasterio mediatè , vel immediatè subjecta , sanguinis , vel seminis effusione , aliis polluta , aquâ priùs ab aliquo Archiepiscopo , seu Episcopo benedictâ reconciliare , & benedictionem solemnem , post Missarum , Matutinorum , & Vesperarum solemnias , more Episcopali , dummodò aliquis Antistes , vel Sedis prædictæ Legatus præsens non existat , Christi populo elargiri , ac primam Tonsuram Clericalem , & alios minores Ordines usque ad Acolithatum , inclusivè Novitiis tui Monasterii , & membrorum ab illo dependentium , ac aliis Personis Tibi , & dicto Monasterio mediatè , vel immediatè subjectis liberè , & licitè possis , & valeas , & Successores tui hujusmodi si-*
mi-

militer possint, & valeant, tenore presentium in perpetuum indulgemus, Tecumque, & cum ipsis Successoribus tuis dispensamus; proviso tamen, quod in Consecratione, seu Benedictione Calicum, & Patenarum, Altarium, aliorumque ornamentorum, in quibus Unctio requiritur, Chrismate ab aliquo quocunque Archiepiscopo, seu Episcopo prius consecrato, vel benedicto utaris; non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Provincialibus, & Synodalibus dicti Monasterii, & Ordinis Statutis, Privilegiis, & Consuetudinibus etiam Juramento Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis firmitate aliâ roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Sigillis Officii Pœnitentiariæ, v. Idus Septembris, Pontificatus Domini Leonis Pape X., anno septimo.

Vigore hujus Privilegii Dominus Abbas Ebracensis Hieronymus consecravit Altare summum in Basilicâ Ebracensi, anno 1615.

Dominus Abbas Petrus quatuor Altaria, anno 1653., postquam tria in Ecclesia Parochiali in Burgwindheim prius anno 1651. solemni-ter consecrasset, ut supra dictum est §. 7.

Dominus Albericus, Abbas Ebracensis, consecravit quatuor Altaria, anno 1659., & 1660.

Dominus Ludovicus, Abbas Ebracensis, consecravit unum fixum in Parochia Burgwindheim, ut supra dicto §. 7. vidimus. **Insuper hic**

hic ipse, dum interregno in Langheimensi Monasterio, quod filia est Ebraci, moraretur, & electioni novi Abbatis intenderet, Fratribus junioribus quatuor Ordines minores contulit.

Successor ejus Dominus Candidus consecravit Altaria plura portatilia.

Abbas Guillelmus consecravit Altaria fixa quatuor in ipsâ Basilicâ anno 1715., & plurima portatilia, item aliquas Campanas ad aliena loca pertinentes, Calicesque, ac Patenas; benedixit plurima ornamenta Ecclesiastica indiscriminatim ab exteris ad se missa.

Ex quibus patet, hoc Privilegium in usu esse, & non tantum pro Ecclesiâ Ebracensi concessum esse, sed & pro quibuscumque, cum universaliter loquatur, sine ullâ restrictione ad ornamenta propriæ Ecclesiæ.

§. XI.

Privilegia Monasterio Ebracensi ab Imperatoribus, & Romanorum Regibus concessa.

UT clariùs pateret, quantâ liberalitate, quanto honore, & amore Imperatores, Regesque Romanorum Ebracum persecuti fuerint, meritò eorundem Privilegia in extenso oporteret hîc inferere. Verum, quia nimis ampla

pla sunt , brevitatis gratiâ eorundem summaria tantùm hîc referenda sunt .

I.

Conradus II. Romanorum Rex , regalî Edicto statuit , ne aliqua magna , vel parva persona Advocatiam , vel jura Advocatiæ sibi usurpare præsumat , nisi quem communis Fratrum voluntas sibi Advocatum adsciverit , & super hæc bona constituerit ; statuitque , ut nulli Episcoporum liceat ipsam Advocatiam cuique personæ inbeneficiare , nisi Fratrum consensu , votivâ concordia , & unanimi petitione . Datum Wirzburg , anno 1149. , Regni ejus anno decimo secundo .

II.

Henricus VI. Romanorum Imperator , Monasterium , cum omnibus sibi attinentiis , rebus , & personis , quæ nunc habet , aut imposte- rum , præstante Domino , justè poterit adipisci , in suæ Majestatis recepit protectionem , Imperiali decreto statuendo , ne ullus Episcopus , Dux , Marchio , Comes , aut ulla persona humilis , vel alta , sæcularis , vel ecclesiastica hanc confirmationis , & protectionis paginam attentet infringere , aut Fratres ipsius Coenobii , & possessiones aliquo modo præsumat inquirere , sub poenâ 100. librarum auri . Sub dato Wirtzburg , anno 1194. , testibus pluribus præsentibus.

L

III.

III.

Idem Henricus VI. Prædium Schwobach cum Parochia Monasterio restituit, atque in suam imperialem defensionem accepit, decernendo, ut penitus nullam Ebracenses, & Incolæ prædii patiantur exactionem, nec ullum habeant Advocatum, nisi eum solum, qui Romanum tenet Imperium, vel quem ipsi Fratres ad suæ defensionis elegerint subsidium. Datum apud Wormatiam, anno 1193. XVII. Kalend. Augusti, plurimis testibus præsentibus.

IV.

Philippus Romanorum Rex semper Augustus confirmat libertatem Curiae Ebracensis Wirceburgi à datis, & exactionibus, antecesser à Conrado, Friderico, nec non Henrico fratre suo concessam, statuendo, ut nulla potestas, nullum Commune, nulla denique persona secularis, vel ecclesiastica hanc libertatem, tot Regum privilegiis confirmatam, violare præsumat. Datum in Nornberg per Conradum Regiæ Aulæ Cancellarium, anno 1205.

V.

Idem Philippus confirmat Privilegium à fratre suo Henrico VI. concessum super libertate bonorum in Schwobach &c. profitendo, possessionem illam, Schwobach scilicet, cum Parochiâ dilectis Fratribus Ebracensibus regali defen-

ensione se velle tueri , decernendoque , alium in
eisdem bonis Advocatum non esse , quàm Ro-
mani Sceptri Majestatem , aut quem ipsi Fratres
suæ pacis provisorem providerint : Omnem
etiam exactionem , & annuæ pensionis molestiam
tam ab eis , quàm à colonis eorum , autoritate
regali , perpetuo removendo . Datum apud
Nornberg XVIII. Kalend. Aprilis , anno Regni
ejus tertio .

VI.

Otho Romanorum Rex semper Augustus
libertatem datam super prædium Schwo-
bach &c. confirmat , & in regalem defensionem
recipit , decernendo , & inconcussè affirmando ,
ut nullam ullius Ebracenses , & Incolæ ejusdem
prædii patiantur exactionem , nec ullum habeant
Advocatum , nisi eum solum , qui Romanum te-
net Imperium , vel quem ipsi Fratres ad suæ de-
fensionis elegerint subsidium . Testibus præsen-
tibus quàm plurimis . Datum in Rotenberg ,
VI. Kalendas Martii .

VII.

Rodulphus I. Romanorum Rex Privile-
gium Friderici II. (cujus tenor de verbo ad ver-
bum hîc inseritur) confirmat , innovat , & præ-
sentis scripti patrocinio communit , in cujus rei
memoriam perennem , et robur , præsens scrip-
tum exindè conscribi , et regali suo Sigillo
L 2 jussit

jussit communiri. Datum apud Nurnberg XVIII.
Kalend. Januarii, anno Domini 1274., Regni
ejus anno secundo.

VIII.

Ludovicus Romanorum Rex semper Augustus fatetur, Fratres Monasterii Ebracensis, ipsumque Monasterium à Romanis Pontificibus, nec non ab Imperatoribus, & Regibus Romanorum exemptionis, & libertatis privilegiis plurimis esse munitum, ipsaque privilegia à suis Prædecessoribus, & à quibuscumque tradita, & concessa approbat, innovat, & præsentis scripti patrocinio de benignitate regiâ communit: Decernendo, ut nullus, cujuscumque conditionis, statûs, seu dignitatis existat, familiam ipsorum Religiosorum in Monasterio, vel grangiis, aut curiis eorum, quas propriis laboribus, & expensis excolunt, vel colonos eorum, aut aliquem ex eisdem trahere, citare, vel evocare præsumat ad aliquod Judicium sæculare per se, vel per alium quocumque quæsito colore. Quidquid autem contra præmissa omnia, vel eorum aliqua, per quemcumque factum fuerit, vel attentatum, sit ipso jure nullum, & inane, in cujus rei testimonium præsentis Literas conscribi, & Sigillo Majestatis suæ jussit communiri. Datum in Francofurt, 1324., Regni sui anno decimo,

IX.

IX.

Idem Ludovicus recipit in suam , & Imperii protectionem Abbatem , & Monasterium , ejusdemque homines , & colonos &c. Quia verò Romanorum Imperator non semper præsens esse potest , concessit suo , & Imperii nomine, Protectores , Abbatem Fuldensem , Joannem Burggrafium Norimbergæ , Conradum de Hoheimlohe , & Conradum de Schluffelberg . Datum Monachii , sub idiomate Germanico anno 1328. & Regni ejus vigesimo quarto .

X.

Postquam Otho Episcopus Virceburgensis, Protector Monasterii Ebracensis, nomine Imperatorio , & Imperii constitutus, damna intulisset varia , mandat eidem Ludovicus , illata damna restitui : Protectorem autem de novo concessit eundem Episcopum , ita tamen , ut , si sub prætextu Protectoris lædere tentaret Monasterium, aut eidem proficius non esset , Ebracenses liberam facultatem habeant , toties , quoties placuerit , alium Protectorem petendi , & assumendi , sub idiomate Germanico datum Norimbergæ , anno 1339. , Regni verò sui vigesimo quinto .

XI.

Carolus IV. Romanorum Imperator , & Boëmiæ Rex , anno 1352. Ebraco amplissimum con-

concessit privilegium, vi cuius: I. Monasterium Romano Imperio in temporalibus immediatè subjectum est, nec alios post Deum, quàm Imperatores, seu Romanorum Reges Advocatos habet, seu Protectores. II. Abbas Monasterii vocatur Capellanus, et Consiliarius Cæsareæ Majestatis. III. Omnia, et singula privilegia, literæ, concessiones, gratiæ, libertates, immunitates, jura, consuetudines, honores, bona, hæreditates, possessiones, allodia, grangiæ, curiæ, Ecclesia in Schwobach cum juribus, et pertinentiis suis, à Prædecessoribus Imperatoribus, Regibus, Marchionibus, Ducibus, Principibus, Episcopis, Prælatibus, Comitibus, Baronibus, Ministerialibus, Militibus, Clientibus, Civitatibus, Oppidis, aut quibuscumque indulta, seu indultæ, concessæ, seu concessa, seu titulo emptionis, permutationis, aut ex legatis, vel testamentis obtenta, seu obtentæ, approbantur, innovantur, ratificantur, laudantur, & regiâ authoritate confirmantur, et de novo conceduntur, et donantur. IV. Confirmantur insuper specialiter libertates, et gratiæ, factæ per Mongoldum Episcopum, et Clives Herbipolenses super inductionem, et evectionem quarumcumque rerum liberam ab omni taxâ, dantiâ, et exactionibus. V. Nullus hominum, neque ecclesiastica, neque sæcularis persona aliquam

ju-

jurisdictionem ecclesiasticam , vel sæcularem infra septa , et muros habeat , nec audeat facere ,
 judicium super homicidiis , vulneribus , membrorum mutilationibus , furtis , seu quibuscumque etiam atrocioribus culpis , criminibus , seu delictis patratis , vel patrandis . VI. Neque etiam in prædictas personas ullus audeat aliquam mulctam , seu emendam realem , vel personalem , aut Censuram ecclesiasticam imponere . VII. Transgressoribus hujus Privilegii imponitur mulcta 100. librarum auri puri . Datum Pragæ , anno Domini 1352. IV. Nonas Maii .

XII.

Idem Carolus IV. concessit Ebraco , ut possessiones , et alia bona , mobilia , et immobilia , non feudalialia , sed quæ liberas personas Fratrum , ad eorum Monasterium confugientium , et professionem in eodem facientium , si mansissent in sæculo , ratione successionis , vel quocumque alio justo titulo contigissent , et quæ aliis liberè dare potuissent , petere , recipere , et retinere possint , et valeant . Datum Nurnberg anno 1363. , sub imperialis Majestatis Sigillo , & de plenitudine Potestatis Cæsareæ , ac ex certâ scientiâ .

XIII.

Hoc Privilegio ab eodem Carolo IV. in Idiomate Germanico Ebraco concessio innovantur ,

tur , & confirmantur ex certâ scientiâ , & plenitudine Imperialis potestatis , omnia , & singula Privilegia , & Jura , uti , & Immunitates à Prædecessoribus concessa , & concessæ . II. Assumit in protectionem Imperii Abbatem , Conventum , ipsum Monasterium , Curias , villas , grangias , homines , & bona quælibet acquisita , & acquirenda . III. Cavet , ne Monasterium ullus perturbare , seu quolibet modo molestare audeat . IV. Statuit , ne quis Abbatem , Conventum , & Successores , personas singulares , propter bona eorum , vel homines , accusare præsumat , aliter , quam apud Imperatoriam Majestatem , vel Reges Romanorum , aliter factum declarat irritum , & inane ; insuper vetat , ne quis homines , & bona audeat impignorare , capere , vel aliquatenus gravare , nisi prius obtinuerit judicialiter apud Imperatorem . V. Ne quis infra muros , vel septa Monasterii , & in grangiis , ubi Monachi , vel conversi resident , ullam potestatem exerçeat , aut judicium teneat , præter Abbatem , aut cui ipse commiserit . VI. Ebraco concedit libertatem ab omnibus teloniis , pedagogiis , & quibuscumque exactionibus propter vinum , frumentum , & quascumque res à Monasterio venditas , & vendendas , item pro necessariis Monasterio emendas , & per servitōres suos emptas in omnibus Civitatibus ,

bus , & locis totius Imperii . VII. Mandat omnibus suis , & Imperii fidelibus , cujuscumque statûs vel dignitatis existant , ne Abbatem , Conventum , homines , & bona , quocumque nomine vocentur , impedian , molestant , & damnificent . Sub Sigillo Imperialis Majestatis , Nurnberg , anno 1363 . Feriâ sextâ ante Dominicam judica .

X I V.

Idem Carolus IV. concessit Monasterio , anno 1363 . Privilegium confirmatorium bonorum , & libertatum Ebracensium , cujus summaria concordant cum Privilegio antecedenti , ut non sit necessarium hic repetere .

X V.

Carolus IV. Friderico Burggrafio Norimbergensi , committit protectionem , & defensionem Monasterii , ejusdemque bonorum , hominum , immunitatum , usque ad revocationem Imperatoriæ Majestatis , & beneplacitum Abbatis Ebracensis . Datum Sultzbach 1365 . , Feriâ tertiâ post Assumptionem .

X V I.

Idem alio Privilegio statuit , ac declarat , Curias nostras ab omnibus judiciis civilibus à Pontificibus , & ab Imperatoribus exemptas esse . II. Si Abbati , & Conventui conveniens videbitur , poterunt Curias Monasterii , nomi-

M

na-

natim Herrnsdorff, Weyer, Sulzheim, & omnes alias, cum pertinentiis, locare colonis, vel hominibus, itaut. III. Iidem homines in Curiis residentes sint, & maneant liberi ab omnibus sæcularibus judiciis, centis, gravaminibus, advocatiis, & omnibus coactionibus, non minus ac si à Conversis, & Religiosis inhabitarentur, & colerentur. Temerè contravenientes mulctantur poenâ 50. librarum auri. Datum sub Sigillo Imperiali, Nurnberg 1370. Feriâ tertiâ ante S. Michaelis.

XVII.

Wenceslaus, Romanorum, & Boëmiæ Rex, confirmat Privilegia à Carolo IV., & aliis Imperatoribus, Regibus, & quibuscumque Monasterio concessa. II. Declarat bona, & homines nostros in Weyer, et Gochsheim nemini subesse, nisi soli suæ Majestati, et Monasterio Ebracensi. III. Vogtetus, seu Advocatus in Schweinfurt nullam habet in eos potestatem, nec potest eosdem ullo modo gravare, aut molestare, multo minus extorquere steuras, dacias, aut quæcumque onera. IV. Prohibet, ne Monasterium, et homines eò spectantes ullo modo citentur, multo minus judicentur in Centis Herbipolensibus, utpote à quibus prorsus exempti sunt. Datum Wirtzburg, 1387. Feriâ sextâ post reminiscere.

XVIII.

XVIII.

Idem Wenceslaus eodem anno concedit Privilegium , vi cuius , licet Augustus Pater ipsius , Carolus IV. Episcopum Herbipolensem constituerit Ebraci protectorem : Si Episcopus Herbipolensis Monasterium protegere vel non velit , vel non possit , possunt Ebracenses sibi eligere , vel assumere quemcumque voluerint : Sub dato Wirtzburg , 1387. Feriâ sextâ post reminiscere .

XIX.

Hoc privilegio idem Wenceslaus , cum Episcopus Wirceburgensis Gerhardus ob bellum intestinum cum suis Civitatibus , Monasterium protegere non potuerit , constituit sui , & Imperii nomine Ebraci protectorem , nobilem Borziwog von Schirmar , & si hic non possit tueri , Weiprecht von Grumbach zu Schweinfurt , & Wilhelm de Thungen in Priesenstadt , omnibus mandando , ut Monasterium cum bonis , hominibus , & juribus , nomine Imperii contra quoscumque fideliter defendant , & tueantur , usque ad revocationem Regis , Imperii , & beneplacitum Abbatis , & Conventûs . Datum Nurnberg 1397. Feria secundâ post Francisci .

XX.

Idem hoc Privilegio confirmat aliud prius à Patre suo concessum Monasterio , vigore cuius

jus Nundinarum in Marchiâ Burgwindheim concesserat, cui insuper ex speciali gratiâ superaddit de habendo ibidem iudicio sanguinis, vulgo *Cent* vocato. Datum Nurnberg, 1398. Feriâ tertiâ ante Margarethæ.

XXI.

Rupertus, Romanorum Rex, cum Ebracenses non potuerint semper habere recursum ad Imperatorem, sub cujus tutelâ semper fuerunt, ideò constituit nobilem Dietericum Fuchs, ut eos suo, & Imperii nomine tueatur, usque ad revocationem, & beneplacitum Ebracensium, Datum Nurnberg, anno 1403. Regni tertio.

XXII.

Sigismundus, Romanorum Rex semper Augustus, confirmat gratias, libertates, jura, consuetudines, literas, & Privilegia &c. ab Imperatoribus, Regibus, Principibus antecesserunt concessa, mandando omnibus statibus Imperii, ne quisquam Ebracenses in bonis, & juribus suis contra Privilegia sua, quomodo præsumat gravare, aut molestare, sub poenâ incurrendi indignationem Regiæ Majestatis. Datum Cremonæ, 1414.

XXIII.

Similiter idem Sigismundus, non tantum Privilegia, gratias, libertates, & jura Monasterii ante à se, tanquam Romanorum Rege, sed,

fed , & ab omnibus antehac concessa , jam Imperiali authoritate de novo confirmat , innovat , & perpetuæ firmitatis robur adjicit , sub gravis indignationis , & quinquaginta librarum auri puri poenâ irremissibiliter incurrendâ , præci-
piendo , ne quis Monasterium contra jura , et Privilegia , quoquo modo gravet , aut molestet.
Datum Basileæ , anno 1434. die x. Maji , Imperii verò Romani anno primo .

Idem sub eodem dato , et loco conceptum ;
et expeditum fuit Idiomate Germanico .

XXIV.

Cùm Episcopus Herbipolensis , cui protectionem , et defensionem , Imperii nomine , commiserat Monasterii , hoc vel non potuerat , vel non voluerat tueri , et defendere , prout Sacra Majestas optaverat , idem Romanorum Imperator Sigismundus dat plenam libertatem , et facultatem Ebracensibus quemcumque , aut quoscunque , quos voluerint , eligendi Protectorem , aut Protectores. Datum Ulmæ , anno 1434. Petri ad Vincula , anno Imperii ejus secundo .

XXV.

Postquam Monasterium Ebracense , à variis Nobilibus , et aliis , deprædationibus , directionibus , et aliis oneribus , contra Privilegia Monasterii gravatum esset , Fridericus , Romanorum Rex , mandat Illustrissimo Comiti de Hen-

Henneberg , ut cum auxilio , et assistentiâ Civitatum Imperialium Nurnberg , Rottenburg ad Tuberam , Schweinfurt , et Winsheim , Monasterium ab omni impetitione , gravamine , et molestiis pro virili tueatur , et defendat . Datum Francfurt sub Sigillo magno , anno 1442. Regni verò tertio .

X X V I.

Monasterio Ebracensi per privilegium antecedens satis provisum nondum fuerat : Ideo idem Fridericus aliis potentioribus Principibus protectionem , et defensionem committit , nempe Domino Episcopo Godefrido Herbipolensi , Domino Antonio , Episcopo Bambergensi , Illustrissimis DD. Joanni , et Alberto Marchionibus de Brandenburg , et Norimbergæ Burggrafis , Regiâ potestate graviter mandando , ut prædictos Ebracenses , bona eorum , homines , jura , privilegia , gratias , immunitates &c. contra quoscumque invasores defendant , nec patiantur eosdem , vel in bonis , hominibus , privilegiis , et juribus quocumque modo molestari , aut gravari , sed ut valeant concessis privilegiis , et gratiis , sine cujusque invasione , aut turbatione , quietè gaudere . Et hæc commissio durabit usque ad Regis , aut successorum revocationem , aut aliam ordinationem . Datum Neustatt , sub Sigillo Regio , anno 1448. Regni
ve-

verò anno nono , Sabbathio ante Magdalenæ ,
X X V I I .

Maximilianus I. Romanorum Imperator
semper Augustus , confirmat Imperiali authori-
tate privilegia concessa à Friderico , & aliis Im-
peratoribus , Regibus , Principibus , Episcopis ,
& aliis , sub Sigillo Imperatorio , & dato Augu-
stæ Vindelicorum , 15 10. tertio mensis Maji .

X X V I I I .

Cùm Ebracensibus periculosum videretur
Privilegia sua à variis concessa in originali sem-
per in judiciis exhibere , ea ad Imperatoriam
Majestatem delata sunt , cum humillimâ suppli-
catione , quatenus ea vidimare dignetur , quod ,
& præstitit prædictus Maximilianus primus , ta-
liter , ut huic *Vidimus* in omnibus judiciis Impe-
rii ea fides adhibeatur , quæ adhibenda esset ipsis
originalibus . Datum Augustæ , sub Sigillo Im-
peratoris , 15 18. v. Junii .

X X I X .

Carolus V. Romanorum Imperator , inno-
vat , confirmat , & robur novum addidit omni-
bus Privilegiis ab Imperatoribus , Regibus ,
Principibus , & aliis personis Monasterio Ebra-
censi concessis : Imperatoriâ autoritate omni-
bus statibus , cujuscumque conditionis existant ,
præcipiendo , quatenus Ebracum in eorun-
dem usu relinquunt . Datum sub Sigillo Im-
pe-

peratoris , Wormatiæ anno 1521. v. Maji .
X X X.

Idem Carolus confirmat exemptionem à
Centis inter Ecclesiam Herbipolensem , & Mo-
nasterium Ebracense anno 1544.

X X X I.

Est Instrumentum , vel Privilegium ab eo-
dem Carolo concessum , quo Principibus præci-
puè Archiepiscopo Moguntino, Episcopis Bam-
bergenfi , Wirceburgensi , Aichstettenfi , sub
poena 50. marcarum auri præcipitur , ut Mo-
nasterii Ebracensis , utpote Imperatori , & Im-
perio immediatè subjecti , exemptionem non
tantum non lædant , sed , & contra omnes tur-
batores protegant , & defendant , insinuatum
Wormatiæ , XVI. Junii anno 1545.

X X X I I.

Rodolphus II. Romanorum Imperator ,
confirmat antecessorum suorum Imperatorum ,
& Regum Privilegia Monasterio Ebracensi con-
cessa . II. Triginta sex Privilegia de verbo ad
verbum hujus suæ confirmationis literis inserit.
III. Mandat omnibus statibus Imperii , tueri
prædicta Privilegia , & ne quis sub magnâ poenâ
auri , & pecuniæ ea infringere audeat . Datum
Pragæ , XIX. Junii anno 1581.

X X X I I I.

Matthias II. Romanorum Imperator, con-
firmat

firmat eadem Privilegia ab antecessoribus Ebraco concessa, sub dato Pragæ XXIII. Junii anno 1617.

XX XIV.

Ferdinandus II. Romanorum Imperator, sub eodem tenore confirmat Privilegia ab antecessoribus concessa Ebracensibus, & de verbo ad verbum confirmationis suæ literis inserit. Sub dato Viennæ Austriæ, xx. Martii anno 1621.

XX XV.

Ferdinandus III. confirmat, sub eodem tenore, & formâ Privilegia ab antecessoribus Ebraco concessa: Sub dato Ratisbonæ II. Septembris anno 1641.

XX XVI.

Leopoldus I. Romanorum Imperator eodem modo, ut præcedentes, confirmat omnia Privilegia Ebracensibus concessa.

Plura adhuc à variis Principibus Ebraco concessa Privilegia in formâ authenticâ, & legalizata extant in Archivo Ebraci, ne verò paragraphus hic nimium excrescat, ea hic referre supersedeo.

*Series Abbatum Ebracensium, & eorum
facta.*

B Ruschius, Jongelinus, & quotquot de Monasterio Ebracensi scripserunt, in recensendis Abbatibus ejusdem non conveniunt, dum alii pauciores, alii plures referunt. Hæc discrepantia ex eo provenire dignoscitur, quòd alii eos solummodo Abbates in seriem Abbatum retulerint, qui in Abbatia discesserunt è vitâ; alii è contra etiam eos Abbatibus accensuerint, qui Abbatiam in vivis resignârunt. Inter omnes hæc super re Scriptores optimè scripsisse P. Josephum Agricola, professum Ebracensem, existimo, utpote Virum eruditum, piumque, scrutatorem documentorum Ebracensium sedulum, in lectione, & scriptitatione antiquitatum indefessum, & ideo fide præ aliis digniorem, quòd Archivum Ebracense sub curâ, manibusque suis multis annis habuerit, eaque, quæ ex Originalibus, & variis documentis, scriptoribus antiquioribus non creditis, tanquam Scriptor domesticus, accuratè, & eruditè in suo Actuario Chronici Ebracensis ab Alberico conscripti, manu propriâ collegit, scripsitque. Hunc ergo in recensendâ Abbatum Ebracensium serie sequamur.

Ita-

Itaque convenit inter omnes, Abbatem primum Ebracensem fuisse Beatum Adamum : Deinde reliquos ex ordine succinctè recensebimus : Nam omnes Viros istos gloriosos pro condigno laudare hujus pagellæ angustiae non patiuntur : Forsitan posteritas secutura, plura, quàm hic damus, de eis scribendi sumet occasionem.

Abbas I. Ebracensis fuit Adamus, quem in multis antiquis Monumentis invenimus nomine Beati insignitum. Natus is erat in Ubiorum Colonia Agrippina, honestis, & satis opulentis, ut creditur, parentibus. At, quia Dei amore mundum cum omni flore suo despexit, in Cistercio habitum Cisterciensem assumpsit, ubi cum Sancto Bernardo aliquatenus convivens, postea verò ad Morimundense Coenobium missus, zelo prædicationis Evangelicæ forsan immaturo, cum Arnolfo, Abbate suo, ex Monasterio recessit, Evangelium, ut dictum, aliis Provinciis prædicaturus. Quod, ut Sanctus Bernardus rescivit, binis Epistolis, in libro Epistolarum suarum quintâ, & septimâ, ab immaturo zelo dehortatur, quarum energiâ, & sine dubio virtute Spiritûs Sancti commotus, reversus est Morimundum, Ordinis Cisterciensis. Ex quo paulo post, ubi vinea Cisterciensis ad exterarum Nationes palmites suos extendit, Ebracum tan-

N 2

quam

quam primus Abbas directus est, anno 1126. Ubi cum attigisset, manum applicuit operi sibi concredito tam dexteram, ut paucis annis Ebracum pro Dei gloriâ non tantum ex-fed, & instruxerit, Virosque Religione, doctrinâ, & pietate educârit, ut ex suâ Coloniâ Ebracenfi ad varia loca novas Colonias cum Abbatibus, & Religiosis mittere potuerit, ut supra §. 2. dictum est. Quod factum sufficiens esset ad demonstrandum, quantæ authoritatis, quanti zeli promovendæ gloriæ divinæ, quantorumque meritorum Beatus iste Adamus fuerit apud Deum, & homines. At, quoniam laudes ipsius his pagellis concludi non possunt, pauca saltem hic inferendi erit occasio, quæ memoriam ob antiquitatem subterfugerunt. Divo Bernardo aliis in partibus Crucem contra Saracenos cum maximo fructu prædicante, illud ipsum prædicationis officium demandatum est Beato nostro Adamo, tunc adhuc Abbati Ebracensi, quod cum tanto proventu, successuque obiit tam feliciter, ut ad ejus adhortationem plures Duces, Principes, & Episcopi, & maxima multitudo latronum, & prædonum Crucem, & Militiam Sacram susceperint, prout fusius Baronius scribit ad annum Christi 1147. ex Otthone Episcopo Frisingensi teste oculato, & Crucem cum multis aliis suscipiente, Libro 1.C.40. qui videri poterunt.

Offi-

Officio prædicationis cum felicissimo successu perfunctus, atque ad Monasterium suum redux, in tantum factus est Deo, Principibus, & hominibus dilectus, ut quasi certarent, quomodo suis studiis, opibus, & beneficiis valerent tanti viri merita, & labores compensare, atque Religionem Cisterciensem ampliare. Hinc factæ sunt Ebraco multæ donationes prædiorum, foundationes beneficiorum, munera, & privilegia, mediantibus quibus devotio Cisterciensis, disciplina regularis, & cultus Divinus non tantum conservari, sed, & imposterum ampliari valeret, prout in §. 10., & 11. de Privilegiis tam Pontificiis, quàm Imperialibus extremis labiis tantum delibavimus. Præsertim verò à Reverendissimo Domino Episcopo Herbipolensi Embricone, Consecratore primæ Ecclesiæ Ebra-censis, sibi Coëtaneo, in tantâ veneratione, honore, & æstimatione habitus fuit, ut in Epistolâ ad dictum B. Adamum præscribere non dubitaverit his verbis: *Orationibus vestris, quibus in multis jam laboribus, & angustiiis erecti, & liberati sumus, nunc quoque sustentari, & juvari desideranter cupimus, & optamus, & à Fratribus, atque Sororibus vestris per singula Monasteria in idipsum per vos juvari desideramus.* Ecce! quantam spem, & fiduciam integerrimus hic Episcopus Embrico in suis angustiiis, & laboribus reposuerit in meritis

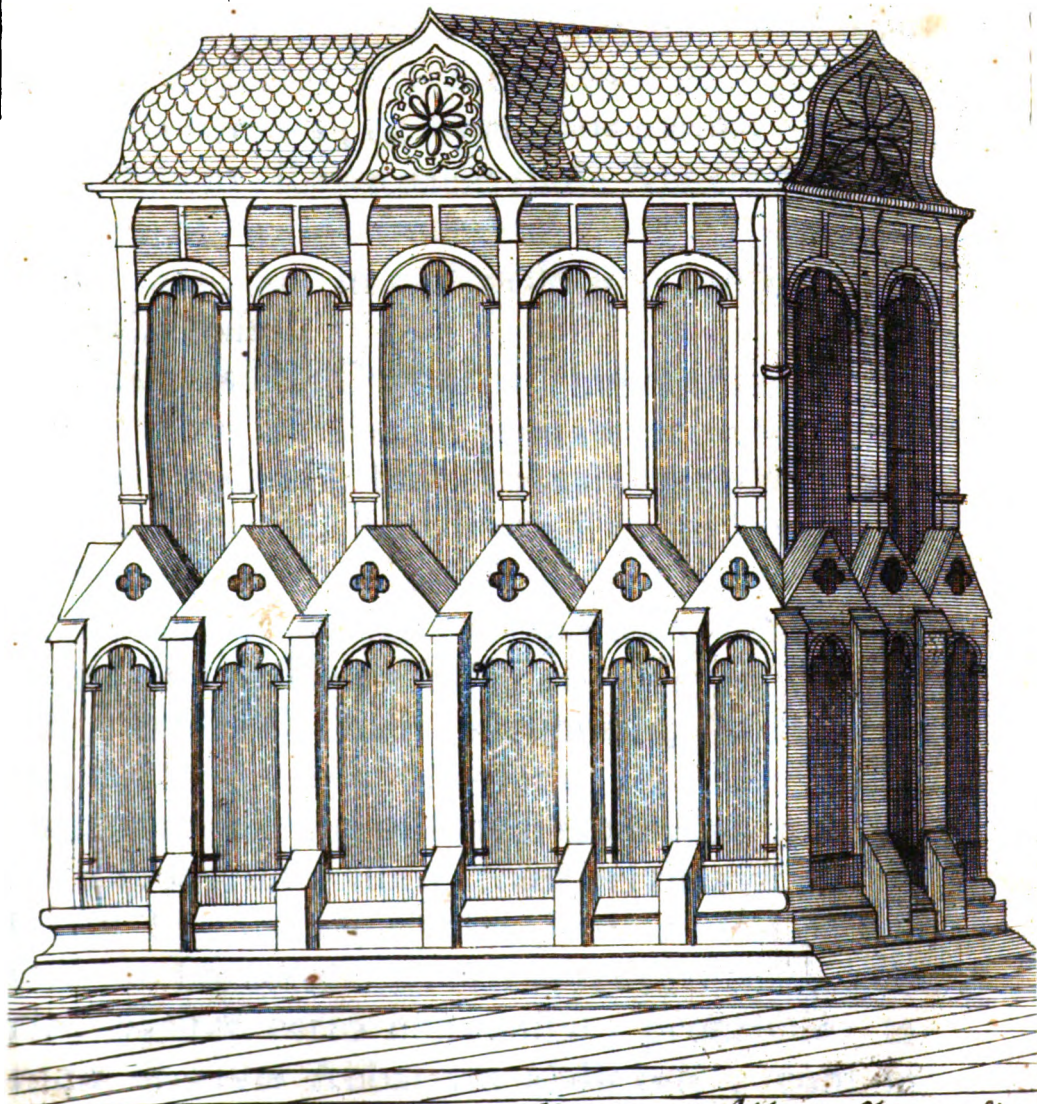
B. Ada-

B. Adami, & orationibus Ebracensium, & Cisterciensium Monasteriorum. Multa possent hic referri in laudem nostri Abbatis primi Adami, sed quis præclara ejus facta poterit enarrare ex condigno? Brevitatis studio, ut reliquis Abbatibus successoribus spatium relinquatur, tantum scribo: Satis laudari eum, cujus facta laudari fatis non posse profiteamur. Maxima laus est, quando non quæritur, sed tenetur. Summum laudis præconium est, dum merita laudandi laudantium facultatem, & eloquentiam excedunt, prout candidè fatemur. Posteritas secutura forsan ampliorem nanciscetur occasionem laudes hujus Beati Viri deprædicandi. Ad alterum Abbatem progredimur.

II. Abbas à prælaudato Scriptore nostro Josepho ponitur ut immediatus Adami successor, Rapato, qui ab aliis Scriptoribus in serie omissus fuit, ideo forsan, quòd (hoc enim antiquis temporibus solemne erat) Abbatiam in vivis abdicaverit. Fuisse autem revera Abbatem in ordine secundum Ebraci, colligitur clarè ex unâ literarum Henrici Episcopi Herbipolensis, quæ incipit: *Decet animarum præfulem Religiosos diligere*, de anno 1164. Vi cujus, agente Rapatone Abbate, dedit domui Ebracensi tres mansos nemoris ad Curiam suam Bosolzheim pertinentes, è regione Villæ Northeim sitos, & duas par-

fig. 12.

ad pag. 20

Mausolæum sive sepulchrum B. Adami primi Abbatis Ebracensis.

partes decimarum in Villa Truttbach . Litera prædicta invenitur in libro Pitantiarum Ebracensi folio 37. In eodem libro citato reperitur, Rapatonem ab Episcopo Herbipolensi Heroldo anno 1170. emisse Vinetum Durrebach , & quædam alia bona pro 70. Marcis . Litera hæc incipit : *Solida laus est Pontificalis gloriæ &c.* , & bonis clausulis firmata , ut legentibus patebit , manifesto indicio , Rapatonem fuisse Abbatem Ebracensem in ordine secundum . An resignaverit Abbatiam , aut in eâ decesserit , non constat . Huic successit .

Abbas III. Conradus , hujus nominis primus , prout constat ex quodam privilegio Alexandri Papæ III. huic Abbati Conrado concessio , anno 1178. , sicut supra §. 10. in Summario privilegiorum , ad privilegium IV. annotavimus . Hujus Abbatis temporibus vir illustris Arnoldus de Rotenburg , ob amorem Domini sui , Friderici Ducis Suevorum , Monasterio Ebracensi donavit prædium suum Elgersheim cum omni jure , prout idem Conradus in aliquo Scripto fatetur , libro citato Privilegiorum folio 44. Prædium hoc adhuc hodie dum est in possessione Ebracensium . An vivens Abbatia cesserit , pariter certò non constat ; probabiliùs tamen in vivis Abbatiam abdicavit , cum inter eos , qui spontè cesserunt , inveniatur in

in Libro antiquo intitulo: *Funiculus triplex*.

IV. Abbas Ebracensis Burchardus, hujus nominis primus, Conrado in Abbatiâ successus est; unde fallitur Bruschius, eum in numero tertio Abbatum recensendo. Quo anno ad Clavum Abbatialem Monasterii assumptus fuerit incertum, planum autem est, eundem in Regimine Abbatiali sedisse anno 1182., ex privilegio Lucii Papæ III., qui inclinatus ad petitionem Burchardi concessit Monasterio Privilegium, cujus Summarium refertur supra §. 10. de privilegiis papalibus. Privilegium ipsum sic incipit: *Lucius Episcopus &c. dilectis Filiis &c.* Ab hoc Burchardo petiit anno 1185. Gerlacus I. Runensis Abbas, tanquam indubitato Patre immediato, reformari Hilariam Ordinis Cisterciensis in Austriâ. Ad cujus preces, & instantiam Burchardus noster Patrem Henricum, Monachum Ebracensem, in Abbatem Hilariensem constituit, atque cum eo duodecim Monachos eò destinavit: Ex quo coepit Hilaria esse filia Ebracensis, quæ antea jure paternitatis spectabat ad Monasterium Runense filiam Ebraci. In antiquis Scriptis invenitur, eum adhuc vixisse anno 1187. Reifmann, Scriptor sedulus, & antiquus, Monachus Ebracensis, in suis Manuscriptis reliquit, Burchardum obiisse xvii. Kalendas Junii, quod & confirmatur ex Nicrologio Ebracensi contra-

Bru-

Bruschiurn, diem obitûs sui referentem ad XVIII. Kalendas Maii. Annus autem obitûs ignoratur.

V. Abbas Hermannus Burchardo successit: Eum vixisse, atque abbatizasse anno 1194. constat ex privilegio eidem concessio ab Henrico VI. Imperatore, contra Henricum de Bibelried, Episcopum Herbipolensem, ut benè refert Bruschiurn in suo Chronico Monasteriorum Germaniæ. Hic ipse Hermannus anno 1200., ex quadrato lapide magnificam Basilicam, quæ hodie dum, Deo protegente, integra conspicitur, ædificare cœpit. Bruschiurn vult, eum è vitâ decessisse XII. Kalend. Maii, Reismann Scriptor accuratus Ebracensis diem obitûs ejus ponit XII. Kalend. Junii, cui quoque consonat Nicrolodium Ebracense, quo verò anno, nullibi reperitur.

VI. Abbas erat Meingothus, ut Author Funiculi triplicis ait, famâ multis benè notus. Eum in Abbatiâ fuisse anno 1204. usque ad annum 1212. constat ex privilegiis variis, quæ à variis, sub hujus Regimine, Ebraco concessa sunt: Videantur ea in §. 10., & 11. supra de Privilegiis. Quo anno mortuus fuerit, à nemine scribitur: Juxta Reismann nostrum obiit in Festo S. Bartholomæi 24. Augusti, seu IX. Kalendas Septembris; consonat Nicrolodium Ebracense;

undè corrigendus est Bruschius, qui obitûs diem, nono Kalend. Augusti posuit.

VII. Abbas fuit Eberhardus, qui à Bruschio, & aliis Cathalogum Abbatum colligentibus, ex defectu notitiæ, omissus. Electus autem fuit anno 1215., postquam Monasterio Hilariensi, ex Ebraco eò directus per septennium utiliter præfuisse. Quandiu ad Clavum Ebracensem sederit, an Abbatiam resignaverit, & quo anno è vivis decesserit, ignoratur: Vixisse tamen anno 1219. invenitur apud Reismann nostrum fol. 48. lit. H., ubi refertur, Venerabilem Eberardum ab Episcopo Herbipolensi Othone emisse Herbipoli Curiam unam Sunderhofen, quæ hodiedum Ebraco jure feudali subjicitur.

VIII. Engelbertus successit Abbas Eberhardo. In Catalogis Abbatum hujus quoque non invenitur mentio, quia probabilius in vivis Abbatiam resignavit. Eum anno 1235. adhuc vixisse constat. I. Ex Libro privilegiorum fol. 69. lit. E., ubi Engelbertus cum toto Conventu Ebracensi, aliisque multis testatur, Fridericum Comitem de Castell (hodiè de Castello) donâsse, & confirmâsse cum consensu suorum Jus Advocatiæ in Kaltenhausen, quæ Curia cum attinentiis suis hodiedum Ebraco feudalis est. II. Ex eo, quòd confirmationem Prædii, & Parochiæ
Schwo-

Schwobacensis cum suis appenditiis obtinuerit à Friderico Imperatore , qui eundem Engelbertum honorare , & vocare dignatus est , Dilectum , Fidelem , suum Venerabilem Abbatem Ebracensem , in Libro privilegiorum Ebracensium fol. 118. lit. L. III. Quòd ex eodem Libro privilegiorum modò citato fol. 101. lit. L. comparaverit quinque mansos in Spiessheim . An , & quando Abbatiâ cesserit , pariter nec ex Nicrologio Ebracensi constat . Huic in Abbatiâ successit .

IX. Abbas Alhardus . Hunc Bruschius quinto loco inter Abbates ponit , sed non benè . Vixisse anno 1238. constat ex nostro Reismano , Scriptore domestico , ubi ab Hermanno , Episcopo Herbipolensi impetravit libertatem à decimis pro nostris grangiis , curiis , & villis , etiam pro casu , quo easdem distraheremus , folio 271. lit. K. Anno 1240. assumitur in specialem protectionem Conradi Imperatoris , ut refert Bruschius ex Libro privilegiorum Ebracensium fol. 118. lit. M. Eodem anno accepit à Conrado de Zabillstein decimam vineæ suæ sub dicto Castro in monte Béjerberg . Adhuc vixisse anno 1243. reperitur in literâ quâdam Hermannii Episcopi Herbipolensis , lib. Privil. fol. 13. lit. Y. quo anno vel decesserit , vel resignaverit , nescitur .

X. Heinrichus . Quo anno Abbatiae præfectus sit , nescitur ; vixisse autem anno 1240. , & adhuc anno 1251. constat ex nostris Libris domesticis antiquis . Resignavit Abbatiam ; quo anno pariter nescitur . Successor ejus fuit .

XI. Bertholdus . Hujus non meminit Bruschi-
us : Vixisse autem anno 1254. patet ex Libro Pietantiarum antiquissimo folio 59. , ubi Iringus , Episcopus Herbipolensis , ad instantiam Bertholdi Abbatis , suscipit grangiam nostram Brunestatt in protectionem suam , fateturque , eam liberam esse à decimis . Eodem anno comparavit quasdam vineas in Stamheim , Libro privilegiorum folio 111. Eidem, & Monasterio Bertholdus , Episcopus Bambergensis cum consensu sui Capituli donavit decimam in Kotmansdorff anno 1260. , referente Reismanno sæpè memorato folio 402. Anno 1261. obtinuit privilegium , & confirmationem super Ecclesiam Schwobacensem ab Alexandro Papâ, Libro privil. fol. 120. lit. U. Huic in Abbatiam successus est

XII. Abbas Nicolaus , hujus nominis primus , in ordine autem Abbatum duodecimus , quem Bruschi-
us erroneè posuit quartum , atque ex eo à vero plurimùm aberravit , dum scribit : Nicolaum nostrum vixisse anno 1169. , atque tumultum Gertrudis Imperatricis , Ebraci mun-

nificentissimæ Benefactricis, exornasse. Quomodo enim exornare poterat tumulum prædictæ Imperatricis in majori Basilicâ Ebracensi anno 1169., quæ modò anno 1200. ædificari cœpit, consummata circa annum 1283.? Ipse Lapis Sepulchralis, vel, ut veriùs loquar, ipsum Monumentum, quod hodiedum in muro conspicitur, contrarium proclamat, dum omnibus legentibus patet lapidi incisa hæc Inscriptio: *Anno MCCLXIX. in hanc tumbam translata est Gertrudis Regina*. Porro hunc ipsum Nicolaum nostrum anno 1269. vixisse, atque abbatizasse clarè ostenditur ex Libro antiquo nostrorum privilegiorum folio 59. lit. K., & Reismanni Sportellâ foglio 44., ubi habetur, Eberhardum de Tunnefel Nicolao, & Fratribus Ebracensibus donasse villam Hage cum decimis, Advocatiâ, cæterisque juribus, & proventibus universis.

Sub hujus Abbatis regimine anno 1268. honorabilis vir Eberardus, Præpositus Ecclesiæ Collegiatæ ad S. Stephannm Bambergæ, nobilitate, & Familiâ de Schaumberg, donavit Monasterio bona sua, quæ habuit in Schalkfeld, factus in domo, & Monasterio Ebracensi Monachus. Testante sæpè laudato Scriptore nostro Reismanno folio 425. literâ E., tandem desiderio quietioris vitæ, Abbatiam resignavit; quo tempore, & anno, non invenitur in Monumentis an-

annotatum. Hujus in Abbatiâ fuit successor.

XIII. Abbas Berengerus, quem quidem Bruschi in Chronologiâ Monasteriorum Germaniæ, ut Abbatem Ebracensem agnovit, at in hoc maximoperè allucinatus, quòd eum Beati Adami, primi Abbatis Ebracensis, posuerit Successorem.

Post resignationem D. Nicolai præfuit, ut Prior Claustralis Monasterio anno 1271., ut habet Liber privilegiorum Ebracensis folio 91. lit. S., eodemque anno adhuc probabiliter in Abbatem electus est, ut apparet ex Libro privilegiorum folio 96. lit. N., & apud Reismann fol. 141. lit. X., ubi Berengerus, ut Abbas, & Herdegenus, ut Prior, testes referuntur donationis quorundam bonorum, quam Sibertus Senior de Windeheim Monasterio fecit anno 1272. Anno 1273. idem Sibertus, ad petitionem Berengerii Abbatis, jus suum in Birckenrod, & duas oves, quas alioquin eidem dare tenebamur ex Præfectura Herrnsdorff, relaxavit, Lib. cit. fol. 58. lit. G. Anno 1274. idem impetravit à Rodulpho Imperatore confirmationem, & innovationem Prædii, & Parochiæ in Schwobach Lib. cit. fol. 118. lit. N. Eodem anno Henricus de Zobelstein donavit Ecclesiam, & montem S. Gangolphi cum omnibus attinentiis, pascuis, sylvis, cultis, & incultis: Ecclesia isthæc à multis

tis annis desolata est, bona autem hodie apud Monasterium remanent. Anno 1275. empti sunt à Præposito Engelberto Canonix Heidenfeld duodecim mansi in inferiori Spiesheim cum omnibus attinentiis, & juribus. Sub hujus Berengeri regimine anno 1276. fundata est Capella in Monasterio ad portam ab Eberhardò, Milite, dicto Vulpes, de quâ vide §. 6. supra, de Ecclesiis intra septa Monasterii sitis. Eodem anno probabiliter Abbatiam resignavit; cujus memoria habetur in Nicrologio Ebracensi ad diem 20. Augusti, sed annus obitus non exprimitur. Nactus est in Abbatia Successorem.

XIV. Winricum, alias dictum Quintum, è quòd in Abbatatu mortuus sit, quem Bruschius, sed non benè, octavum numerat. Hunc ab anno 1277. usque ad annum 1290. Clavum Abbatialem laudabiliter tenuisse constat ex Libris nostris, ubi reperitur, tempore sui regiminis multa bona tum ex liberalitate Benefactorum, tum emptione Monasterio acquisivisse, prout videri potest ex Libro privilegiorum, & Scriptoribus nostris antiquis domesticis, quæ omnia huc referre nimis prolixum esset. Pauca tamen delibare placet, & quidè, quòd ejus tempore anno 1282. Henticus, Miles, dictus Mutlo de Stollberg, unà cum uxore suâ Irmtrade, Monasterio donavit bona sua, & decimas

mas in Breitbach, Wolnesbach (hodie Wolffsbach) & Cofwinzdorff (hodie Kotsch) . Eodem anno Winricus , referente Bruschio , construxit Wirceburgi Collegium , seu domum Studii pro Monasticæ disciplinæ Sectatoribus .

Quæ domus ab Illustrissimo Domino Generali , & toto Capitulo Generali congregato taliter privilegiatur , ut Abbas Ebracensis habeat in loco , & personis eandem prorsus Jurisdictionem , ordinationem , & potestatem , quam Dominus Abbas Claravallensis in Studio S. Bernardi Parisiis noscitur habuisse: Præterea ad bonum ejusdem Studii promovendum statuitur , & ordinatur , ut Monachi Studii causâ ibi morantes iisdem libertatibus , & juribus gaudeant , quibus Monachi studentes Parisiis hætenus sunt gavisi . Expeditum est hoc Privilegium sub Illustrissimi Patris Generalis Sigillo anno Domini 1284. , tempore Capituli Generalis , quod & inveniri potest in Manuscriptis nostri Niblingi parte 4. fol. 20. Sub ejus regimine anno 1284. Comes Krafft de Hohenloe Monasterio donat proprietatem omnium bonorum quæditorum , & non quæditorum in Mainstockheim , quæ ab ipso in feudum tenuit ibidem Theodoricus Vulpes de Stockheim , Lib. privil. fol. 82. lit. E. Plenus denique dierum , & meritorum anno 1290. v. Idus Aprilis ex hac mortalitate decessit

cessit , eundem tumulum nactus , quem Abbas Morimundensis Ebraci Pater immediatus Hugo , antea in Basilicâ Ebracensi occupaverat . Huic successit

XV. Hermannus, hujus nominis secundus, & juxta aliorum Cathalogum vocatus sextus . De hoc nihil habet Bruschius . Eundem adhuc anno 1290. in Festo S. Benedicti , Abbatiam Monasterii Langheimensis tenuisse constat ex Libro nostro privilegiorum fol. 156. lit. R. Eodem autem anno ex prædicto Monasterio adscitum, atque electum jam fuisse in Festo Ascensionis in . Abbatem Ebracensem constat pariter ex eodem Libro privilegiorum fol. 64. lit. K , ubi quædam bona in Huttenheim emptione comparavit à Conrado Milite , dicto Vulpes . Tempore sui Abbatatûs , nempè ab anno 1290. , quo electus , usque ad annum 1306. , quo demortuus est, multa bona Ebraco comparavit , adeò , ut singulis ferè annis nova , & nova vel emptione , vel Benefactorum benevolentia adjecerit, prout videri poterit ex Libro privilegiorum , & alibi : Post felicissimum regimen , quod præclarè gessit , demum è vivis sublatus est anno 1306. , prout videri potest in Lapide Sepulchrali, sub tali Epigraphe : *Anno Domini M. CCCVI. pridie Non. Novemb. obiit Dominus Hermannus VI. Abbas Ebracensis , & hic sepultus est .* Successorem nactus est

P

XVI.

XVI. Fridericum, qui pariter ex Abbate Langheimensi Abbatia Ebracensi præficitur, eique laudabiliter præfuit viginti & uno annis. De hoc scripsere Bruschijs, & Gaspar Jongelinus in notitiâ Abbatiarum. Bruschijs hæc habet: *Fridericus, Landgravius Leuchtenbergicus, Patre Friderico, Matre verò Dominâ Elisabethâ Ortenburgensi natus, ex Abbate Langheimensis Cænobii, cui non diu præfuit (scribere debuisset, cui ad minus 16. annis præfuit) Abbas Ebracensis designatus, præfuit anno Domini 1315..... Consecutus est Fridericus iste omnium Privilegiorum suo Cænobio ab Antecessoribus Imperatoribus concessorum confirmationem ab Imperatore Ludovico Bavaro, Francofurti anno 1324. Vocatus est anno Domini 1328. à Pontifice Summo Joanne XXII. ex Ebracensi Abbatia ad Eystertensis Episcopatus gubernationem, quam tandiu non tenuit, obiit in arce Episcopatus Hollnstein propè Bertingum sita. Avelitur indè Ebracum initio, postmodum ad Waldsassen Cænobium Cisterciensis etiam instituti, prænobile Monasterium propè Egram Civitatem Regiam in terrâ Nariscorum sitam, ubi in tumulum Majorum, ac Parentum suorum Landgraviorum Leuchtenbergensium honorificè positus, ac terræ parenti redditus est. Hucusque Bruschijs, cui consentit Gaspar Jongelinus in Notitiâ Abbatiarum, ubi agit de Cænobio Ebracensi Lib. 2. fol. 81. Diem obitus Bruschijs omisit; expressit autem præ-*

prædictus Jongelinus fol. 5. Libri 3., ubi ait :
Sunt in ejus Templo principaliori præclara Mausolea
Provincialium Comitum de Leuchtenberg, Genardi
videlicet, & Friderici cujusdam, qui Patre etiam
Friderico, & Matre Elisabethâ, Comitissa de Orten-
berg natus, Abbas Langheimensis, & Ebracensis Cœ-
nobiorum, tandem Eystettensis etiam Ecclesiæ Episco-
pus factus, ex hac mortali vitâ anno 1346. ad salutis
æternæ Patriam emigravit. Tempore sui regimi-
 nis Ebracensis, multa præclara gessit, suumque
 Monasterium pluribus bonis auxit, prout videri
 potest ex Libro privil. Ebrac., & Scriptoribus
 antiquis Ebracensibus. Quæ sæpè laudatus Agri-
 cola Monachus, & Scriptor indefessus in secun-
 da parte continuati Chronici à pagina 114. us-
 que ad paginam 130, latissimè ex Libris nostris
 enarrat speciatim. Anno 1324. in Festo S. Wal-
 burgis ad Clavum Ebracensem adhuc sedisse pa-
 tet ex Sportellâ Reismanni celebri Scriptoris
 Ebracensis fol. 41. lit. L., & Lib. privil. fol. 38.
 lit. E. Eodem verò anno Abbatiam resignasse,
 aditurum Episcopatum Eystettensem constat ex
 Libro privil. fol. 82., & 192. lit. G., & N., ubi
 Episcopus Herbipolensis, Wolframus, judicialiter
 probavit libertatem à Schrot-Ambt in Mainsto-
 ckheim, vocatque Hartwicum pro tempore,
 Ebracensis Monasterii Superiorem, non ve-
 rò Abbatem : Sed anno 1328. eligitur sequens.

XVII. Albertus dictus VII. Abbas. De hoc habet Bruschius : Albertus successit ad Episcopatum Eystettensem discedenti , præfuitque annis sexdecim , decessit ex hoc mortali sæculo anno Domini 1344. iv. Idus Augusti &c. &c. Fuit hic Albertus noster non tantum virtutibus , & Religione , sed & nobilitate , & profapia eorum de Anfeld insignis , & conspicuus , magnæ authoritatis , & rerum gerendarum prudentiâ præditus ; undè etiam tantum respectum , & authoritatem apud Summam Sedem Apostolicam sibi comparavit , ut Joannes Papa XXII. eidem pro necessitate Ecclesiæ demandaverit mediam decimam per omnia Monasteria Ordinis nostri per Alemaniam colligere , quod & factum esse , refert sæpè laudatus Scriptor noster Agricola parte secundâ continuati Chronici fol. 134. Cæterum ab anno 1331. Ebraco tam laudabiliter præfuit , ut usque ad annum 1344. , quo è vivis sublatus est , quàm plurima bona Monasterio tum emptione , tum aliis modis licitis comparaverit , aliaque laudabiliter ordinaverit , quæ omnia specialiter refert prædictus Agricola cit. par. 2. Chronici à folio 135. usque ad 156. , quo Lectorem remitto . Tandem plenus annis , & meritis è vivis decessit anno 1344. , prout hodie dum legitur ex Epitaphio suo antè Capellam Sanctorum Patrum nostrorum Benedicti , & Bernardi

nardi hoc tenore : *Anno 1344. quarto Idus Augusti obiit Venerabilis Dominus Albertus , Abbas hujus Monasterii (subintellige Ebracensis) excisus est de super super lapidem , cum Baculo Pastoralis , Habitu Sacerdotali indutus . Hunc in ordine Abbatum sequitur .*

XVIII. Abbas Heinricus , hujus nominis secundus , juxta communem seriem Abbatum , Abbas octavus , eo quòd decem ex antecessoribus in vivis sponte Abbatiam abdicaverint . De hoc habet Bruschius : *Henricus Alberto Abbati surrogatus , præsuit per quinquennium tantum , obiit 1349. VIII. Id. Maji , & benè , in hoc tamen errans , dum scribit , ignorari , quis eis successerit , uti statim videbimus : Parvo hoc tempore sui regiminis laudabiliter præsuit , singulis ferè annis quædam bona comparando , uti refert noster Josephus Agricola , parte secunda Chronici continuati fol. 156. & seqq. Sepultus est in cornu Crucis versus meridiem , & inter quinque lapides sepulchrales ipsius Tumulus primus est , cum hac inscriptione : Anno Domini MCCCXLIX. VIII. Idus Maji , obiit Venerabilis Dominus Henricus , Abbas octavus . Successit huic .*

XIX. Abbas Ebracensis Otho , dictus nonus , sed revera , si seriem Abbatum indistinctim , an resignaverint , an in Abbatia decesserint , attendamus , decimus nonus . De hoc scri-

scribit Bruschiuſ , annis nonniſi novendecim Abbatiaſ præſuiſſe, vocatque eum Abbatem XI. Ebracenſem. In utroque multum aberravit Bruſchiuſ . Nam ex domeſticis documentis clare conſtat , eum Abbatiam tenuiſſe , anno 1352. uſque ad annum 1385. quo obiit , ut infra ex ejus Epitaphio videbimus . Fuiſſe eum Virum magnum , potentem opere , & ſermone conſtat ex ſæpè citatâ ſecundâ parte Chronici continuati P. Joſephi Agricolaſ, ubi geſta ejus fol. 159., & ſeqq. accuratè commemorat , quo Lectorem remittimus , qui ibidem videbit , quænam bona, & privilegia tum Papalia , tum Imperatoria tempore ſui regiminis Monafterio obtinuerit . Aliqua privilegia benè refert Bruſchiuſ , prout etiam ſupra §. 10. in compendio retulimus , unum tamen hic notare , & referre operæ pretium judicamus , quo Sanctiſſimus Papa Urbanuſ eidem , & ſucceſſoribuſ Ebracenſibuſ conceſſit uſum Mitraſ , & Pontificalium , uti , & facultatem poſt Veſperarum , Matutini , & Miſſarum ſolemnia non tantum in Eccleſia Ebracenſi , ſed & in omnibuſ Eccleſiis ſibi quolibet modo , licet pleno jure non ſubjectiſ , benedictionem ſolemneſ , dum non aſeſt Antiſteſ , aut Legatuſ Sanctæ Sedis , populo impertiendi . Privilegium ſic incipit : *Urbanuſ Epiſcopuſ &c.* , & finit : *Datum Romæ apud S. Petrum , III. Iduſ Decembris , Pontifi-*

tificatus nostri anno secundo; & habetur in privilegiorum Libro fol. 224. lit. D. . & apud Niblingum nostrum Libro 4. fol. 58. tandem plenus dierum, & meritorum è vivis decessit, uti in Epitaphio suo in alâ Crucis, quarto loco ante Sacellum SS. Benedicti, & Bernardi legitur: Anno Domini M.CCC.LXXXV. quinto Idus Junii, obiit Otto, Venerabilis Dominus, & Abbas Ebracensis, qui hic requiescit, quo die memoria ipsius habetur etiam in Nicrologio nostro. Huic sub finem prædicti anni 1385. successit.

XX. Petrus, hujus nominis primus, alioquin dictus Abbas decimus, Vir usquequaque excellens; de quo Bruschiuss sæpè memoratus ita scribit. *Petrus successit immediatè Abbati Otthoni: Præfuit laudabiliter, & utiliter annis octodecim: Exiit hominem mortalem anno Christi 1404. Sub ejus gubernatione magnam rerum suarum perpeffa est jacturam Abbatia Ebracensis propter bellum intestinum inter Episcopum Herbipolensem Gerbardum, & Civitates nonnullas Episcopatus sui subjectas: In hoc bello defuit studium Herbipolense, & ad Academiam Erfordiam translatum est anno 1394. Ita citatus Author per omnia benè, dummodò adhuc aliquos menses regimini ejus adjecisset. Aliquot privilegia obtinuit suæ Abbatiae tempore, referente P. nostro Josepho Agricola citatâ secundâ parte Chronici continuati, ubi quoque refert*
in

in specie , quænam bona comparaverit , & quid alioquin laudabiliter gesserit à folio 176. usque ad folium 183. Ejus Epitaphium tale est : *Anno Domini 1404. VI. Calend. Martii, obiit Venerabilis, & Pius Dominus Petrus , Decimus Abbas Ebracenfis.*

Jacet inter quinque Abbates , quinto , seu ultimo loco sepultus , ante Sacellum SS. PP. Benedicti , & Bernardi (hodie B. M. V. cujus Altare privilegiatum est pro defunctis hebdomatim per tres dies) in alâ Crucis Ecclesiæ, Sacristiam versus ; in Sepulchrali Lapide vestitu Sacerdotali cum baculo Pastoralis , sine Mitrâ incisus . Huic successit in Abbatatu .

XXI. Henricus hujus nominis tertius , alias undecimus , cognomine Heppe , ob vitæ integritatem dictus Pius . De hoc scribit sæpè memoratus Bruschiuss in suâ Chronologiâ Monasteriorum Germaniæ folio 42. *Henricus paterno cognomento Heppius, materno verò Niblingus Volcaila (id est , ex Oppido Franconiæ ad Mænum Fluvium natus) Eligitur in Abbatem anno 1404. Præfuit 22. annis in magnâ rerum sui Cænobii difficultate, propter supradictum bellum civile, ita tamen laudabiliter , ita utiliter , & feliciter , ut meritò secundus salutaris debeat hujus Abbatie Fundator . Plura adhuc addit prædictus Scriptor de nostro Henrico , quæ quoad substantiam , conveniunt cum scriptis nostri Niblingi , Scriptoris seduli,*
ex

ex quibus valdè probäbilitè Bruschiuſ ſua deſumpſit . Hujus Heinrici temporibus Ebraci facultates ob prædictum bellum inteſtinum , & contentiones inter Dominum Episcopum Herbipolenſem Gerhardum , & Ebracum ita depreſſæ ſunt , ut in ſtatu non fuerit , Religioſos ſuos pro cultu Divino ſuſtentare , quare cum conſenſu totius Capituli Generalis coaſtus fuit , diſpoſitis prius hoſpitiis pro abeuntibus in Monaſteriis noſtri Ordinis , in vigiliâ S. Jacobi anno 1411. triginta tres Monachos ſimul dimittere in diverſa Monaſteria .

Ecce quantum noceant bella inteſtina , & ſimultates , cum maximâ jacturâ cultûs , & honoris Divini , & quandoque ex quæſito merè colore . Interea domui ſuæ ita præſſe novit , ut , fortunis Monaſterii nonnihil reſcolleſtis , poſt triennium diſperſos per varia Monaſteria Ebracum revocaverit , cum gaudio , & ſolatio univerſorum . Tempore ſui regiminis aliquot Privilegia tùm à Sede Apoſtolicâ , tùm Imperatoribus impetravit , & multa bona comparavit , ut videri poteſt apud ſæpè laudatum Joſephum Scriptorem domeſticum part. 2. Chronici continuati fol. 184. & ſeqq. Unum hic memorari meretur , quod idem ex Originalibus conſcribi fecerit Librum privilegiorum in pergameno ampliſſimum , qui ipſe eſt , quem ha-

Q

cte-

ctenus sæpè citavimus . Libri hujus in frònte titulus est . *Anno Domini millesimo quadringentesimo septimo , ordinante , & jubente Venerabili in Christo Patre ac Domino , Domino Heinrico , Abbate Monasterii Ebracensis , conscriptus , & completus est Liber iste , & præsens Volumen continens omnia Privilegia , gratias , & indulta Summorum Pontificum , Imperatorum , Cardinalium , Archiepiscoporum , Episcoporum &c. &c.* Opus sanè laboriosum , sed , & Monasterio maximè proficuum , & ex suâ antiquitate summè commendandum . Tandem annis , & meritis plenus , post toleratas plures molestias migravit ad Dominum , sine dubio laborum suorum recepturus mercedem . Epitaphium in alâ Crucis templi cernitur versus Sacristiam in muro erectum , sub hâc Inscriptione : *Anno Domini MCCCCXXVI. in die Elisabethæ obiit Venerabilis Abbas , Pater & Dominus Henricus Hepe , Pius dictus , Ebraci . Nactus est in Abbatîâ successorem .*

XXII. Bartholomæum . De hoc ita scribit Gaspar Bruschi in Chronologia Monasteriorum : *Bartholomæus , Sacræ Theologiæ Doctor , & Professor eximius , Disputator omnium sui sæculi accurimus , qui Philosophiam , & Sacras Literas didicerat in Academiâ Viennensi , ex quâ Herbipolim vocatus ab Episcopo hujus Urbis , publicè sententias legit pro Doctoratu . Interfuit Concilio Constantiensi , ad quod*

quod missus erat à suo Abbate, ubi contra Hussium non disputabat tantum, sed finitivam etiam sententiam, cum aliis novem ad id deputatis Doctoribus, tulit de eo tollendo. Finito Concilio cum Joanne à Fleernstein, Episcopo Wormatiensi, ad Terram Sanctam proficiscitur, undè feliciter reversus, eligitur tandem in Abbatem anno salutis 1426. præfuit quatuor annis, obiit tandem octavâ Kalendas Junii anno Domini 1430. hucusque Author, & Scriptor citatus. Cui quoad pleraque consonat noster Niblingus, Monachus Ebracensis, Scriptor aliquin accuratus, nisi quòd hic asserat, Bartholomæum cum Abbate suo (erat immediatus ejus antecessor Heinricus) ad Concilium Constantiense venisse, iste verò, eum ab Abbate suo eò fuisse missum; secundò Niblingus refert, eum cum Episcopo Trevirensi, Bruschiùs verò, cum Episcopo Wormatiensi, finito Concilio Constantiensi, ad Terram Sanctam profectum esse. Bruschiùs ponit hujus Abbatis obitum ad diem octavam Kalendas Junii anno 1430., sed in hoc corrigendus est, & scribere debuisset, octava Kalendas Augusti, uti postea patebit. Cæterum an, & quæ bona temporalia Monasterio comparaverit, non invenitur, tum quia vix quatuor annis Abbatiam tenuit, tum quia speculationibus, & contemplationibus altioribus assuetus, optimam partem cum Mariâ eligere sibi

peroptabat . Scriptura Epitaphii ipsius, ubi cum Insulâ excisus est in magno lapide , talis est : *Anno Domini M.CCCC.XXX. in die Sancti Jacobi Apostoli , obiit Venerabilis Dominus Bartholomæus , Theologiæ professor , Abbas XII. Ebracenſis .* Post hujus obitum assumitur in Abbatiam .

XXIII. Hermannus , hujus nominis tertius , ordine autem Abbatum XXIII. Ex nobili Proſapiâ de Kottenheim , qui tunc multis annis præfuit officio Norimbergenſi tanquam provisor (uti tunc diei consueverant) utiliter , & laudabiliter . Magnæ authoritatis fuisse hunc Hermannum ex eo patet, quòd personaliter ad quinquennium Concilio Basileensi interfuerit , in necessitatibus Ecclesiæ , cum aliis Abbatibus sæpè missus ad Boemos , & alios Principes . Negotia autem sibi commissa tam strenuè pro Ecclesiæ utilitate expedit , ut sibi Patrum favorem , & celebre nomen acquisiverit , adeò , ut intuitu meritorum , & laborum suorum meruerit ab Ecclesiâ liberari ab onere solvendi satis magnas expensas , quas facere debuit Ebracum pro confirmatione Abbatum neo-electorum ; quâ libertate ab eo tempore , usque modo gavisum est , gaudetque adhuc , ita ut expediantur confirmationes Abbatum , vel à Sede Apostolicâ ; vel ab ipso Illustrissimo P. Generali , absque ullis sumptibus , & gratis omninò . Accidente autem ,
ne-

nescio quo, infortunio, Abbatiam resignavit, assignatâ ei portione, statui suo Abbatiali competente. Factâ resignatione in Curiâ Ebracensi Norimbergæ primum, deinde verò pro majore animi tranquillitate, elegit in Monasterio Cisterciensi, Fontis Salutis, filiâ Ebracensi reliquos vitæ suæ dies transigere, quod, & factum, dum brevi post ibidem mortuus sepulturam suam consecutus est. Factâ hujus Hermanni resignatione eligitur in Abbatem.

XXIV. Henricus, hujus nominis quartus, dictus Wild, anno Domini 1437. Vir optimæ conscientiæ, prudens sicut serpens, ut columba simplex; utpotè qui novit utrumque statum. Monasterii tam in spiritualibus, quàm temporalibus ita gubernare, ut multa temporalia acquireret Monasterio, nec amitteret æterna. Inter alia (ut videri potest ex Scriptore nostro domestico P. Josepho Agricola parte secundâ Chronici continuati fol. 203. & seqq.) comparavit decimas majores tam vini, quàm frumenti, & minores omnium crescentium in Pagis sat amplis Mainstockheim, & Bugbrunn pro sex millibus librarum Francicarum. Quæ decimæ hodiernum in magnum subsidium œconomix Ebracensi apud Monasterium permanent, utpotè tanti valoris, ut, si hodiernis temporibus emi vellent, pretio triginta millium librarum Francica-

cicarum vix comparari possent . Quæ cæterum laudabiliter gesserit , & Ebraco comparaverit , qui videre voluerit , consulat prædicti P. Agricolaë Chronicon parte secundâ proximè supra citatum . Tandem laboribus , & senectute confectus , amisso auditu , ne mundialis vitæ strepitu turbaretur , & coelestibus contemplationibus liberius vacaret , toto Conventu contradicente , Abbatiam abdicavit , obiitque anno Domini 1454. Anno verò post resignationem septimo . Huic ex resignatione suâ successit in Abbatia .

XXV. Abbas Henricus , hujus nominis quintus , ordine verò , & serie Abbatum vigesimus quintus , cognomento Blumentrost . Patriam habuit Pagum Monasterio vicinum, nunc insignem ejusdem Præfecturam Burgwindheim. Electus est anno Domini 1447. Præclaras ejus tum animi, tum corporis dotes describit Niblingus noster , Scriptor domesticus , volum. quarto fol.64. his verbis : *Vir formosus , prælaticus , proceræ staturæ homo , doctus , eloquens , Rhetor comptus , Sacrae Theologiæ Baccalaureus formatus .* Cui conformiter ferè eadem scripsit de eo Bruschiuss : Unde tantâ authoritate prævalebat , ut mereretur designari Visitator Monasteriorum utriusque Pannoniæ , Bavariæ , & Franciæ Orientalis, quod officium dum strenuè perfecisset , & alia plu-

plurima pro bono Monasterii laudabiliter gessisset , post annos 8. sui Abbatatûs , infortunato lapsu animam efflavit, anno 1455. XVII. Kalend. Februarii . Cui successit .

XXVI. Abbas Burchardus , hujus nominis secundus , dictus Abbas decimus quartus , cognomento Schul , de hoc scripserunt tum noster sæpe dictus Niblingus parte quarta fol. 66. tum Bruschius Chronol. Monasteriorum Germaniæ fol. 43. atque in referendis ejus laudibus, quoad substantiam conveniunt , dum referunt , eum fuisse vultu formosum , formosiores verò animo , utpotè qui fuit in omnes pius , in omnes beneficus , atque Monasterii sui diligens Rector, & Illustrator . Eorum, quæ ad cultum Divinum pertinent , erat zelosissimus amator , Deique domûs decorem ita dilexit , ut eam pretiosis vestibus sacris , multis imaginibus , Crucibus , & monstrantiis argenteis , & plurimis clenodiis liberalissimè adornârit .

P. noster Agricola sæpè laudatus refert multa speciatim ab eo comparata in parte secundâ Chronici continuati fol. 217. & seqq., quò Lectorem cupidum remitto . Sub ejus gubernatione plurimi Cœnobitæ ex Ebraco evocati sunt ad exterarum Abbatiarum regimen : nempe Henricus Scholl ad Abbatiam S. Gothardi in Hungariâ , Henricus Molitor ad Runam , ubi fru-

fructuosè præfuit annis triginta. Joannes Pluhel Alderspachium in Bavariâ . Joannes Polegus , Sacræ Theologiæ professor eximius , ad S. Crucis Cœnobium in Austriâ . Jodocus Rosnerus Prior ad Pelisium in Hungariâ , ubi non tantum ejus Monasterii Abbas , sed , & per totam Pannoniam inferiorem Ordinis Reformator designatus est .

Sunt qui hanc evocationem Ebracensium factam fuisse existimant sub gubernio sequentis Abbatis Joannis Kauffmann : at facilè combinatur antilogia , si dicatur , hanc evocationem incoepisse tempore Burchardi , continuâsse verò tempore Joannis , cujus temporibus , ait noster Niblingus , ad instantiam Regis Hungariæ , pro reformatione Monasteriorum Regni sui LXX. Monachi ex Germaniâ designati, missique sunt . Tandem meritis plenus , diem supremum obiit anno 1474. in die S. Luciae . Cui surrogatus est .

XXVII. Joannes , hujus nominis primus , Abbas dictus decimus quintus , cognomento Mercator , electus anno 1474. postquam per annos octodecim SS. Theologiæ Cathedræ in studio Viennensi ut professor præfuisset : Tum Niblingus , tum Bruschius ejus encomia deprædicant , ubi posterior ait : Eundem Imperatoris Maximiliani fuisse Confessorem , Virum apprime doctum , & prudentem . Cæterum in regi-
mi-

mine sagax, fastum omnem, pompamque mundialem aspernabatur, curtâ, & humili familiâ, & servitio contentus; & licet in extruendis ædificiis, & comparandis Ecclesiæ ornamentis, multum impenderit, dicitur tamen, eum Monasterio tantum pecuniæ reliquisse post mortem, quantum alias nemo. Tantum nempè pro gloriâ Dei, & locorum piorum conservatione proficit Superiorum mundialis pompæ despectus, & vitæ parsimonia. Postquam Abbatiam annis quindecim laudabiliter gubernasset, tandem anno 1489. diem clausit extremum, tertio nonas Aprilis, Sedem Abbatialem relinquens successori, ad quam successus est.

XXVIII. Abbas Nicolaus, hujus nominis secundus, cognominatus Angeli, natus de Königsberg. Hujus meminit Bruschiuss Chronol. Monast. fol. 156. Erat homo magnæ staturæ extraordinariæ, artium Philosophiæ doctus Magister, & professor, quæ tempore regiminis extruxerit, atque pro ornatu Ecclesiæ comparaverit, refert Josephus Agricola noster in parte secundâ sui Actuarii. Tenuit Abbatiam sex annis, quam amore pacis, & quietis resignavit, atque adhuc post, annis vixit quatuordecim in infirmitorio Monasterii, ibique demum mortuus est anno 1509. xx. Novembris, ita insinuante Nicrologio Ebracensi.

R

XXIX.

XXIX. Abbas Vitus, cognomento Vendt, ex Oppido Franconiæ Ipphoven oriundus, post resignationem supra dicti Nicolai eligitur anno 1495. Hujus quoque mentionem facit Bruschi-
 us loco proximè citato. Decorem domûs Dei plurimum dilexit, ideoque Custodiam, seu Sacristiam multis imaginibus argenteis, Calicibus, & ornamentis sacris pro aliquot millibus florenorum adauxit, quæ nominatim videri possunt apud nostrum P. Agricola-
 m parte secunda sæpè citatâ sui Actuarii fol. 235. & seqq. Vixit in virtutibus, mortuus est in pietate. Cum morbis confectus esset, Bambergam concessit reparandæ valetudinis causâ, ubi tamen sub Medicorum manibus, postquam Monasterio suo laudabiliter præfuisset annis octo, extremum diem obiit, juxta Bruschium quidem anno 1503. secundâ Kalend. Septemb. juxta Nicrologium verò Ebracense 503. trigesimo Octobris. Juxta desiderium suum ad Monasterium auctus, in Sepultura Abbatum tumulatus est.

XXX. Joannes Leiterbach (non Lauterbach, uti scribit Bruschi-
 us loco sæpè citato) ex Pago vicino Burgwindheim natus, eligitur post obitum Viti Vendt anno 1503. Vir procerus staturâ, fortitudine, & animi dotibus multò major. Primis annis sui Abbatatûs florentissimum ha-

habuit Conventum , Religioforum ſcilicet 75. doctrinâ , & pietate præcipuorum . At verò labentibus annis, dum perversa dogmata Lutheri per Germaniam ferè univerſam diſſeminarentur ; plurimi Nobiles , & poſt Plebs Ruſtica iisdem intoxicata inſurrexit in proprios Dominos ſuos , & maximè in Clerum , & Monàſteria circa annum 1525. Cumque in propinquo Ruſticorum furor , rabiesque Monasterio impenderet , conſilio, ſuaſuque ſuorum ſeniorum, pro ſecuritate , Norimbergam ad Curiam Ebracenſem ibidem , mutato habitu , ne agnoſceretur , concedere parabat . Nihilominus in viâ agnitus eſt , atque à Ruſticis in Pago Muhlhaufen , deprehenſus , & cuſtodie traditus , multisque ludibriis vexatus eſt : donec furori Ruſticorum cedere volens , datâ , vel aſſecuratâ certâ pecuniæ quotâ , revertere voluit in Monasterium . Quem , tanquam ſalvus conductus, comitabantur Ruſtici uſque ad Villam dictam Dieppach . Ex quâ directè ad Curiam dictam Herrnsdorff tendebat . At verò, ubi advenit, reperit Curiam clauſam , & Ruſticis debacchantibus repletam ; qui poſtquam deſuper per fenestras cacchinantes eum agnoſcere non vellent , tandem appropinquante nocte in ſtubam recipiunt , ubi oculis videre debuit rabiem Ruſticorum , ſuorumque propriorum ſubditorum , quomodo pecora ma-

ctent, quomodo altilia, gallinas, anseres &c. vinum, & cætera, quæ pro œconomiâ hæctenus servata fuere, helluando, & debacchando consumant. Cumque furori resistere non posset, precibus etiam à rusticis, & subditis suis tandem obtinere debuit, ut saltem liber ei, & securus daretur regressus ad Monasterium. Hic adveniens, reperit turbam tumultuantem majori rabie, quam invenerat in Herrnsdorff, quam, cum aliquo tempore patienter supportasset, nec ulla spes effulgeret emendationis, sed rabies de die in diem crebesceret, alia capessabat consilia.

O Ebracum ubi nunc tuus Advocatus, ubi Protector tibi à Cæsare datus? Eheu! non erat, qui me agnosceret! Itaque Bambergam concedens ibidem quærebat securitatem. Quoniam vero eadem rabies Plebejorum, contra Dominos suos ibidem palàm eruperat, denique Norimbergam ad Curiam Ebracensem divertit, ubi quidè à suis benignè, ut decuit, torvis tamen nonnihil oculis receptus, morabatur aliquo tempore, ut à longè videret finem.

Interea rabies Rusticorum eò excrevit, ut omnia fusque, deque verterent. Frumenta, pecora, oves &c. Schlusselfeldenses, & Vicini raperunt in Curia Herrnsdorff. Curiam in Civitate Imperiali Schweinfurt expilarunt, Schweinfur-

furtenſes cum nonnullis aliis maximam copiam frumenti , & vini eò diripientes . Curiam Sulzheimenſem ſimiliter funditùs exhauſerunt , Gerlocuriani , & vicini Nobiles , aliquot centenos boves , vaccas &c. ex oviariis Spieſſheim , Herlheim , Alezheim , & Stockheim abigentes , in hoc ſaltem adhuc clementiores , quòd igne , & ferro ædificiis parcerent . At verò in Monasterio ita debacchabantur , ut non tantùm omnia , quæ occurrebant , diriperent , ſed & primum turrim Eccleſiæ plumbo tectam , deindè Monasterii ædificia flammâ conſumerent . Prophanata , & deſtructa ſunt Altaria , direpti Calices , & Supellex ſacra , deſtructus Chorus , & ſedilia , Imagines , ſeu tabulæ altarium vel combuſta , vel dilacerata . Denique omnia ſuſque , deque everſa ſunt adeò , ut infernales furia , ſi emiſſæ fuiſſent , vix aliquid inveniffent ſuperfluum , in quod rabiem ſuam valerent effundere &c.

Hæc omnia , aut pleraque ſaltem , quæ ipſe experiebatur , & oculis vidit , propriâ manu conſcripſit , & poſtea totam hanc tragœdiam in Rithmos , ſtylo , uti tunc ſæculum ferebat , Germanicè conſcriptos poſteritati reliquit . Quos , qui legere cupit , invenire poterit in parte ſecundâ Chronici continuati P. Joſephi Agricolaæ folio 241. , & ſequentibus . Jactura , quam tunc
Mo-

Monasterium passum est, æstimabatur ultra ducenta millia florenorum. Postquam inaudiit noster Joannes, hanc pessimam rebellionem armatâ manu, ut plurimum sedatam, & suppressam esse, cum summo gaudio Norimbergâ ad Monasterium regressus est. At, ubi in ingressu vidit omnia devastata, quis moerorem exprimat, quo conficiebatur?

Locum nullum inveniebat in Monasterio, ubi cum suis valeret commorari: Itaque in Prociâ Monasterii extra portam tandiu cum suis manere cogebatur, donec intereâ aliquot mansiones in domo portæ instrueret. In tantis his angustiis, & miseriis non despondebat animum Vir fortis, sed in auxilio Dei confusus, pecuniis, nescio quò, desumptis, roboravit brachium suum, atque reædificare coepit Ædificia saltem summè necessaria, restaurare Templum, & Altaria, & reliqua, quæ ad cultum Divinum pertinebant. Sed malorum tantorum nondum erat finis: Nam, dum putabant Ebracenses, tempestatem omninò abiisse, ecce! nova ingruerat fatalitas: Nempe, dum audierat Sedes Apostolica, per prædictum furorem Rusticorum omnia ferè fusque, deque esse versa, ne, quod rabies rebellantium reliquerat, crudelitas, & libido Lutheranorum, & Hæreticorum raperet, delegavit Episcopo Herbipolensi facultatem, visitandi omnia Monasteria Diœ-

Dioeceseos cujuscumque Ordinis , pro unâ vice tantum Potestate Apostolicâ , & extraordinariâ.

Vifitationem hanc instituit in Monasterio Celsissimus, & Reverendissimus Episcopus Herbipolensis , quam etiam , tanquam à Sede Apostolicâ , & extraordinariè delegatam cum debitâ reverentiâ Ebracenses admiserunt, salvis tamen cæteroquin Privilegiis , & exemptione Ordinis: In hâc, cum emendatione dignum nihil inveniebatur , victima innocentiae noster debebat esse, Joannes . Ideoque , reclamante licet Conventu , eundem dignitate Abbatiali privarunt, & exauthorarunt Commissarii Herbipolenses .

Dignum sanè præmium Viro tam insigni pro tot exantlatis laboribus, & ærumnis! Sed quid ad hoc Joannes ? Cessit æqua- & magnanimiter ; malens famæ etiam jacturam pati, quàm per oppositionem, quam justè interponere potuisset, videre Monasterium novis calamitatibus involvi . O! Virum ineffabilem, nec labore, nec ærumnis victum, neque etiam morte vincendum : Post resignationem, non tantum Successor ejus, sed & totus Coventus in summo amore, & honore ipsum habebant, ita, ut in omnibus primas ei semper dederint, & sine eo nihil fecerint, quinimò, dum in quovis negotio fluctuarent , nec consilium capefferunt, dixerunt: Eamus ad nostrum antiquum Registrum, Virum nempè experienciâ multum proba-

batum , in rebus Monasterii versatissimum , atque multâ prudentiâ pollentem , & quæ in rebus arduis suggerebat consilia, tanquam oracula habebant . Denique , postquam per aliquot annos in quiete suâ vixisset , mortuus est anno 1533. , atque in Ecclesiâ majore sepultus . Sepulchri Inscriptio hæc est : *Anno Domini 1533. tertio Augusti obiit Reverendus Dominus Joannes , decimus septimus Abbas Ebracensis , cujus anima requiescat in pace . Amen .*

XXXI. Joannes , hujus nominis tertius , dictus Abbas decimus octavus, cognomento Lupi , oriundus ex Oppido Franconiæ Zeyl. Hic post resignationem Joannis Laiterbach eligitur , decimâ Februarii anno 1529. Vir doctus , religiosus , pius , & vitæ moderatissimæ : Hujus encomia breviter refert sæpè citatus Bruschiuss in Chronologiâ Monasteriorum fol. 156. , præterquàm, quòd fuerit eximius Philosophus, & Theologus , etiam insignis extitit Poëta , & Orator . Scripsit in quartum Magistri Sententiarum Lombardi , & in Summam Casuum Raymundi, cujus Libri hodieum reservantur in Bibliothecâ Ebracensi . Ejus fama etiam apud externos increbuit : Undè eumdem Henricus Panthaleon , Physicus Basileensis , parte tertiâ Prosopographiæ non dubitavit in numerum Virorum illustrium Germaniæ referre 1538. his verbis: *Joannes*

nes Lupi, Abbas Ebracensis, ex Zeyl, Franconico Oppido, ad Mœnum amnem, oriundus, à puero operam literis dedit, ac præclaram eruditionem nactus, se se ad magnificum Monasterium Ebracum contulit, ibique Cisterciensium Monachorum Ordinem suscepit. Ubi cum summâ modestiâ vixisset, tandem die decimâ Februarii anno ab Incarnatione Christi 1529 Gubernator Cœnobii eligitur. Ubi ad Clavum Abbatiae pervenisset, accinxit quoque fortitudine lumbos suos, & quæ à Rusticorum rabie destructa fuerant, neque tam brevi tempore à Prædecessore suo compleri poterant, admovit manum, in tantâ paupertate Monasterii, ut tempore sui regiminis pleraque restauraret. Postquam Monasterio annis undecim præ-& profuisset, tandem anno 1540. 25. Septembris, juxta Nicrologium Ebracense, contra Bruschium, qui hîc corrigendus est, obiit, atque in Ecclesiæ Cornu lævo tumulatus est, ubi in Epitaphio erecto lapidi incisus, flectens coram Crucifixi Imagine, conspicitur, sub hâc Inscriptione: Anno Domini MDXL. die 25. Septembris obiit Venerabilis Pater, & Dominus Joannes, dictus Lupi, Abbas Ebracensis Monasterii decimus octavus.

XXXII. Conradus, hujus nominis secundus, Abbas XIX. eligitur in locum Joannis Lupi: De hoc meminit Bruschius loc. cit. Scriptor Conrado nostro coævus, his verbis: *Conradus*

S

Hart-

*Hartmannus ex Schwinfurto Imperiali Civitate ad
 Mœnum sita natus, Vir & morum gravitate singula-
 ris, & literarum cognitione multifaria conspicuus,
 eligitur ex Oeconomo, vel majore Bursario in Abba-
 tem 21. Octobr. anno 1540. Vidit non sine summo
 animi dolore Cœnobium in Rusticana rebellione mi-
 serè conflagrare, & penè in universum in cineres col-
 labi, quod ipsum postea, etsi non totum, ita tamen
 fideliter, & laudabiliter instauravit, ut jure non im-
 merito secundus Fundator vocari posset; præsidet adhuc
 hoc anno &c. Strenuus hic Vir, dum restauratio-
 ni Monasterii sedulò intenderet, novas molestias
 perpeffus est à clementissimo Principe, ac Epi-
 scopo Wirceburgensi, Melchiore Zobelio, qui,
 sub prætextu juris Advocatitii, Monasterium,
 ejusque immunitatem, & exemptionem attre-
 ctare, & infringere conabatur. At verò Conra-
 dus apud Imperatorem Carolum V. conquestus,
 ab eodem Rescriptum Cæsareum obtinet an-
 no 1544., vigore cujus mandatum est prædicto
 Episcopo, ut Cœnobium Ebracense in veterum
 jurium, ac privilegiorum possessionibus immo-
 lestatum esse finat, cùm constet jus advocatiæ,
 & tutionis, ad alium neminem, quàm Roma-
 norum Regem, vel Imperatorem pertinere,
 vel quem Ebracum ipsum eligere sibi liberè vo-
 luerit. Quoniam verò parùm curabatur hoc Re-
 scriptum, aliud ab eodem anno sequenti 1545.
 ejus-*

ejusdem ferè tenoris obtinuit , sed vix ullo fructu subsecuto . Sed animositas Episcopi, turbationes, & nova prorsus hætenus nondum audita tentamina eo paulatim prorèpsere , ut necessum fuerit Ebraco , pro defensione jurium suorum longo , & pretioso processu in Camerâ , vel Judicio Imperiali contra Episcopum implicari . Sed de hoc paulò inferiùs . Intereà multis laboribus, curisque pro bono Monasterii confectus v. Idus Augusti anno 1551. spiritum suum reddidit Creatori suo , tumulum consecutus in Cornu Ecclesiæ majoris , ab introitu ejus dextro , ubi Lapidis sepulchrali cum Pontificalibus incisus cernitur, sub hâc Inscriptione . *Anno Domini M.D.LI. 5. Idus Augusti, obiit Venerabilis Pater, ac Dominus, D. Conradus , dictus Hartmann , hujus Monasterii Abbas XIX.* Grata verò posteritas, in memoriam ejus , eidem ad murum propè tumulum erexit Epitaphium , ubi coram Crucifixi Imagine , cucullâ Monachali indutus , genuflexus conspici- citur cum epigraphe , laudes ejus in compendio comprehendente his verbis: *Anno Domini M.D.LI. v. Idus Augusti , vitâ excessit , & hic humatus est exi- miâ eruditione, & pietate præclarus R. in Christo Pa- ter , ac Dominus , D. Conradus , egregiâ Hartmanno- rum Schweinsfurtenfi Familiâ oriundus , hujus Mona- sterii Abbas XIX. fidelissimus , quadraginta plus qua- tuor annis Professor , & post horribilem in Germaniâ*

*motum, & stragem Rusticorum; variis, gravissimis-
que temporum perturbationibus, hujus Cœnobii Re-
staurator magnificus, Gubernator valdè strenuus, ac
multum providus. Cujus anima requiescat in pace.
Amen.*

XXXIII., Joannes hujus nominis quartus, Abbas vigesimus, eorum nempè, qui in Abbata-
tatu obierunt, alioquin in serie Abbatum om-
nium **XXXIII.**, cognomento Pistor: Eligitur
anno Domini 1551. Vir omni exceptione ma-
jor. Multa Ædificia post sedatum tumultum
Rusticorum erexit in Monasterio. Postquam se
ab Adversariis extraneis gauderet liberatum,
ab intraneis, à quibus defensionem expectare,
debuerat, multis turbationibus exagitatus est.
Ubi enim, ut proximè vidimus, à Domino Epi-
scopo Herbipolensi Zobelio Immunitas Mona-
sterii, & Privilegia ejus acerrimè impugnata
sunt, & ipse Processus in Judicio Imperiali Au-
lico introductus esset, multis, amplissimisque
scriptitationibus ex utrâque parte ferè per an-
nos decem, & amplius velitatum est. Et licèt
justitiam causæ suæ ita Orbi scriptis, & docu-
mentis exponeret, ut de victoriâ minimè dubi-
tandum foret, sententiam tamen definitivam
obtinere non potuit.

Undè, ne impensæ, sumptusque hâc in lite
ex utrâque parte in immensum excrescerent,
me-

mediante Eminentissimo Sacræ , & Apostolicæ Ecclesiæ Cardinale , Episcopo Augustano , & Præposito in Elwangen, Othone , ventum est ad amicabilem compositionem , & ab utrâque parte demùm recessus , & transactio erecta , & subscripta , ab ipsoque Concilio Imperiali Aulico confirmata, atque tanquam norma perpetua inter Episcopatum Herbipolensem , & Monasterium Ebracense normans constituta est anno 1557. Vix hæc solennis transactio lucem aspexit , nescio , quo fato , novis incoëpit nebulis involvi , dum nempè , Episcopo Zobelio demortuo , sub Reverendissimo Episcopo Friderico , Successore , potissimi articuli sufficienter in prædicto recessu multis annis agitati , atque post maturam utriusque partis elucubrationem conclusi , rursùm in dubium vertuntur . Itaque de novo ex utrâque parte exacuuntur calami , scripta accumulantur , atque non minores , quàm antea fuerunt , moventur contentiones ; quo usque demum per arbitratores , juxta præscriptam transactionem , ex utrâque parte ordinatos , & deputatos , lis dirempta est per secundum Recessum , anno 1561. inter Episcopum Herbipolensem , & Monasterium erectum .

Misera Mundi cæcitas! qui dum videt Proximum nonnullâ prærogativâ præeminere , aut sorte benignâ gaudere , putat sibi exindè suam
ex-

excellentiam obfuscarî. Aliud docent dictamina
 christiana. Corpus unum sumus, & adinvicem
 membra in uno corpore, in quo dolente uno,
 condolent alia, & uno gaudente, congaudent &
 reliqua. Non irascitur Sol, dum Lunam videt
 per tempora excrescere usque ad plenitudinem,
 sed sibi gratulatur, per Lunam ex ejus absentia
 noctem illuminari, & per hujus claritatem suam
 excellentiam Mundo magis patefieri. Viveret
 quivis suâ sorte contentus, sineretque proximum
 suis juribus gaudere, & omnis cessaret æmula-
 tio, & contentio. Sed alia format sibi mundiali-
 tas dogmata, explodens cum cacchinno princi-
 pia christiana, atque ridens ea, tanquam Ana-
 goretarum somnia, aut fabulas aniles prorsus
 sibi nullo modo comprobatas. Sed rideat hæc,
 & ego super hâc cœcitate subrideo modestè, &
 redeo ad nostrum Joannem, ejus obitum deploro-
 raturus. Itaque post has lites inter Episcopum
 Herbipolensem, & alias cum Marchione Bran-
 denburgico-Onolzbacensi, Georgio Friderico,
 propter immediatos Subditos in Kazwang, &
 vicinos antè, nempe anno 1553. compositas,
 tandem in pace quievit, die 7. mensis Januarii,
 M. D. LXII. sepultus est in Ecclesiâ majori ad par-
 tem Septentrionalem juxta pylarium ab introi-
 tu principali quartum, incisus Lapidi sepul-
 chrali cum habitu Pontificali: Laudes ejus com-
 pen-

pendiosè equidem , sed magnificè leguntur in Epitaphio ibidem ad pylarium erecto his verbis : *Reverendus Vir Dominus Joannes, Abbas Ebra-censis XX. summâ pietate , justitiâ , fortitudine , & animi candore præditus (exiguâ quidè , sed bonestâ Peckiorum in Rotensfels familiâ natus) omnibus Bonis charus , Domino Conrado , Abbati , omnium votis exoptatissimus , subrogatus , in Germaniæ tumultu facultatibus Monasterii injustè exutus , & ob id grandi ære alieno oppressus , summâ fide , & constantiâ jura Monasterii defendens , ære alieno magna ex parte dissoluto , obiit die septimo mensis Januarii , M.D.LXII. Vixit annos 45. , in Abbatiâ annos 10. , menses 4. , dies 19. Cui successit*

XXXIV. Paulus Zeller , patriâ Heidingsfeldensis , qui , cùm antea in officiis Schwappacensi , Herbipolenfi , & Prioratu Virum se vitæ integerrimæ ostendisset , anno 1562. in Abbatem eligitur . Sed vix Abbas esse coepit , & Abbas esse desiit ; propterea gerere multa non potuit immaturâ morte præventus , quæ in Fastos referri possent. Sepultus est in Ecclesiâ majori ad tertium pylarium sinistrum : Inscriptio Lapidis sepulchralis hæc est : *Anno Domini M.D.LXIII. 29. Junii , obiit Reverendissimus in Christo Pater , & Dominus, D. Paulus dictus Zeller, de Heidingsfeld, hujus Monasterii Abbas XXI. , cujus anima in æterna requiescat pace. Amen . Successor ejus Leonardus Epi-*

Epitaphium ibidem erexit , ubi coram Imagine Crucifixi genuflexus cernitur , cum hâc Inscriptione : *D. O. M. Reverendo in Christo Patri , ac Domino , D. Paulo Zeller de Heindigsfeld, hujus Monasterii Antistiti dignissimo , qui , cùm ad Clarum Abbatiae sedisset per menses XVII. , emigravit ex hoc saeculo XXIX. Junii , anno Domini 1563. Leonardus Abbas , & Conventus Ebracensis .* Tu , qui hâc legis , perpende vitæ humanæ brevitatem , caducitatem fluxam humanæ gloriæ . Non fide viribus tuis , aut annis junioribus . Sicut Paulus hic noster , ita & tu cum cæteris vanitati subiectus es . Videmus quotidie , non pecora tantùm anosa , sed & vitulos , & agnos ad macellum duci . Sic potiùs vitam tuam institue , quasi omnibus momentis moriturus , ut , cum morte forsitan præoccupatus fueris , anima tua in æterno refrigerio valeat inveniri . Post mortem hujus eligitur

XXXV. Leonardus , cognomento Rosen , ex Pago Franconiae Wilenzheim oriundus . Vir omni genere virtutum instructissimus ; propter summam humanitatem , & principales animi dotes omnibus charus , præterquàm Reverendissimo Domino Episcopo Julio Echter Herbipolensi , aut potiùs ejus Consiliariis , qui eum multis modis adeò exagitabant , ut vix tutò in proprio Monasterio consistere potuerit , propterea

reà sæpiùs vel in Curiâ nostrâ Herrnsdorff, vel Bambergæ, aut Norimbergæ securitatem quærebat, ut, quod cominùs non licebat, eminùs faltem Monasterio intenderet. In perferendis contrarietatibus animi magnitudinem ostendebat, ut Leo, ut nardus spargebat ubique virtutum suarum, & vivificæ suavitatis odorem, adeò, ut, cùm Monasterium Brunnbacense Patre immediato destitueretur, ejus curam, & inspectionem per adoptionem ei, & Abbatibus Ebracensibus in futurum committeret P. Generalis Boucherat, & simul designaret eundem omnium Monasteriorum nostrorum utriusque sexûs Visitorem anno 1573.

Porrò, cum Herbipolensium attentata contra Monasterium non tantum non cessarent, sed de die in diem multiplicarentur, tandem coactus est Processum in Camerâ Imperiali Spirensi introducere, ubi ex utrâque parte ferè ad annos decem scriptitationibus acerrimè concertatum est, nullâ tamen adhuc sententiâ secutâ. Præter istas continuas, & gravissimas lites, accessit aliud grande infortunium, quandò Leonardus noster oculis suis videre debuit Dormitorium, & Bibliothecam, à ruinâ pristinâ optimè rursus instructam, incendio conflagrare anno 1585. At nec huic malo cessit Vir magnanimus, sed protinus manum admovit tam-

T

prom-

promptam, ut anno 1588. restaurata ædificia videret, Tandem curis, & multis contrarietatibus exagitatus animam Deo reddidit, & corpus tumulo, in Ecclesiâ nostrâ juxta secundum pylarium navis Ecclesiæ. In circumferentiâ Lapidis sepulchralis hæc leguntur: *Anno Domini 1591. die sextâ Octobris obiit Reverendus in Christo Pater, ac Dominus, D. Leonardus, dictus Rosa, hujus Monasterii Abbas XXII. Cujus animâ in æternâ pace requiescat. Amen.* In Epitaphio verò ad prædictum pylarium exstructo conspicitur Pontificalibus indutus, genuflexus coram Sanctissimâ Trinitate, hac Epigraphe appositâ: *Reverendus in Christo Pater, ac Dominus, D. Leonardus, Abbas XXII. ex honesta Rosarum in Wilenzheim familia natus, Vir pietate, doctrinâ, prudentiâ ornatissimus, omnibus Bonis ob summam humanitatem, candorem, & reliquas animi dotes, charus, cum huic Monasterio annis 28. Mensibus tribus, summâ cum laude, & utilitate præfuisset, exstructis non minus necessariis, quàm pulchris ædificiis, ære alieno præteritis turbulentis annis contracto, majori ex parte dissoluto, anno ætatis suæ 59. pie in Domino obdormivit, & hic in sancta pace requiescit. Qui plura de eo rescire desiderat, consulat P. Agricolæ Scriptoris nostri partem secundam Chronici continuati. pag.294. & seqq.*

XXXVI. Hieronymus Abbas, dictus Hollein,

lein, ex majori Langheim oriundus, eligitur decimo Martii, qui fuit Dominica *reminiscere*, anno 1591. Hic à juventute suâ studiis applicatus adhuc sæcularis, Ingolstadii, celebri Universitate Bavariæ, Philosophiam absolvit. Verùm ad majora natus, mundum spernens cum vanitatibus suis, ad professionem solemnem admissus est Ebraci. Ex quo tanta specimina pietatis, & prudentiæ edidit, ut in omnium amore, & honore haberetur. Et, cùm annis successivis proficeret gratiâ apud Deum, & homines, cùm antecessor ejus Leonardus curis, & laboribus confectus resignare urgeret, contra Conventualium (qui eum summè amarunt) voluntatem, ut Leonardum suum, ne sub tam gravi onere Abbatix fatisceret, sublevarent, adjutorem Abbatix ei adjungebant nostrum Hieronymum, qui eum in officio Abbatiali indefessè adjuvit. Quâ occasione, ut erat ingenii capacissimi, tantam rerum gerendarum acquisivit prudentiam, ut Conventuales non dubitarent, eundem, post Antecessoris obitum, assumere in Abbatem, die, & anno supra dictis. Anno primo regiminis sui nempe anno 1591. procudi fecit numismata argentea (foran, & aurea) ni fallor in die benedictionis suæ distribuenda inter amicos suos tanquam donaria. Quorum tamen raritas tanta est nostris temporibus, ut vix ullibi reperiantur.

Unum tamen adhuc inventum est in celeberrimo numismatum asservatorio (vulgo *Munb Cabinet*) Serenissimi Principis , ac Ducis Saxoniae de Gothâ , quod acceptum eruditissimus vir , Joannes Daniel Kohler , Universitatis novissimæ Gottingensis Historiarum professor , non dubitavit doctissimæ suæ Historiæ numismaticæ , quam intitulavit , *Munb Belustigung* , parte octavâ , ni fallor , 28. Martii 1736. inferre , atque typis excusum mundo literario ab anno 1729. usque huc communicare . Multa hic Vir eruditissimus ibidem scribit laudabilia de nostro Hieronymo , & Monasterio Ebracensi , ut facilè colligi possit , quantæ authoritatis , & famæ hic Abbas fuerit , utpotè quem ille , licet , & terris , & fide extraneus , tantis laudibus extollit .

Ut primùm se se in Sede Abbatiali stabilivit , primas curas eò adjecit , quomodo lites , & controversiæ inter Herbipolim , & Ebracum in Camerâ Spirensi pendentes terminari valeant , quatenus à strepitu forensi expeditus , liberius Divinis , & Monasticis negotiis valeret intendere . Quare , ut erat pacis amantissimus , Reverendissimum Episcopum Julium Echterum submissè adiit , tentans , an istæ controversiæ , per amicabilem congressum componi possent , tam felici successu , ut cum consensu Re-

ve-

verèndissimi Capituli Herbípolensis , & Conventûs Ebracensis , confopitæ sint , defuper erectis duobus recessibus anno 1594. Qui hodie dum in casibus contróversis , pro normâ normante deferviunt.

Principibus , suis temporibus , charus , & amabilis fuit . Præsertim Reverendissimus Dominus Episcopus Bambergensis , postea etiam Herbipolensis , Godefridus de Aschhausen , eum tanto amore , & honore prosequabatur , ut , dum sæpe Ebracum pertransiret , curru descendens , Ecclesiam intrans , ante ejus Sepulchrum in terram demissus , genuflexus , quem in vitâ tenerrimè amabat , piis manibus benè precaretur .

Decorem domûs Dei ita dilexit , ut Ecclesiam mājorem à rabie rusticorum nuper foedè vastatam renovaret , variis , multisque Altaribus præsertim in Capellis , in ambitu retro Altare majus , instrueret , atque summum Altare , quod erexit , ritu solemni , & Pontificali consecravit . Sed non potuit Monasterii angustiis concludi ejus ad ampliandum cultum Divinum zelus ardentissimus . Undè foras progressus , ædificavit Capellam extra Pagum Burgwindheim , nunc multâ populi devotione , & loci sanctitate percelebrem . Item Capellam ad S. Rocchum , contra Pestilentiam Patronum ,
uti

uti & Capellani, in honorem S. Mauriti Martiris, prope Weyer in Monte Bergheide; de quibus videri poterit paragraphus 7. supra, ubi egimus de Ecclesiis ad Monasterium spectantibus. Tantæ insuper erat authoritatis, & meritum in Ordine, ut constitutus sit per Franconiæ Vicarius Generalis anno 1605., atque simul eidem potestas concessa, ritu solemniter benedicendi Abbates, & Abbatissas Ordinis Cisterciensis, prout etiam anno 1612. ritu solemniter benedixit R. Dominum Michaëlem, Abbatem Monasterii Alderspacensis in Bavariâ: Quem actum condecoravit Conventus Ebracensis carmine heroico, quod ob prolixitatem hic omitto, videri autem poterit in parte secundâ Chronici continuati P. Agricolaë. Tandem multis laboribus exantlatis, in bonâ senectute cum luctu Bonorum, obiit diem extremum, atque in Ecclesiâ, in ambitu, in loco pylarii tertii ab introitu principali sepultus est; sub hâc Inscriptione lapidis sepulchralis: *Anno D. 1615. die 25. Novembris obiit Reverendus in Christo Pater, ac Dominus, D. Hieronymus de majori Langheim hujus Monasterii Abbas XXIII. Cujus anima in sancta requiescat pace.* Huic Dominus Joannes Abbas, permagnificum ex alabaastro, & marmore ad murum propè sepulchrum ejus erexit Mausolæum, cum hoc Epitaphio literis aureis conscripto:

Admo-

*Admodum Reverendo in Christo Patri ac Domino ,
D. Hieronymo Abbati , de majori Langheim , Mona-
sterii Ebracensis Abbati XXIII. Templi hujus renova-
tori , plurimorum ædificiorum exstructori , totius Mo-
nasterii restauratori , castitatis , prudentiæ , religionis ,
omniumque virtutum speculo luculentissimo , uno ver-
bo , incomparabili Prælato , cum annos 24. , menses
octo , dies quindecim summa cum laude , & amore
Optimorum Abbatie præfuiſſet , atque morte suaviſſi-
ma , anno 1615. VII. Calendas Decembris, die festo
S. Catharinæ, circa septimam vespertinam obdormisset
in Domino , amoris , honoris , gratitudinis, atque per-
petuæ memoriæ ergò ponebat gratus F. Joannes Ab-
bas XXV. & Conventus Ebracensis die XV. Februarii
anno M.DC.XIX.*

XXXVII. Casparus , cognomento Brack,
ex vicino Oppido Franconiæ Gerlocuriano na-
tus. Hic in annis junioribus quantæ fuerit capaci-
tatis , specimina dedit, unde etiam Hieronymus
prædeceſſor , studiorum , & doctorum virorum
amantissimus , eum Romam ad Collegium
Germanicum studiorum causâ destinavit , ubi
ingenii sui partus non mediocres edidit , adeò ,
ut ibidem non tantum studia Theologica lauda-
biliter absolveret , sed etiam SS. Theologiæ Do-
ctor renunciaretur. Româ redux Ecclesiæ Burg-
Ebracensis Vicarius destinatur .

Nondum sepultus erat Hieronymus , & à
Con-

Conventu Ebracensi concorditer eligitur in Abbatem : Die secundâ Februarii à Reverendissimo Domino , D. Episcopo Herbipolensi Julio solemni ritu benedicitur , quem actum ut solemnizarent magis Patres Societatis Jesu , qui non ita pridem Bambergæ Gymnasium fixerant , vario carminum genere devotionem erga Casparum nostrum contestati sunt : Quæ quidem optimè mererentur hic inferi , sed brevitatis causâ omitto , legi tamen possunt in parte secundâ sæpè citati Chronici continuati P. Agricolæ pag. 313. , & sequentibus . Multa , & magna hujus Viri promittebat ingenii , & aliarum virtutum præstantia , sed præmatura mors spem omnem abscidit ; vix enim ad Clavum Abbatiae aliquot annis fedit , & inde dejectus in tumulum , jacet . O vana res ! inanis spes ! sunt cuncta fluxa nimis , vix orimur , mox morimur in annis vitæ primis . Jacet , inquam , in Ecclesiâ Ebracensi ad secundum pylarium sinistræ partis in navi Ecclesiæ , ubi in sepulchrali lapide habitu pontificali indutus conspicitur cum hac Inscriptione : *Anno Domini M.DC.XVIII. die secunda Maji obiit Reverendus in Christo Pater ac Dominus , D. Casparus , dictus Brack de Gerolzhoven , hujus Monasterii Abbas XXIV. cujus anima in sancta requiescat pace , Amen .* Epitaphio in eadem columnâ propè tumulum affixo hæc legitur Epitaphio

graphie : *Honoris ac piæ memoriæ ergo admodum Reverendo in Christo Patri , ac Domino , D. Casparo Brack , Gerolzhoviano , Abbati hujus Monasterii XXIV. SS. Theologiæ Doctori , qui , cum annos duos, Menses quinque , dies sex præfuiſſet Abbatia benè , & religioſè , ſexto nonas Maji obdormi-vit in Domino : Ponebat Joannes , Abbas Ebracenſis XXV. , & Conventus ibidem . Succeſſorem habuit Joannem Dreſſelium , ad cujus Historiam progredimur .*

XXXVIII. Joannes , cognomento Dreſſellius , oriundus ex Oppido Bambergensi Holfeld. Hic , poſtquam aliquo tempore Suppriorum , & poſtea Priorem ſtrenuè in Monasterio egiſſet , ſucceſſus eſt Caſparo : Vir potens & opere , & ſermone , & præcipuè in ſufferendis calamitatibus animi fortitudine invictus . P. Joſephus Agricola in ſua ſecundâ parte Actuarii , ſeu Chronici continuati , quàm plurima Carmina gratulatoria hic congerit , pro adornando actu ſolemnis benedictionis à variis oblata , quæ ob nimiam prolixitatem hic omitto , inveniendâ loco citato . A Reverendiſſimo Domino Generali Nicolao conſtitutus eſt Vicarius Generalis per Franconiam .

Primis regiminis ſui temporibus , utpotè adhuc pacificis , multa præclara pro Monasterii bono geſſit . Domum vel Curiam in Mainſtockheim permagnificam ex fundamento exſtru-

xit, prout adhuc hodie dum conspicitur. Item Curiam in Rottelsee. Sed, & Capellam pulchram ad S. Mariam Magdalenam propè Buchelberg.

Emit Castrum Coppenwindheim quondam Nobilium de Rotenhan cum suis juribus, & attinentiis magno pretio, quod adhuc penes Monasterium est. Altare permagnificum in honorem S. Bernardi in Ecclesiâ, ex marmore, & alabastro artificiosè elaboratum, erigi fecit. Aureum Calicem pro ornatu Sacrificiæ comparavit, quem postea cum pretiosa suppellectili Ecclesiæ rapax manus Suecorum subraxit.

Tantæ præterea apud Augustissimum Imperatorem Ferdinandum II. autoritatis erat, ut eundem unâ cum Episcopo Bambergensi, & Comite Imperii, deputaret Commissarium Imperatoriâ potestate instructum, vi ejus bona Ecclesiastica ab Hæreticis direpta suis possessoribus restitueret. Quod primitus tam feliciter successit, ut Carthusiam Grunau Carthusianis restituerit: jamque manus adjecerant Commissarii hi Cæsarei, quomodo Monasterium Schefftersheim Præmonstratensibus, & Parochialem Ecclesiam in Schwinfurt, Ecclesiæ Collegiatæ in Haugis, nunc inter muros Herbipolenses sitæ, similiter restituerent: Et verò, sine dubio effectus secutus esset, si irruptione Suecorum non fuissent præoccupati. Hic

Hic paucis enarrata sunt, quæ strenuus hic Vir tempore adhuc pacis gessit, nunc videamus, quanta fuerit passus pro Ecclesiâ suâ, & Monasterio.

Itaque anno 1631. in Octobri Miles Suecicus tanquam torrens rapidus totam Franconiam inundavit, cum tantâ barbarie, & furore, ut omnia ferè fusque deque verterentur. Quinimo crudelitas Suecorum tanto horrore perculit inhabitatores, ut audito solum nomine Suecorum in juvenibus, æque ac senioribus, crines, ut ajunt, assurgerent, & exhorrescerent. Scripsit de hoc nonnulla P. noster Agricola loco citato, ubi agit de nostro Joanne, sed in multis lapsus ob inopiam documentorum, multo aliter scripturus, si ad manus habuisset Librum, quem Dresselius noster propriâ manu in exilio, & captivitate suâ quasi dictim conscripsit, quem ipse fatetur loco citato non vidisse: Itaque Agricola in his corrigendus. Legi ego non semel Librum istum, & cum admiratione vidi, quâ cum prudentiâ, quâ animi fortitudine Joannes noster in tanto rerum turbine sciverit, se se, & Monasterium gubernare. Non ingratum fore Lectori confido, si ex Libro citato in compendium contraham, & posteritati relinquam, ut, & miretur Viri hujus in agendo sagacitatem, & in patiendi constantiam.

Ergo postquam Suecus totam ferè Franconi-
 am, ipsamque Metropolim, & Castrum arma-
 tâ manu occupâisset, cum à Cæsareanis tam citò
 auxilium sperari non posset, nolens volens Sue-
 cico Imperio se subdere cogeatur. Rex Sue-
 corum rerum potitus, severissimo mandato
 prohibuit, ne cuiquam, qui suo se Imperio
 subdidissent, mali quid inferatur. Verum, ut as-
 solet, cupiditas militis gregarii, qui gaudebat
 occasionem habere deprædandi, hoc mandato
 nolebat concludi, undè passim rapinæ, depræ-
 dationes, etiam incinerationes locorum ageban-
 tur. Hinc, ut ab his malis liberum esset Mona-
 sterium, quidquid pretiosi habebat, fecit Her-
 bipolim transportari pro securitate: & sanè, qui
 tunc officialem in Curiâ Ebracensi Herbipoli
 agebat, Michaël Scherer, ad manus suas reci-
 pit thesaurum sibi submissum, & custodiebat,
 prout potuit, modo omni meliori. Ast, magna
 fatalitas! postquam in locis abscondidisset, ut pu-
 tabat, securissimis, scripsit Abbati nostro Joan-
 ni, quibus in locis transmissa recondidisset, ut,
 si fortè ipse morte præventus, edicere non pos-
 set, ille sciret loca, ubi levare iterum posset
 thesaurum absconditum. Magna quidem præ-
 cautio P. Michaëlis Scherer, sed infelici succes-
 su. Literas nempè illas, quas ad Abbatem de-
 ferre debuit, ex incuriâ in viâ perdidit tabella-
 rius.

rius . Has invenit miles Suecus , & easdem aperiens , totum secretum revelavit , & continuò easdem Colonello Sueco , qui tunc Curiam nostram Herbipolensem inhabitabat , extradidit , qui loca , ubi defossus erat thesaurus , ex literis apertè comperit , fodi jubet , & quod multis annis piorum munificentia comparatum erat pro cultu Divino , unâ horâ devenit ad manus hæreticorum . Inter hunc thesaurum numerabantur statuæ argenteæ Apostolorum , & Patronorum Ebracensium , multi Calices , inter quos , & unus iste , quem Dresselius paulo ante comparaverat , summa pecuniæ non mediocris , & cætera pretiosa . Atque hic cœpit initium calamitatum nostri Joannis . Tristiora sunt , quæ sequuntur .

Eodem anno in Januario , ubi Rex Sueciæ hyberna suis militibus distribuisset , Dieterico Truchsess de Wezhausen , Colonello Suecico super tria regimina militum , uno equitum , & duobus peditum , inter alia loca assignabat quoque ditionem Ebracensem . Qui sub prætextu boni amici offerebat sese parcere velle subditis Ebracensibus , si hyberna certâ quotâ pecuniariâ redimere vellent ; scire se effrænem militum insolentiam , quam exercere in subditos , si in hybernis personaliter essent , non dubitarent . Poposcit summam triginta millium Imperialium pro unâ hyeme , additis trucibus comminationibus ,

bus , quodd si pecunia petita intra unius mensis spatium non solveretur , se subditos nostros ita angustiare velle , ut postea , sed serò optarent , pecuniam petitam in duplo solvisse . Insolens petitio ! sed quid consilii ? Perpendebat ex unâ parte Joannes noster barbariem Suecorum , & inde merito timebat , subditos suos , si Sueci hybernis in naturâ fruerentur , ad internecionem usque premendos , & demum , forsan igne , & ferro , pagos devastandos , ex alterâ parte impossibile videbatur tantam copiam conquirere intra tam breve tempus .

Itaque ex duobus malis minus eligere volens , ut subditi sub tectis securè vivere , atque agriculturæ vacare possent , à crudelitate Suecorum liberi , sponndit per Cancellariæ Directorem , & Secretarium , Michaëlem Zeendner , tunc temporis Monasterii Secretarium , viginti millia Imperialium , quod , & acceptavit dictus Colonellus Truchsessius . Pactum hoc ab utrâque parte Gerlocuriæ , ubi tunc Colonellus morabatur , expeditum , signatumque fuit . Interea instabat solutionis terminus primus , quem , ut servaret , ipsumque Colonellum sibi in posterum propitium haberet , emunctis omnibus marsupiiis usque ad ultimam micam , collegit demum sex millia florenorum , quæ pro termino primo recepit , ut testantur literæ quietantiarum .

Rur-

Rurfus urgebat terminus folutionis fecundus, quem fi non obfervaret Aabas, totum Monafterium Suecis repletetur more fuo effrænis cum periculo devaftationis Monafterii.

Itaque ad alia confilia advertit animum Vir providus, atque cum confilio fuorum, Schweinfurtum ad Curiam Ebracenfem pergere conclufit, ut inde Colonellum Truchfelfium, qui tunc Schweinfurti morabatur, oretenus pro longiori prorogatione folutionis convenire, atque vinis, & frumentis ibidem dividendis contentare poffet. Abiit bonis avibus Joannes, ac primo die à Magiftratu Schweinfurtenfi humaniffimè oblatione vini, & pifcium acceptus fuit.

Ubi innotuit, Abbatem in Urbe adveniffe, continuo laboravit Truchfelfius, ut ante Curiam custodia poneretur armata, ne aufugeret, non folutâ pecuniâ ftipulatâ, ubi aliquot feptimanis ita conclusus effer, impetravit falvum conductum, & copiam regrediendi ad Monafterium, ut forfan commodius pecuniam, quam quotidie perurgebat Colonellus, comparare poffet. Plenâ itaque die, totâ Civitate fpectante, cum Confule Schweinfurtenfi, qui fimul Curiam Ebracenfem adminiftrabat, Doctore Laji, in curru vectus verfus Weyer, qui Pagus, & Curia eft Ebracenfis, horâ forfan à Schwein-

Schweinfurto distans, ibi pernoctare cogitabat.

At ecce! Pagum nondum attigerat, & aderant octo, vel plures equites armati à Truchfessio submissi, qui Abbatem ad pristinam Custodiam reducerent. Exhibuit Abbas Passportum, quem à Commendante acceperat; at non respiciebatur, sed ipsi equites temonem verterunt, cursuque concitato ad Curiam, & arctiorem custodiam revexerunt, donec ultimum quadrantem solveret; mansit iterum ita conclusus Abbas, dum rumor per Civitatem increbuit, Consulem Laji, & Abbatem Ebracensem ad Cæsareanos, qui Suecos ex Hasfurto, Oppido Herbipolensi, cum nonnullâ victoriâ ejecerant, voluisse transire, iisdemque prodere Schweinfurtum. Ut probabiliter videtur, hæc ipsa calumnia à Magistratu Schweinfurtensi ambobus, & Consuli Laji, & Abbati afficta est. Jam pridem enim Pagum Ebracensem Weyer, subditos in ambobus Euerheim, Grettstatt, & Vassallos in Gocksheim, & Sennfeld, cum omnibus juribus, proventibus, & attinentiis, tanquam bolum pinguem, & suæ Civitati per opportunum, desiderio deperierant; rati, nunc esse occasionem in turbido piscandi. Nam, si facerent Abbatem perduellionis, & proditionis reum, hoc ipso quoque facerent bonorum Ebracensium confiscationi obnoxium.

Sed

Sed infelix astutia , & malefana libido concupiscendi rem proximi ! adeone obcoecata es , ut manus tuas extendas ad ea , quæ , ne faceres , in Monte Sinai per Moysem Deus ipse tibi prohibuit , atque conscientia tua , lumenque naturæ dictat : *Non concupisces &c. Quod tibi non vis fieri , alteri ne feceris .*

Sed risui hæc sunt hominibus , cupiditatibus suis implicatis . Verum vivit adhuc magnus ille Legislator , qui , si etiam justitias judicabit , quomodo injustitias relinquet inultas ?

Interea totum vulgus persuasum sibi habuit , Abbatem Ebracensem , & Consulem suum Laji prodicionis esse reos .

Quinimò Magistratus ipse palàm in Curiâ , præsentem Rege Svecorum , qui Francofurto advenerat , non erubuit , hanc grandem calumniam perduellionis , & prodicionis proponere . Ad quod Rex brevem , sed acerbissimam sententiam tulit : Rapite , ait , vestro Consuli (Doctori Laji) caput , & habebitis pacem , Abbatem vero Ebracensem facite diligenter examinari , & quod post diligentem examinationem inveneritis , pro vestro judicio cum eo agite . Itaque facta est Commissio , quæ super delatione , & impositione perduellionis , & prodicionis inquireret , at non poterat ab ullo conveniens testimonium afferri , adeò , ut ipsis Commissariis In-

quisitoribus , & Generali Commissario Regis , tunc Schweinfurti commoranti , utriusque arrestati innocentia palàm patefceret . Quod , cùm adverterent Schweinfurtenses , viderentque hoc medio cupiditati suæ satisfieri non posse , aliis artibus adoriuntur Regem : Supplicanti Regi , ærarium suæ Civitatis absque hoc depauperatæ per militem Cæsareum prorsus exhaustum , hætenus verò suæ Regiæ Majestati fidelissimam perstitisse , & eâdem fidelitate pro posse suo , militi Suecico contributionem porrigere paratissimam esse , atque , ut hæc eò promptius præstare valeret , esse quosdam Pagos subditos , & vassallos in viciniâ Civitatis : Hæc dignetur sua Regia Majestas pro suâ regali munificentia pronunc , & in futurum per donationem Civitati incorporare &c. Facilis erat Regis consensus , utpotè qui per donationem hujusmodi de suo nihil perderet .

Quapropter , finitâ inquisitione super Consule Laji , & Abbate Ebracensi , relatio facta erat ad Regem , qui tunc ad Civitatem Donawerth castra metatus erat , utrumque à crimine pessimo absolvendum esse , prout per expressum rescriptum Regium Generali Commissario Schweinfurtensi mandavit , ut utrumque declararet à crimine imposito esse omninò immunem , atque simul omnimodæ libertati palàm restitueret :

ret: Quod & fecit Commissarius. Præterea mandat Rex, ut ad instantiam, & supplicationem Schweinfurtenfium sibi factam, Pagum Ebracensem Weyer, subditos in utroque Everheim, & Grettstatt, item vasallos in Gocksheim, & Sennfeld, uti & Curiam Monasterii in Schweinfurt, & omnes proventus ibidem Civitati Schweinfurtenfi appropriaret: Quod & sanctè servavit Commissarius, nam altero statim die, ubi Abbas ab imposito crimine immunis declaratus est, adfunt in Curiam Commissarii cum nonnullis Senatoribus, atque Curiae Ebracensi possessionem arripiunt. Idem fecerunt in vicinis Pagis Ebracensibus, atque subditos Ebracenses Schweinfurtum ad Curiam citarunt, ut Magistratui, atque Civitati præstarent homagium, ad quod nolentes volentes cogeantur. Cum itaque videret Joannes, & Curiam, & prædictos subditos, proventusque Monasterii hoc modo in manus Schweinfurtenfium venisse, nec modo ulla spes recuperandi affulgeret, millenis adhuc modis ibi divexatus Herbipolim ad Curiam Ebracensem se se contulit, ut meliorem ibidem fortunam experiretur. Verum novum infortunium! Ubi cogitavit ex custodiâ Schweinfurtenfi nonnihil respirare, nova exoritur tempestas, priori adhuc gravior: Nempè paulò ante Cæsareani contra Suebos fuerant aliquantulum felices,

dum illos cum aliquâ strage Bambergâ expulerant . Ex hinc facti animosiores Bambergenses ex fæce hominum turmas congregarunt , subditosque Ebracenses , qui in valle habitabant , simul invitant , duce quodam homuncione , Beuerlein cognomento , qui ante in servitiis Monasterii steterat , & forestario quodam Knetzgavienfi . Hi cum turmâ 100. circiter virorum sclopetis , cuspidibus , gladiis &c. armatorum , Monasterium intrant, utramque portam militari præsidio custodiunt, atque ad se Patrem Priorem , & Monasterii Secretarium , penes quos absente Abbate , rerum summa consistebat , citant , proponuntque se à Commendante Cæsareo Bambergensi habere facultatem , turbam suam , quam penes se habent , augendi , præsertim ex subditis Ebracensibus vicinis . Protinus citaret Pater Prior omnes subditos Monasterii vicinos , juberetque , ut consociarent se se manui militum , quos secum ducerent , quò eò potentiores fierent contra Suecos , quòd si hoc facere nolit , facultatem se habere , non tantùm Monasterium expilandi , sed & refractariorum subditorum , qui se sibi consociare detrectarent , pagos , & domos igne , ferroque devastandi .

Insolens petitio hominis ex ultimâ plebis fæce ! Audire primùm P. Prior homuncionis hujus propositionem , at , quia noverat ejus condi-

ditionem, utpotè qui non ita pridem à servitio Monasterii amotus fuerat, blandè ipsum affari: Quomodò auderet cum præfente turbâ ad bella minimè instructâ, opponere se se Suecis, totam Franconiam copioso milite obsidentibus: Unâ horâ totam suam turbam absorberi posse à Suecis, caperet saniora consilia, ne eos, qui hætenus sub protectione Suecicâ tuti, & liberi vivere permittebantur, extremæ ruinæ involve-
ret &c. Mox ad subditos Ebracenses conversus ibi præfentes. Et vos, inquit, quis fascinavit? hætenus sub salvâ Quardiâ Suecorum tuti, & quieti domos vestras inhabitastis, agros coluistis, absquē ullo, qui vos molestaret: Et quomodò turbæ huic vos associare potuistis, quæ securitatem vobis procurare majorem non poterit; sed ad ultimam ruinam non tantum vos, uxores, & filios vestros, sed & omnes vicinos vestros consubditos præcipitabit: Redite ad domos vestras, & rei domesticæ vestræ invigilate, nullus enim erit, qui ullam molestiam vobis inferre aut velit, aut possit &c. Hic arrigere aures subditi, & deliberare, quid amplius factu opus esset. At, quoniam ii, qui se turbæ huic, & duci scilicet Nebuloni Beuerlein associaverant, nihil habebant, quod amitterent, nisi caput suum, & ex alio capite occasionem quærebant, deprædationibus, & rapinis
acqui-

acquirendi , undè dītescerent , manebant in malefanis consiliis obstinati : Exhinc in sylvis se se abscondere , invigilare transeuntibus , quos spoliarent , & denique , cū nihil haberent , undè viverent , solis direptionibus vivere ; atque animositas , aut desperatio potius hujus turbæ cō excreverat , ut non dubitaret de sylvâ , & montibus descendere , atque ipsam salvam Quardiam , quæ pro Monasterii , & subditorum securitate in pagis Braitbach , & Sigendorff Ebracensibus posita erat , obruere , malè tractare , equos , & arma eorum furripere , atque in captivitatem redigere .

Insolentia hæc , utpotè publicè facta , latere non potuit ; undè & vicini Nobiles , & nominatim Dominus Comes de Castell Rudenhauſen , qui infimul salvam Quardiam Suecicam in suis ditionibus habebant , acriter conquesti sunt apud Regimen Herbipolense , se à deprædationibus hujusmodi cohortis non esse securos , licet Ebracenses eamdem omni modo essent dehortati , undè peterent majorem manum , quæ hujusmodi insolentiis obviaret . At verò furdīs canebatur : Perdurabat horum tumultuantium insania aliquo tempore , at , ubi viderunt , sese vires non habere resistendi tantæ potentiæ , rediere depositis armis ad propria .

Sed ex hac occasione Adversarii , & præcipuè

cipue sæpè memoratus Truchsessius à Wezhau-
sen , contra Abbatem nostrum Joannem calu-
mniandi sumebat ansam , scribere ad Regimen
Suecicum Herbipolim , Abbatem Ebracensem
gravissimas ciere turbas contra Coronam Sue-
cicam, subditos Ebracenses cum conjuratis Bam-
bergenfibus per viciniam grassari , quinimò cò
petulantia devenisse, ut salvam Quardiam, quæ
pro securitate Monasterii in Braitbach, & Sigen-
dorff à Rege posita fuerat , obruerent , spolia-
rent , atque hæc omnia fieri , animante ad hoc
Abbate , & arma , & commeatum suppeditan-
te &c. Non parùm ad hoc commoveri Regimen,
itaque vocare Abbatem , ut super objectis re-
sponderet . Facile se poterat excusare Abbas ,
utpotè , cùm notum sit , ultra tres , & plures
menses à Monasterio abfuisse , & proximè dire-
ctè Schweinfurto ex arresto Herbipolim appu-
lisse : Audivisse se quidem hìc de turbâ tumultu-
ante , at à Priore suo acriter fuisse correptos
subditos , & quovis modo ab hâc petulantia de-
hortatos . Conclufum jam fuerat à Regimine ,
Abbatem sub milite armato arctiùs custodire ,
sed quoniam , & evidentiâ rei , & per literas Do-
mini Comitis de Rudenhausen , innocentia com-
probabatur , ab arresto abstinebat . Hæc res ni-
hilominùs occasionem dabat Gubernatori Sue-
cico , ut administrator Monasterii constitueretur ,

tur , qui ulterioribus tumultibus plebis viciniùs posset obfistere .

Hic erat Nobilis quidam de Kunsperg , qui , ut spartham suam obtinuisset , continuò mittere ad Abbatem tunc in Curiâ Ebracensi Herbipoli commorantem , officium suum à magno Regni Cancellario de Oxenstirna obtentum Abbati denunciare , simulque petere , ut ratio-cinia , registra , libros censuales , originalia Privilegiorum , & denique omnia documenta , ut-potè sine quibus Monasterium ad mandatum Regis convenienter administrare non posset , ex-traderet .

Hic subodorari Joannes noster adversario-rum nostrorum intentionem , itaque imitatus prudentiam serpentis , ut caput , hoc est docu-menta , & libros , ex quibus dependebat totus status Monasterii , servaret , sine morâ , hâc nocte , per secretissimum tabellarium notificat Patri Priori , ut sibi faccos hic & hîc , Documenta præcipua Monasterii continentes , in habitu suo raptissimè absconditos cum omni cautelâ , & se-creto submitteret : Successit feliciter negotium hujus prudentissimi Viri , faccos quantocyus recepit , quibus receptis , fecit documenta securè custodiri : Ipse verò , omnia prævidens , maturavit iter suum ad Monasterium Hemmenrode Ordinis Cisterciensis , ad quod instructus , & com-

communitus erat salvo conductu , & passportu Suecico .

Intereâ putatitius Administrator Ebracensis , cum audierat , ea Documenta Monasterii apud Abbatem non esse , sed in Monasterio esse conquirenda , personaliter cum equis , & curribus , tanquam nunc loci Dominus pergebat : Priorem loci vocat , refert , se à Coronâ Suecicâ constitutum esse Administratorem , adeoque P. Prior extraderet registra , ratiocinia , & documenta , sine quibus sibi impossibile foret , administrationem Monasterii ad mandatum Regis ritè instituere .

Hic inferre P. Prior , se non habere informationem documentorum , quantum autem scire potest , Abbatem penes se se Herbipoli habere . Itaque Domini putatitii Administratores , de Kunsperg cum aliis , vacui , & inanes Ebraco discesserunt : At denique videns , spe suâ se frustratum , ubi Herbipolim advenit , mittit ad Monasterium Augustinianorum , quo se Abbas noster ad evitandum accursum quotidianum , majoris quietis gratiâ , contulerat , se se habere necessario , quæ cum Abbate conferret ; verum responsum tulit , Abbatem antè paucos dies hinc discessisse per Moguntiam , ad Monasterium Hemmenrode Ordinis Cisterciensis intereâ securitatis gratiâ perrecturum .

Y

Quo

Quo audito, Dominus Kunsperg cursorum, ut dicunt staffettam, mittit ad Gubernatorem Suevicum Moguntiam, adventurum esse Abbatem Ebracensem, hunc detineret tam diu, donec Registra, & Documenta Monasterii, quæ secum haberet, extraderet, utpotè sine quibus tanquam Administrator Monasterii officio suo fungi non posset &c., ubi Moguntia advenit, continuò in multis examinari Abbas, undè veniret, quò pergeret &c. Hic monstrare passportum, quem obtinuerat antè à Cancellario Oxenstirnâ Francofurti, quem per aliquot dies penes se retinebat Regimen Moguntinense, atque deinde acriùs examinabat Abbatem cum comminatione, eum non esse dimittendum, sed tamdiu in arresto detinendum, donec registra, & documenta, quæ secum ferret, extraderet. Hic contestari Abbas, nulla penes se habere documenta, registra, & libros, sed omnia vel in Monasterio, vel Herbipoli reliquissè &c. Si velent, visitarent omnes sarcinas, quas secum tulerat, & reum se sistere, si aliter invenissent. Per dies octo cogeatur cum multis vexis, & expensis Moguntia se se detinere, donec, probatâ suâ innocentia, & recepto passportu, Confluentiam primùm se se contulit, ac per quinque menses circiter ibidem commoratus, tandem Coloniâ Agrippinam. Hic diu, noctuque curis conti-

tinuis angebatur , quid circa Monasterium ageretur . Intereâ Cæsareani Suecos Ratisbonâ eiecerunt , deindè eosdem propè Nordlingen , Civitatem Imperialem , strage non mediocri cædebant , & demùm Herbipolim , & arcem ibidem occupabant , undè spem magnam liberationis suæ concipiebat . Quapropter , relictâ Coloniâ , magno desiderio Herbipolim repetebat . Verùm ab ipso statim ingressu , novo , eoque gravissimo horrore consternabatur ; Audire enim statim debebat , Ebracenses Monachos , qui adhuc in Monasterio remanserant , aut jamjam cum putatitio Administratore de Kunsperg transegisse , aut in tractatu esse , quomodò eidem Monasterium traderent , reservatis sibi vitæ necessariis . O Ebracum ! hîc tota fortuna tua filo tenuissimo pendebat , quod si rumperetur , in perpetuum tecum actum esset . Quapropter sine morâ ad Monasterium , quod fere in ultimo agone ingemuit , advolat , ut , si possibile esset , rebus ita afflictis afferret opem ; Ubi , cùm advenisset , reperit Monasterium ex omni parte depauperatum , desolatum , atque expilatum , ut ingemuerit cum Psalte Regio : Posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam , id est , in talem statum , in quo nec erat species , neque decor . Mox ruere in amplexus charissimorum suorum pignorum , ac confratrum , îplis condolere in

exantlatis hucusque miseriis , & summâ egestate , consolari insuper , spem suam reponerent in divino adjutorio &c., celare tamen non posse , se cum summo mœrore animi audivisse , ipsos tantis miseriis afflictos cum Administratore pepigisse , aut saltem in contractu stare , quomodo pro suâ sustentatione à Sueco suppeditandâ, Monasterium tradere velint . Hic spiritu , & zelo nonnihil commotus , in mansuetudine tamen sic affari confratres suos : Charissimi ! non eò venit negotium , ut penes vos stet libertas Monasterium tradendi Fidei , & Religionis hostibus , pro vestrà , quàm frustrà quæritis , commoditate . Multam , ut fateor , pertulistis hætenùs egestatem , & molestiam , sed hæc non sufficiunt pro exonerandâ conscientiâ in malefanis consiliis vestris . Cogitate hoc commune malum esse , quod totam non tantùm Provinciam , sed & totum Imperium acerrimè premit ; peccatis forsan nostris ita exigentibus , à Deo summo permissum . Pensate insuper , quo affectu Fundatores , & benefactores in Cœlo , qui bona sua Monasterio hæc intentione contulerunt , ut laus divina , & disciplina regularis in hoc loco usque ad sæculi consummationem perpetuetur , vestram facilitatem aspecturi sint ? Nec putetis , rerum summam penes vos residere , cum Monasterio pro libitu vestro disponendi : Regem Sueciæ , ubi Fran-

Franconiam occupaverat , verbo Regio promississe securitatem tam Religionis , quàm administrationis sæcularium rerum , quam hucusque experti sumus ; quodsi servare , & custodire nolueritis , sed spontè vestrà Monasterium relinquere cogitetis ; facilem habebit excusationem , Monasterium , tanquam ab Ordine spontè derelictum , ut Dominus Regionis , capeffendi , sine ullà spe recuperandi . Ideòque , ait , capeffite saniora consilia , ne conscientias vestras inexplibili morfu oneretis : Affulgere paulatim liberationis nostræ spem ; expectate , & confortetur cor vestrum , donec impleatur malitia hostium nostrorum. Quodsi ab Hominibus non liceat modò expectare auxilium, licebit certè à Deo, & sanctis Patronis nostris , qui non derelinquent hæreditatem suam .

Ecce ! vobiscum sum , & ero passionum vestrarum , & tribulationis socius , revertamur ad cultum divinum , & regularem observantiam . Melius est ad modicum tribulari , quàm ad perpetuam infamiam nostram tam turpiter hostibus Fidei tradere Monasterium , quod divino cultui tanquam Sanctuarium Deo consecratum est &c.

Hic alia consilia capeffere Ebracenses , manus dare , seseque ipsos animare ad constantiam , & perseverantiam in pressuris , quousque aliter di-

disposuerit divina Providentia . Convixit hic Joannes post reditum ab exilio sesqui circiter annum , ut promiserat , in magnâ egestate, & prefuris cum confratribus suis , donec tandem annis , maximis curis , & calamitatibus confectus ad meliorem vitam ex hâc miseriâ evocatus pie in Domino obdormiret .

Sepultus est antè Altare, quod prius in honorem Sancti Bernardi crexerat : Epitaphium ejus conspicitur penes prædictum Altare aurichalco fusum , & parieti in parte septentrionali alæ crucis affixum . Lapis autem sepulchralis hanc habet Inscriptionem : *Anno Domini M.DC.XXXVII. die V. Aprilis obiit Admodum Reverendus in Christo Pater, ac Dominus, D. Joannes, dictus Dresselius ab Holveld, hujus Monasterii Abbas XXV. Cujus anima requiescat in pace.* Hujus Viri constantiæ , prudentiæ , & sagacitati , ac rerum gerendarum experienciæ jure meritissimo in acceptis referre debet sui in tot periculis constituti conservationem Ebracum . Ad Successorem ejus progredimur . Hic est

XXXIX. Joannes , in ordine Abbatum XXVI. , cognomento Pfister , Patriâ Herbipolensis , Prædecessoris sui in exilio comes , secretarius , & in miseriis socius ; uti laborum , & ærumnarum , ita & infulæ hæres ex asse . Eligitur in Abbatem , præsidente Domino Georgio .
Ab-

Abbate Bildhusano, ac ab Episcopo Herbipolensi Francisco de Hatzfeld, solemnî ritu benedicitur in Ecclesiâ Cathedrali Wirceburgi, die 2. Februarii.

Vir erat jurisprudentiâ non mediocriter instructus, animi fortitudine invictus, melioribus temporibus dignus. Sed quia bellum Suecicum adhuc acriter ardebat, non erat hîc tempus multa faciendi, sed patiendi, in quo se se magnanimum exhibebat, milites tam Suecicos, quàm Cæsareanos suaviter demulcendo, & rogando, ne Monasterium totaliter devastarent, & exhaurirent, quod & obtinuit. Postquam Abbatîæ per annos quatuor in summâ egestate, & acerbitate temporum præfuisset, obdormivit in Domino 13. Kalend. Octobris 1641., sepultus ad quartum pylarium in medio Ecclesiæ, & parte sinistrâ, cujus tumulum lapide sepulchrali adornavit Petrus Abbas cum hac Inscriptione: *Anno Domini 1461. 13. Calend. Octobris, obiit Reverendus in Christo Pater, ac Dominus, D. Joannes Pfister, de Wirtzburg, XXVI. Abbas Ebracensis, cui requies sempiterna.* Joanne hoc defuncto successit

XL. Henricus, hujus nominis sextus, dictus cognomento Pfortner, natus de Spießsheim, Vir omnibus dotibus, quas in Abbate raquiras, instructissimus, capax, non tantum unum Monasterium, sed integras etiam congregationes

gur

gubernandi . Hic primis annis , cùm bellum Suecicum Franconiam ardentissimè affligeret , circa annum 1633. asylum , & exilium quærebat in Claravalle , Monasterio Ordinis Cisterciensis in Galliâ , ubi per quadriennium hospes gratissimus commoratus , eò quòd , sedato non-nihil bello , pacatiora tempora affulgerent , Ebracum rediit , magno sui desiderio apud Claravallenses relicto . Redux Supprioratui , & curæ animarum in Burgwindheim præficitur , ac paulò post , Antecessore demortuo , anno 1641. die 17. Octobris in Abbatem eligitur : Tempore sui Regiminis nihil antiquiùs sibi habuit , quàm ut disciplinam regularem , non tantùm in suo , sed & in aliis Monasteriis , quantum tempora bellica permittebant , & conservaret , & paulatim ampliùs restitueret . Rigidus erat sibi , aliis benignus , parcissimè vixit , Corpus cilicio , quod ex Claravalle secum attulerat , atque vigiliis afflicto . Angulos Monasterii quæritabat , solitudinis amantissimus , ut à strepitu forensi abstractus contemplationi quietiùs vacaret . Denique postquam annis ferè quinque Abbatiae laudabiliter , in summâ egestate , & penuriâ tam personarum regularium , quàm rerum pro sustentatione necessariarum , præfuiisset , in lectum gravissimorum dolorum coniectus est , quibus cùm ad tres circiter septimanas conflictatus , finem

nem vitæ expectabat , mirâ patientiâ dolores sustinuit , sæpè tempore ægritudinis sacrâ Synaxi supra vires , quibus ferè totis destitutus erat , è lecto doloris se se proripiens , flexis genibus se se reficiebat , donec ægritudinis mole oppressus , elevatis oculis in Cœlum , quasi in contemplatione constitutus , piissimam animam in manum Dei efflaret , anno Domini M. DC. XLVI. Sepultus est ad quintum pylarium sinistrum in navi Ecclesiæ . In sepulchrali lapide legitur hæc Inscriptio : *Anno Domini M. DC. XLVI. quinto nonas Octobris , obiit Reverendus in Christo Pater , ac Dominus , Dominus Henricus Portner , de Spießsheim , XXVII. Abbas Ebracensis .* Tanta erat tunc Monasterii pauperies , ut nec cucullam inveniret , quâ cum , more Ordinis , sepelliri posset . Hujus in locum successit .

XLI. Petrus , hujus nominis secundus , dictus Scherenberger , oriundus de Bruchenau , electus anno 1646. in Festo S. Ursulæ , præsidente Domino Joanne , Abbate Langheimensi , Pontificali ritu , unâ cum Domino Abbate Schwarzacensi Remigio , in Urbe Herbipolensi , benedictus est à clementissimo Principe , ac Episcopo Wirceburgensi anno 1647. III. Idus Augusti . Multa hic congeffit Agricola noster in Actuarii sui parte secundâ carmina , ut assolet , in ejusmodi actibus , adornata , quæ ob prolixitatem hic

Z

omit-

omitto. Ardebat quidè adhuc Abbatia suæ ingressu primo bellum Suecicum, at serenitas aliqualis pacis jam tunc illucebat, quæ anno sequente 1648. in Westphaliâ inter partes litigantes composita est.

Hujus fructum consecutus est noster Petrus, quando Schweinfurteneses bolum, quem sub Joanne Dresselio, ut supra vidimus, avidissimè devorarunt, Dominis suis legitimis, & in anno decretorio nempè 1624., possessoribus revomere, & extradere coacti sunt, prout, Deo ita protegente, Ebraeum retinet. Pace itaque ex toto redditâ, totus in eo fuit, ut ædificia tam intra, quàm extra Monasterium, bello furente plurimùm devastata, reextrueret, decorem domus Dei reduceret, disciplinam regularem resuscitaret, atque mole æris alieni (quod ultra 8000. florenorum annis prioribus ob furorem belli Suecici excreverat) gravatum Monasterium liberaret.

Itaque in adornandâ Ecclesiâ adoriri, eamque in hunc ordinem, quo modo conspicitur, redigere Altare summum, & alia extra Chorum in navi Ecclesiæ, pulchro ordine disponere, picturis pulchris adornare, & ne parietes, & lapides muti solummodo Dei laudem loquerentur, XXVIII. personas regulares tempore suæ Abbatia ad professionem recipere, qui diu,

no-

noctuque divino cultui , psalmodiæ , & regularibus disciplinis vacarent . Et , ut non tantum pro suâ , sed & proximorum salute apti redderentur , instituit in Monasterio non tantum Philosophicum , sed & Studium Theologicum , pro eo tempore summoperè necessarium . Atque hæc omnia tantâ facilitate præstitit paucis annis , ut miraretur vulgus , diceretque : *Aut invenit Petrus thesaurum novum , aut supernâ benedictione perfusus est* . Rectè judicâsti : Thesaurum in terris non invenit , utpotè quem constat in rapaces manus Suecorum pervenisse , sed totum Dei optimi speciali benedictioni adscribendum fuit , qui , dum vidisset , Petrum nostrum in augendo cultu divino indefessum esse , memor verbi sui , adimplevit in eo , quod promiserat : *Quærite primum Regnum Dei , & cætera adjicientur vobis* . Itaque , dum benedictionibus cœlestibus repleretur , suis partibus deesse nolens , interfuit Capitulo Generali 1651. & post, Capitulis Nationalibus Donawerthæ anno 1653. , & Rottweilano annno 1654. Præter alias commissiones sibi ab Ordine delatas in causâ Abbatis Brunnbacensis , Friderici Gros , & Abbatis Bernardi novi Castri in Alsatiâ Ordinis Cisterciensis : Insuper potestatem sibi delegatam habuit ritu Pontificali benedicendi Dominum Mauritium , Abbatem Langheimensem , Ordinis nostri , & Abba-

tem Banthensem Ordinis S. Benedicti Dioeceseos Herbipolensis, præfedit electionibus Domini Abbatis Valentini in Brunnbach, Domini Abbatis Mauritii in Langheim, & Dominae Cæcilie Abbatisse in Coeliportâ. Denique, postquam annis XI. Monasterio laudabilissime præfuisset, in Castro Koppenwindheim, quo forsan respirationis gratiâ concesserat, catharro suffocativo obrutus, præmunitus omnibus moribundorum Sacramentis, & filiis suis charissimis ibidem valedicens, obdormivit in Domino primo Junii, postquam magnâ ex parte gravissimis debitis Monasterium eliberâisset. Vectus est ad Monasterium, ibique Dominus Albericus successor, lapidem sepulchralem adornavit, ubi in habitu Pontificali conspicitur sub hac Inscriptione: *Anno Domini M.DC.LVIII. Calendis Junii, obiit Reverendissimus in Christo Pater, & Dominus, Dominus Petrus Scherenberger, hujus Monasterii Abbas XXVIII. cujus anima vivat Deo.†.* Hujus præclari Viri encomia omnia enarrare non patitur pagellæ hujus angustia, qui plura de eo rescire voluerit, consulat Agricolaë nostri Scriptoris domestici partem secundam sui Chronici continuati. Hunc secutus est.

XLII. Albericus, cognomine Degen, ex Oppido Zeyl oriundus, Theologiæ studiosus: Vicarium egit in Ecclesiâ Collegiatâ novi Monaste-

nasterii Herbipoli, Ordinibus minoribus adhuc
 in sæculo initiatus, at desiderio vitæ sanctioris
 pro Ordine supplicavit, qui etiam ab anteces-
 sore suo Petro ad professionem admissus est an-
 no 1648. in Pentecoste, atque primitias celebra-
 rit anno 1649. 7. Novembr. Enituère jam à prin-
 cipio conversionis, habilitatis suæ specimina,
 & quantæ futurus esset authoritatis, clarè de-
 monstrabânt; unde adhuc Frater, datus est fra-
 tribus Conversis Magister, mox Presbyter fa-
 ctus, primò Subprioratui, deinde Prioratui,
 atque officio Herbipolensi, & Monialibus Coe-
 liportensibus confessarius præficitur, ex quo
 demum in Abbatem electus est sextâ Junii 1658.
 præsidentibus electioni DD. Mauritio Langhei-
 mensi, & Bildhusano Valentino, Ordinis Ab-
 batibus. Poësin junioribus annis amabat, unde
 quam plurima scripsit carmina, uti, & Chroni-
 con Ebracense, quod adhuc superest. Vix ru-
 mor hujus præclari Viri Cistercium evolavit,
 & Illustrissimus Dominus Generalis Claudius
 Voufin, duo Instrumenta eidem trasmisit, quo-
 rum altero suum Vicarium Generalem per
 Franconiam constituit, altero potestatem dele-
 gavit, solemni ritu benedicendi Abbates, &
 Abbatissas, sub dato Cistercii die 13. Augusti
 anno 1658.

Eodem anno adhuc ritu Pontificali, juxta
 re-

recessus Ebraci cum Herbipoli erectos , benedicitur à Reverendissimo Domino Joanne Melchiore , Clementissimi , & Reverendissimi D. Episcopi Herbipolensis Joannis Philippi Suffraganeo , ac Vicario Generali , assistentibus R.R. DD. Abbatibus Ordinis nostri, Valentino Brunnbacensi , & Valentino Bildhufano . Exhinc Viri hujus prudentia , & sagacitas in tantum divulgata est , ut non tantum Procures Aulæ ipsum magnâ æstimatione colerent , sed , & revererentur . Quinimo Celsissimus Princeps Joannes Philippus , Episcopus Herbipolensis , & Elector Moguntinus , ob ejus summam prudentiam , tanti eum æstimabat , ut in negotiis sui Principatûs , & Episcopatûs non dubitârit ejus consiliis uti , sed & eundem titulo Consiliarii sui honorare . Verum , non tantum in temporalibus , & politicis potens erat , sed & in reducendâ observantiâ regulari , quæ tempore præcedentis belli Suecici observari non potuit , indefessus fuit ; hinc se se contulit ad Capitulum Nationale celebratum in Uberlingâ , & Conventum Vicariorum Generalium in Salem , uti , & ad Capitulum Generale anno 1667. , ubi multa pro observantiâ regularis disciplinæ discussa , & statuta fuere . Insuper post obitum Reverendissimi Domini Abbatis Salemitani , totius Congregationis Vicarii Generalis , anno 1664. constituitur in

in Provicarium Generalem totius Congregationis Superioris Germaniæ , tertio Augusti . Præterea primas curas eò intendebat , ut domum Dei non tantum in pristinum splendorem restitueret , sed ampliori ornatu condecoraret . Hinc anno 1659. primum Altare S. Bernardi , nuper à Domino Abbate Joanne Dresselio affabrè factum , & erectum , cujus tabula, vel lapis tempore erectionis hujus, nescio quâ incuriâ opificum , per medium fissus , adeoque nunquam antè consecratum , consecravit anno 1659. Eodem anno Altare Sanctorum Bartholomæi , & Jacobi ; sequenti verò anno 1660. Altaria Assumptionis B. M. V. propè Sacristiam , & S. Benedicti , & Bernardi . Quantus porrò zelator fuerit cultûs divini, ex hoc colligere poterit Lector , quòd tempore Abbatatûs sui , si obiter tantum computare velis , ultra 17000. florenorum , pro Statuis magnis , Candelabris , Calicibus aureis , & argenteis , clenodiis , & vestimentis sacris, aliisque ad decorem Ecclesiæ pertinentibus , expenderit . Quæ pro cultu divino effusa liberalitas adeò Dei bonitatem commovit, ut omni bonorum abundantia rem domesticam , & bona temporalia repleret .

Hinc integros Pagos cum omni jurisdictione , multas Decimas , proventus , subditos, annuos redditus , & bona immobilia emit , atque
sic

fic rem domesticam multis novis proventibus adauxit, pro quibus comparandis ultra 100000. florenos parata pecunia, si obiter tantum calculaveris, utilissimè expendit.

Sed, & tantâ benedictione prævenit eum Dominus, ut debita grandia nuper in bello Suecico necessario contracta, quæ fortè summam 60000. florenorum superaverant, ad ultimum usque obulum tempore sui regiminis totaliter expunxerit; & nihilominus ad 20000. florenorum subditis mutuò dederit. Taceo, quòd aliquas Curias, & Ædificia tam intra, quàm extra Monasterium ex fundamento noviter extruxerit, aliaque reparaverit, quæ omnia sine expensis multorum millibus florenorum fieri non potuerunt. Ecce! sic benedicetur homo, qui timet Dominum! Discite hic posterì tanti Viri charismata, præsertim studium promovendi cultûs divini, & observantiæ disciplinæ Monasticæ æmulari: Deinde beneficentiæ, & communionis nolite oblivisci, talibus enim hostiis promeretur Deus: Insuper, si divitiæ affluant, nolite cor apponere, sed sitis, ut nihil habentes, & omnia possidentes, sic fiet, ut ita per bona temporalia transeatis, ut non amittatis æterna.

Postquam Vir hic egregius multis curis, laboribus, & infirmitatibus confectus in bonâ senectute Monasterio laudabilissimè in utroque
sta-

statu , annis 28. cum dimidio , præfuiſſet , animam ſuam reddidit Creatori ſuo , tumultum na-ctus in exteriori navi Eccleſiæ ante crates ferreas , quas ipſe magnis expenſis fieri curavit , ut Eccleſiam interiorem ab exteriori ſepararet . Tumuli inſcriptio hæc eſt : *Anno Domini M.DC.LXXXVI. octavo Calend. Decembris , obiit Reverendus in Chriſto Pater , ac Dominus D. Albericus Degen de Zeyl , hujus Monafterii Abbas XXIX. requieſcat in pace .*

XLIII. Ludovicus , cognomine Ludovici , natus anno 1640. 5. Septembris , profeſſionem fecit anno 1662. 25. Januarii , primitians 1665. ſecundâ Auguſti , electus 1686. 1. Decembris . Hic Vir erat potens in opere , & ſermone , omni ſcientiarum , Philoſophiæ , Theologiæ , Aſtologiæ , Geometriæ , Architectonicæ , genere inſtructiſſimus , ideoque ſtudiorum , & Virorum Literatorum maximus fautor , adcò , ut non tantum in Monafterio continuo ſtudium foveret , ſed & in exterâs Univerſitates ex fratribus ſuis emitteret , ex quo factum eſt , ut Ebracum annis conſequentibus in varia Monafteria Lectores , ſeu profeſſores aliis etiam Monafteriis ſuppeditârit . Disciplinæ regularis erat magnus Zelotes , exemplo ſuo præluſcens ſuis , quos ſermone ſæpius ad perfectionem Monasticam animaverat . Decorem domûs Dei adcò dilexit , ut

A a

pre-

pretiosis ornatibus, candelabris argenteis, Calicibus, & Clenodiis ecclesiasticam suppellectilem pro multis millibus adauxerit. Anno 1688. coepit Abbatiam miro artificio ex fundamento ædificare; sed quoniam viderat, Ædes Conventuales restauratione potissimum indigere, malens Confratrum suorum necessitati, quàm propriæ commoditati prospicere, relictâ Abbatiâ, manum, operamque applicuit ædificationi Conventûs. Quem, licet vasta moles sit, magnique laboris opus, paucis annis itâ absolvit, ut videret adhuc aliquam partem Conventuales inhabitare: Nec substitit hic, sed simul magnum granarium in Curiâ Sulzheim ex fundamento solidis lapidibus exstruxit &c. ita, ut in registris reperiatur plus quam centum millia florenorum expendisse tempore sui regiminis, pro exstructione ædificiorum necessariorum.

Condolendum huic magno Viro, quòd pacatiora tempora videre non potuerit. Nullum quidem Adversarium externum passum est Ebracum, at multam ab eo, à quo expectare debuerat consolationem, ut Protectore suo, sensit contrarietatem: Ut enim Albericus diem extremum vitæ obierat, cogitarentque Conventuales novum sibi Abbatem eligere, illicò Herbipoli Consiliarii Celsissimi advolare, possessionem Monasterii sibi arrogare, investituram,

ram , & alia plura , quæ antehac facta sunt nunquam , prætere .

Quæ , cum Conventuales contra expressa privilegia , & transactiones inter Herbipolim , & Ebracum solemniter erectas concedere non possent , etiam vi , advocati aliundè fabris ferrariis , cellaria , & granaria effringere aliaque multa attentare . Peracta electione , cui præsidere cupiebant contra expressam prohibitionem Sedis Apostolicæ , electus noviter Abbas innocentiam suam , & Monasterii remonstrat , rogatque , ut novis his prætensionibus Ebracum gravare desinerent . At omnia gratis . Quinimò hisce scintillis injectis grandis exarsit ignis , ita , ut Clementissimus Adversarius ad direptiones , spolia , pignorationes , & alias violentias manum porrigere non formidaverit ; prout cum stupore totius Civitatis Herbipolensis ultra centum plaustra optimi vini , tunc ad quindecim millia florenorum æstimata , vi effractis iterum cellariis , ex domo Ebracensi evecta fuerint : Idem forsân facturûs in granariis , nisi solerti prudentiâ noviter electus prævenisset . His igitur violentiis oppressus , cum preces , humilesque supplicationes apud Clementissimum Adversarium locum non invenirent , nolens , volens afflictam causam suam apud Consilium Imperio-Aulicum introducere coactus est : Hic aliquot annis

inter utramque partem litigantem multis scriptis velitatum est; uti testantur aliquot volumina grandia typo, & luci publicæ data. Vicens autem Supremum Imperii Dycasterium, causam esse arduam magnarum expensarum, & laborum, quibus parcere intendebat, remisit ad Austregas, primò ad Clementissimum Principem, & Episcopum Eichstettensem, deinde ad magnum Magistrum Ordinis Teutonici, sed utrinque effectu nullo subsecuto, refertur rursus ad dictum Supremum Consilium, à quo petebatur sententia definitiva, quæ tamen subsecuta non est.

Rarò calamitas una sola: Dum his litibus involveretur Ludovicus, etiam Consilii Ecclesiastici Bambergensis aversionem in se concitavit: dum enim in electione novi Abbatis Monasterii Langheimensis Ordinis Cisterciensis, ex munere suo, & Ordinis nomine interesset, ad instantiam Conventûs Langheimensis, eò quòd sufficientes ad Altare Ministros non haberet, aliquibus noviter professis in Monasterio quatuor Ordines minores conferebat. Quæ res Clementissimum Principem Bambergensem ita commovit, ut à Sede Apostolicâ mandatum obtinuerit, vi cuius Abbas ab officio suspensus declarandus esset. Insinuatur mandatum more solito per Notarium apostolicum cum testibus.

Re-

Recipit Abbas cum summâ reverentiâ , & submissione erga Romanam Sedem , at continuò coram eodem Notario , & testibus protestari , atque ad eandem appellare . Quod & fecit , porrecto simul Privilegio apostolico , vigore cujus sibi licere demonstravit , ejusmodi profectos , licet alterius Monasterii , & Dioeceseos , ordinare , utpote qui sibi duplici jure , & Paternitatis , & Vicariatûs Generalis per Franconiam , subjecti fuissent . Vix ad audientiam Sacræ Sedis defensio Abbatis pervenit , huic præcoci liti silentium impositum est . Alias contrarietates , quas hic Vir magnanimus pro libertate Monasterii sui , & Ordinis , perpessus est , brevitatis causâ referre supersedeo . Hoc tamen memorandum est , eum in omnibus adversitatibus , quæ frequentissimè sibi obveniebant , eundem sibi constantissimum fuisse , adeò , ut nunquam visus fuerit animo commoveri : Vir insuper erat animi pacatissimi , & summæ mansuetudinis , ut irasci non sciret , nisi iræ . Nam , dum adverteret (ut ex miseriâ humanæ fragilitatis contingere quandoque solet ,) animos suorum dissociari , tam circumspèctè noverat eos congregare , ut in pacem spontè redirent .

Beati mites , quoniam ipsi possidebunt terram , non tantum hanc miseram , sed utique illam , quæ fluit lacte , & melle . Beati pacifici ,
quo-

quoniam filii Dei vocabuntur . Beati , qui persecutionem patiuntur propter iustitiam , quoniam ipsorum est Regnum Cœlorum . Ut non dubitemus , eundem Martyrum quoque merita obtinuisse Sanctorum , quem confessionis ordine , parsimoniâ vitæ , laborum quoque , & adversitatum pro libertate ecclesiasticâ in summâ patientia exantlatarum perpeffione, tam longum constat sustinuisse Martyrium .

Denique , ubi Norimbergam , Civitatem Imperialem , concessit , cum Syndico Monasterii super causis Ebracensibus consulturus , graviter vel phtisi , vel potius pulmonum exulceratione , ibidem P. Candido Ebracensi , & Sacerdotibus ex domo Teutonicâ assistentibus , omnibus Sacramentis moribundorum provifus , in Curiâ Ebracensi mortuus , atque cum magnâ veneratione , & honorificentâ (quod in Civitatibus Augustanæ confessioni addictis rarum exemplum est) per Civitatem publicè ad Monasterium vectus , ibique tumulum in Capellâ olim SS. Patrum nostrorum Benedicti , & Bernardi , nunc verò Beatissimæ Virginis Mariæ auxiliatricis , quam prius fecerat Romæ privilegiari pro animabus fidelibus purgantibus , ubi ordinariè ad Aram , dum vixerat , facere solebat , nactus est , cum hâc inscriptione lapidi sepulchrali incisâ : *Reverendissimus in Christo Pater ,*

ac

ac Dominus, D. Ludovicus, Monasterii Ebracenſis Abbas XXX. Oberſchwarzacenſis, obiit IX. Calend. Junii M.DC.XCVI. requieſcat in pace. Amen.

XLIV. Candidus Pfifter, in Oppido Sulzfeld ad Moenum honeſtis parentibus natus, eligitur anno 1696. 30. Maji. Vir, ut nomine præſe tulit, ita verè animi candore conſpicuus, undè ab omnibus amabatur. Ingenio, & judicio pollens, multis annis officio Burſariatûs, ſeu ſupremi Cellarii, & Cancellariæ prudenter, & laudabiliter functus eſt. In rebus Ordinis, & Monasterii, præſertim dum ſub Ludovico Antecellore ſuo variis contrarietatibus ab Epifcopo Wirceburgenſi Ebracum involveretur, ut prius vidimus, ſtrenuam, & indefeſſam operam locavit, multis ſæpè, longiſque itineribus, & expeditionibus conſectis. Poſtquam Abbatiae præfectus eſſet, videns vix ſpem eſſe exſpectandi ſententiam definitivam in cauſâ ſupra dictâ contra Epifcopum Herbipolenſem, ne expenſas ulteriùs fruſtra multiplicaret, ad inſtantiam ipſius Conſilii Imperio-Aulici, ſuique Syndici proprii ſuaſu, tentavit cauſam amicaliter cum Reverendiſſimo Domino Joanne Philippo, dicto de Greiffenclau componere, quod & feliciter ſucceſſit, erecto deſuper reſeſſu, & tranſactione de anno 1701. Hinc, pace domeſticâ redditâ, manum adjecit, ut Conventum,

tum , & Cancellariam ab Antecessore suo incoëptam , nondum autem ex toto perfectam , consummaret ; quod & factum est . Anno primo sui regiminis 1696. die quartâ Octobris , emit à nobili Matronâ Mariâ Barbarâ Schmittin de Franckenwindheimb aliquos subditos , & proventus , cum juribus suis , pro 400. circiter florenis , post verò anno 1700. 24. Novembris à Domino Præposito Cathedralis Ecclesiæ Bambergenfis , Otthone Philippo de Guttenberg , prædium liberum , vocatum Klebheimb , pro 9000. circiter florenis , plura forsân pro incremento Monasterii comparaturus , si valetudine , & longiori vita gaudere potuisset . Verùm , post aliquot annos (quod credo effectum fuisse magnarum incommoditatum , difficiliumque itinerum , quæ conficere debuit) aliquoties hemiplexiâ tactus difficulter incedere , & lingua quoque quasi ligatâ balbutire cœpit . Cùm autem videret , infirmitatem suam de die in diem ingravescere , atque exhinc onus Abbatiale ulterius portare impossibile videretur , petiit à Reverendissimo Domino Vicario Generali , Abbate Salemitano , quatenus liceret Abbatiam sibi nimis difficilem resignare , quod , & cognitis ejus causis legitimis , obtinuit . Itaque in præsentia altesati Reverendissimi Domini Generalis Vicarii , publicè in Capitulo , præsentibus Conventualibus ,
à ne-

à nemine coactus, sed amore pacis, & quietis suæ, Abbatiam resignavit, die 11. Decembris anno 1702. Et licet facultas ei facta fuerit, pro suo libitu ad Curias pro respiratione, & sanitate suâ divertere, rarò, aut nunquam, egressus est, sed in solitudine suâ, & domo Abbatiali se se continens cum Religioso pro Capellano, & Confessario sibi deputato finem vitæ suæ cum patientiâ summâ expectabat. Vixit post resignationem suam in solitudine adhuc annum circiter cum dimidio: Ast denique rursus apoplexiâ tactus, catharro suffocativo extinctus, atque ante Altare B. Bernardi, à Joanne Dresselio, de quo supra, erecto, in quo ordinariè ad Aram facere solebat, sepultus est hâc inscriptione: *Anno Domini M.DCC.IV. Calendis Martii, obiit Reverendissimus in Christo Pater, ac Dominus, D. Candidus Pfister, de Sulzfeld, Monast. Ebracenſis Abbas XXXI. requiescat in pace.* Acceptatâ ejus resignatione, adhuc præſente Reverendissimo Domino Vicario Generali, Abbate Salemitano Stephano, electioni præſidente, electus est anno 1702. 11. Decembris.

XLV. Paulus Baumann, patriâ Herbipolensis, ex honestis parentibus natus anno 1644. quarto Septembris. Professus 1663. 20. Augusti. Primitians 1670. 9. Novembris. In juventute memoriæ erat ad stuporem felicitis, ingenii

B b

acu-

acumine præpollens , undè studiis applicatus magnam sibi comparavit eruditionem . Labentibus deinde annis , variis officiis in Sulzheim , in Herrnsdorff , Bursariatus , Cancellariæ Directoris multis annis laudabiliter præfuit ; Principibus , & Nobilibus percharus . Dum in electione Abbatis Alderspacensis , Theobaldi , inter Consilium Ecclesiasticum Monachii in Bavariâ , & Monasterium graves similitates exortæ essent , adeò , ut licet Canonicè esset electus , prædictum Consilium ut Abbatem agnoscere nollet , ut Alderspaco filiae suæ consulere , ad Serenissimum Gubernatorem Monachium , deinde Alderspacum se se contulit , atque litem ad utriusque partis satisfactionem magnâ solertiâ composuit .

Pro decore Ecclesiæ sacram supellectilem multis adauxit ; duo ingentia candelabra ex aurichalco , pro summo Altari fieri curavit labore pulchro , insuper magnam lampadem argenteam cum duodecim brachiis pretiosis ornatam , calices , & clenodias magno pretio comparavit . Deinde ad ædificia extra Monasterium conversus , quæ vel ex parte collapsa erant , vel antiquitate ruinam minabantur . Grangiam in Waldscwind ex plurimâ parte , Curiam Weyer ex toto , Curiam Rodelsee , magnam partem Curiae Ebracensis Wirceburgi ædificavit . Cum variis ,
& gra-

& gravibus infirmitatibus, præsertim calculi sæpissimè conflictatus est, ita, ut viribus exhaustus, cogitarit tam grave onus Abbatiale, cui imparem ulteriùs portando se se existimavit, per resignationem deponere; quod & fecit, anno 1714. die 26. Augusti, Reverendissimo Domino atefato Vicario Generali Stephano resignationem approbante, & acceptante. Vixit adhuc post resignationem annos ferè 11. in antiquâ Abbatia in solitudine cum suo Confessario, & famulo quietissimè, donec ferè totam memoriam, quam, ut supra diximus, in juventute suâ supra modum felicissimam habebat, & judicium ob senium amitteret. In ultimo tamen agone sibi ita præsens fuit, ut, dum Sacramentum extremæ Unctionis administraretur, ipse intelligibili voce ad formam Sacramenti responderet: Amen, atque in continuis precibus, quas labiis licèt balbutientibus promebat, tandem non tam mortuus est, quàm virium defectu, & senectute vivere desiit: Sepultus est in Capellâ S. Crucis in alâ septentrionali Ecclesiæ, cui appositum est Epitaphium sequentis tenoris: *Anno Domini M. DCC. XXV. 1. Aprilis, postquam Abbatiam anno 1714. 26. Augusti resignasset, obiit Reverendissimus in Christo Pater, ac Dominus, D. Paulus Baumann, Monasterii hujus Abbas XXXII. Requiescat in pace.*

XLVI. Guillelmus Selner , ex humili Op-
 pido Franconiæ Gerolzhoven , plebeis parenti-
 bus natus anno 1671.; ad professionem religiosam
 ex misericordiâ Dei , & Ordinis admissus an-
 no 1691. die 21. Novembris , sacro Præsbyte-
 ratûs Ordine initiatus , primùm ad aram fecit
 anno 1697. die nonâ Junii ; ac denique ad Abba-
 tiam per electionem promotus est anno 1714,
 die 30. Augusti . Hujus Abbatatûs tempore
 Communitates Jurisdictioni Ebracensi subditæ ,
 magno zelo desiderabant Ecclesias suas paro-
 chiales multùm antiquatas vel de novo extrue-
 re , aut saltem pro gloriâ Dei ampliare ; quo-
 niam verò vellent citò desiderium suum adim-
 pleri , nec tamen haberent subsidia pecuniaria ,
 supplicarunt, quatenûs Monasterium interea pe-
 cunias necessarias subministraret , suis tempori-
 bus per terminos Monasterio restituendas. Justa,
 & sancta petitio , cui Abbas non poterat non de-
 ferre , suppeditato ergo hoc subsidio pecuniario,
 factum est , ut Ecclesiæ parochiales in Obersch-
 wappach , deindè in Sulzheim, in Weyer, Herr-
 leim, Alezheim, & Monichstockheim paucis an-
 nis, pro incremento non mediocri cultûs divini ,
 & fidelium consolatione , ad perfectionem de-
 ductæ , atque pecuniæ ab Ebraco mutuatæ, suc-
 cessivis temporibus eidem restitutæ sint , exce-
 ptâ Ecclesiâ Parochiali Stockhemensi , utpotè
 quæ

quæ hoc anno 1738. modò ædificationis capiet initium. Cæterùm, vivit adhuc Abbas, ut senes solent, in anno vitæ suæ 66., & aliquibus mensibus, expectans finem suum, quem, ut à divinâ Misericordiâ obtineat felicem, tuis Lector se se precibus, & sacrificiis humiliter commendat.

§. XIII.

Viri Illustres Monasterii Ebracensis.

E Minentissimus, & Reverendissimus Dominus, Dominus Cardinalis Passioneus, apud Helvetos tunc, dein Viennæ Austriæ apud Augustissimum Imperatorem Nuntius Apostolicus, in quâdam Epistolâ familiari anno 1727. pridie Kalend. Aprilis ad Illustrem Dominum Eccardum, Historiographum, & Consiliarium Wirceburgensem, nunc piæ memoriæ, inter alia, scribit: *Se summoperè optare, ut etiam Cænobii Ebracensis historiæ manus admoveretur, ex quo, ait, tanquam à S. Bernardi scholâ, prodierunt quàm plurimi Viri, sanctitate, & literis præstantes.* Hujus Eminentissimi, ac eruditissimi Viri desiderio satisfaciendo, fateor, me esse imparem, neque intendendo hoc Opusculo tantam sylvam scribendi concludere, sed extremis tantùm labiis delibare,

re , quot , quantique Viri ex hâc S. Bernardi scholâ (Ebraco) ad alias dignitates , Abbatias etiam in exteris terris pro institutione , reformatione , & promotione cultûs Divini , & disciplinæ Monasticæ prodierint . Dum autem in hujus §. titulo, nomine *Illustrium* utor, nolo intelligi , quasi omnes hîc secuturi , ex sanguine Illustrium Familiarum prognati sint , sed quòd factis suis , & virtutibus Sanctam Ecclesiam Catholicam , & multa loca non mediocriter illustrarint . Itaque præprimis memorandus venit : Illustrissimus , & Reverendissimus Dominus , D. Fridericus , Landgravius Leuchtenburgicus , Patre Friderico , Matre verò Elisabethâ , Comitissâ de Ortenburg , progenitus . Quotquot de hoc scripsere , conveniunt , prius eundem Langhemii Abbatiam tenuisse , postmodum ad Abbatiam Ebracensem assumptum . Videantur super hoc Gaspar Jongelinus lib. 2. fol. 81. Bruschius in Chronologiâ Monasteriorum &c. discrepant maximè inter se se Authores , quo tempore Ebracensem Abbatiam adierit : Aliqui id factum putant anno 1324. , sed corrigendi sunt ex Instrumentis Ebracensibus , ex quibus constat , eum in regimine Abbatiali fuisse ab anno 1308. usque ad annum minimùm 1327. , vel 1328. , eumque toto hoc tempore Ebraco utiliter præfuisse . Anno 1328. à Summo Pontifice Joan-

Joanne XXII. ex Abbatiâ Ebracenſi vocatus eſt ad gubernationem Episcopatus Eichſtette nſis , qui tamen eidem diu non præfuit , ſed in arce ſui Episcopatus Holnſtein deſunctus , primùm Ebracum , deinde Waldſaſſium Ordinis Cisterciens ſis prope Egram , Civitatem nunc regni Boëmiae , deſectus, tumulum Majorum , ac Parentum ſuorum, Landgraviorum Leuchtenbergſium honorificum naſtus eſt ; ita Bruſchius ſupra citatus. De hoc præclariffimo Viro noſter Chryſoſtomus Henriquez in Menologio Cisterciens ſi fol. 299. ad diem quartam Septembris ita ſcribit : *Waldſaſſii in Germania B. Fridericus Eichſtettenſis Episcopus , nobili genere , ſed morum claritate nobilior , qui poſt multa pietatis opera in magna ſanctitate vitam finivit* , citatque in annotationibus monumenta Cœnobiorum Ebracenſis, Langheimenſis , & Waldſaſſenſis Gaſpar Bruſchius in. chronologiâ Monasteriorum Germaniæ , Philippum Segninum in cathalogo Sanctorum , & Beatorum Ordinis Cisterciens ſis: Ex quibus ſatis colligitur , hunc Fridericum non tantùm nobilitate , ſed & religione illuſtrem ab his Authoribus haberi .

Non minus ſub finem ſæculi XIV. , & principium ſæculi XV. , religione , pietate, ac doctrinâ conſpicuus floruit quidam Monachus Yringus , quem alii Eyringum , Iringum appellant
Ebra-

Ebracenses, qui ob vitæ merita, & præclaras dotes meruit Archiepiscopali dignitate sublimari. De hoc scribit Bruschi in Chronologiâ Monasteriorum Germaniæ, dum de Monasterio S. Michaëlis Ordinis S. Benedicti extra muros Bambergenses ageret, fol. 90. XXIX. *Abbas hujus Cænobii fuit Lambertus Zollner, Titionum gentis, patriâ Bambergensis, præfuit annis 26., obiit anno 1431. sub hoc Abbate dono dedit aliquid pecuniarum Eringus, Archiepiscopus Ecclesiæ Anaversensis, Antonii de Rotenhan Episcopi Bambergensis Suffraganeus, Monachus antè Ebracensis. Cæterum hunc Eringum, seu, ut ipse se scribit, Eyringum, multo jam tempore antè caractere, & dignitate Archiepiscopali insignitum, atque Episcopi Herbipolensis Suffraganei officio functum esse, clarè patet ex Brevi Indulgentiarum, quas Coeliportensi Monasterio Monialium prope Herbipolim concessit anno M. cccc. iii. in crastinâ Purificationis Mariæ. Qui hoc Breve legere voluerit, inveniet apud nostrum Josephum Agricolam par. 1. Actuarii Chronici pag. 418.*

Quantæ porrò hic Eyringus devotionis, quantæ contemplationis, & spiritûs fuerit, videbit quivis, qui conscriptum à se Tractatum evolvit, quem inscripsit: *De Divinâ Sapientiâ*, atque Reverendissimo Domino Episcopo Bambergensi (cui maximâ familiaritate, atque necessi-

cessitudine conjunctum fuisse constat , ex Prologo hujus Tractatus) nuncupavit . Delituit hic aureus libellus manuscriptus in Bibliothecâ Monasterii S. Stephani , Ordinis S. Benedicti Virceburgi , annis ferè CCC. , donec R. P. Ignatius Gropp , SS. Theologiæ Licentiatus , ejusdem loci , & Ordinis professus , multæ eruditionis Vir , & mirus Historio-philus publico prælo , & luci anno 1732. sub hoc titulo : *Tractatus Mysticus de Divinâ Sapientiâ* , eundem communicaret . Putarunt aliqui , hunc Eyringum tumulum natum fuisse in Ebraco , sed non rectè , cum constet , eum in prædicto Monasterio Montis S. Michaëlis sepultum esse , ex Bruschio supra citato . In confirmationem prædictorum libet quædam carmina hic apponere , quæ supra dicto Domino Abbati Lamberto olim cecinit Hoffmannus , Scriptor Bambergensis , dum gesta Abbatum laudati Monasterii ad S. Michaëlem adornaret .

Canit sic :

*Huic Anaversensis Præsul Venerabilis urbis
Plurima magnificâ tradidit æra manu .
Et sacra tecta novis donis , & honoribus auxit
Præsidio minuens publica damna suo .
Is prius in duro Monachorum Sacra cucullo
Et grave Bernardi dogma professus erat .
Herbifer Ebracius curvis ubi flexibus errat ,
Perfluit & sacra tecta vetusta domûs*

Cc

Ber-

Berno Latrocinii crimen cum fratre perosus

Condidit, & proprio nomine dixit opus.

Plures præter hos duos ex Ebracensi scholâ S. Bernardi, prout supra laudatus Eñus Cardinalis Passioneus nominare placuit, non invenio ad dignitatem Episcopalem, vel altiore esse sublimatos.

Magno autem numero alii Viri, religione, pietate, ac eruditione in hâc scholâ tantum profecerunt, ut, qui eam ante ut Discipuli frequentarent, jam ut Magistri tum ad fundandam, tum restituendam, tum stabiliendam disciplinam monasticam ad alia loca, & terras longinquas evocati sint. Non erit injucundum Lectori eosdem hic nominatenus recensere.

Itaque ad fundandum Monasterium percelebre Runam in Styriâ, non procul Græcio, mittitur à B. Adamo, primo Abbate Ebracensi, Gerlacus, primus Abbas Runensis, vir magnarum virtutum, multâ sapientiâ, & religione, præditus anno 1129., qui suo Monasterio triginta quinque annis in spiritualibus, & temporalibus felicissimè præfuit, & tandem plenus dierum, & meritorum piissimus Pater obiit 1164. Encomia ejus videri poterunt in serie Abbatum Runensium.

Ad eandem Abbatiam ex Ebraco assumptus est Engelbertus, Successor Abbatis Theodo-

dorici, sextus Abbas Runensis, qui post septem in regimine Abbatiali laudabiliter expletos annos ob præclara Runæ præstita merita Ebracum deductus est, attestante Catalogo Abbatum Ebracensium.

Similiter ex Ebraco ad hanc Abbatiam receptus est Reinoldus, Runensium Abbas XI. anno 1280., qui tantum quatuor annis, sed laudabiliter præfuisse legitur, ejus memoria habetur in Nicrologio Ebracensi ad diem 20. Decembris.

Nec minus Abbatiae Runensi ex Ebracensi Coenobio præfectus est Angelus, Abbas XX. hujus loci, cujus laudes inveniuntur in Catalogo Abbatum Runensium. Ejus memoria habetur in Nicrologio Ebracensi undecimo Augusti anno 1406. defuncti. Anno 1420. ad hanc ipsam Abbatiam ex Ebraco assumitur Hermannus, Molitoris, Vir integerrimæ vitæ, & in dignitate Abbatiali absolutam se se boni Pastoris formam exhibuit. De hoc scribit noster Pater Agricola sæpè jam citatus: *Anno 1660. 22. Martii scripsit ad me R. & doctus Pater Edmundus Pipan, SS. Theologiæ Candidatus, & Monasterii Runensis Camerarius, se hunc Virum antè aliquot annos facie adhuc integrâ in sepulchro jacentem vidisse. Ubi addit: se se, dum Runæ hospes esset, audivisse à Patribus Runensibus, præsertim à Patre Carolo se-*

nioire, & Sacristâ emerito, eundem se vidisse incorruptum cucullâ nigrâ sepultum. Josephus Agricola parte primâ Actuarii Chronici Ebracensis fol. 355. anno trigesimo primo regiminis sui obiit sollicitus Pastor, & pius Pater, sepultus ad ingressum majoris portæ Ecclesiæ in Cryptâ. Ita Josephus modò dictus loco citato.

Porro ad Abbatiam Langheimensem ex Ebraco tanquam Abbates assumpti sunt.

I. Adam, quem Adam Ebracensis ad fundandum Monasterium Langhemium ex suis emisit anno 1132.: Chrysostomus Henriquez in Menologio Cisterciensi ad diem Julii 31. fol. 247. vocat eum Sanctitatis titulo celeberrimum: Præfuit valdè laudabiliter: obitûs ejus annus, vel dies certus non reperitur, nisi quòd ex privilegio quodam ab Eugenio Papâ III. concessò colligatur, eum adhuc anno 1148. Abbatiae præfuisse. Huic Bruschius tale Epitaphium posuit:

*Abbas cænobii primusque, ac optimus hujus,
Hic cubat eximie Vir pietatis Adam.*

II. Circa annum 1284. ad idem Monasterium ex Ebraco assumptus est Hermannus, qui postquam aliquot annis eidem præfuisset, post obitum Abbatis Ebracensis Winrici ab Ebracensibus revocatus est, & successit eidem 1290., hujus Viri merita recensentur supra §. 12. in serie Abbatum Ebracensium.

III. Ex

III. Ex Ebraco in Abbatem Langheimensem assumitur Joannes de Wirsberg, Vir genere nobilis, nobilior virtutibus: Hic usum Pontificalium primus ibidem obtinuit à Pontifice Maximo Sixto IV. Legitur in Bruschio, & Jongelino, ibidem obiisse 16. Kalend. Novembris, anno 1379-

IV. Similiter ad prædictum Monasterium ex Ebraco susceptus est Joannes Raimermunzer, patriâ Bambergensis, vitâ, & doctrinâ præclarus, ex documentis Langheimensibus colligitur, eum spontè Infulam resignasse, & probabiliter post resignationem Ebracum regressus est quietioris vitæ gratiâ: Nam in Nicrologio Ebracensi habetur ejus memoria ad diem octavam Septembris, his verbis: *Joannis Raimermunzer, quondam Abbatis in Langheim.*

V. Nec minus ad prælaudatum Monasterium ex Ebraco Abbas eligitur Joannes Wolmuet, qui, licèt in Catalogo Abbatum Langheimensium non reperiatur, à nostro Niblingo, antiquo Scriptore par. 4. fol. 58. memoratur, anno Domini 1385. obiisse.

Ad Monasterium *Fontis Salutis*, germanicè *Deylbrunn*, olim percelebre à B. Adamo, primo Abbate Ebracensi, ex suis Discipulis ad fundandam ibidem disciplinam monasticam Ordinis Cisterciensis missus est B. Rapatho, Comes de Aben-

Abenberg, decantatissimæ in historiis Familiæ, circa annum 1132. Frater is erat Conradi, Fundatoris hujus Monasterii, & S. Stillæ, Comitissæ de Abenberg, in Monasterio Sanctimonialium Canonissarum Regularium S. Augustini, juxta Abenbergam, *Mariæburg* nuncupato, sepultæ. De hoc Illustrissimo Viro scripsit Gaspar Bruschi in Chronologiâ Monasteriorum Germaniæ fol. 54., & Gaspar Jongelinus in notitiâ Abbatiarum Ordinis Cisterciensis lib. 2. fol. 82. & 84., qui ibidem videndi sunt. Tantorum porro meritorum erat, ut Chrysostomus Henriquez in Menologio Ordinis Cisterciensis non dubitarit ad diem 27. Augusti de eo scribere sequentia: *In Germania B. Pater Rapatho, Comes Abenbergensis, & primus Abbas Fontis Salutis Ordine Cisterciensi, in Cœnobio à se suisque constructo sanctissime præfuit, & cum magna opinione Sanctitatis vitam finivit: Quo anno obierit, certò non constat, vixisse tamen adhuc anno 1147. colligitur ex aliquibus privilegiis, sibi, & Monasterio suo concessis.*

II. Anno 1552. assumptus est ex Ebraco in Abbatem hujus Monasterii P. Philippus Heberlein, patriâ Ochsenfurtenensis Franco, qui, postquam à Domino Joanne Lupi Ebraci ad professionem susceptus esset, anno prædicto ad Fontem Salutis dirigitur Abbas, præfuit tantum
an-

annis duobus laudabiliter, defunctus anno 1554.

III. In Nicrologio Ebracen si ad diem 12. Januarii fit commemoratio Joannis, Sacerdotis, & Monachi de Mosbach, assumpti in Abbatem Fontis Salutis.

Ab hoc Monasterio progredimur ad Alderspacum, nobile Monasterium in Bavaria inferiori in Dioecesi Passaviensi, olim ab anno 1050. à Canonicis Regularibus inhabitatum, est verò, nescio quo fato, Cisterciensibus traditum, sine dubio majoris disciplinæ gratiâ. Ad hanc itaque Coloniam, juxta Ordinis Cisterciensis reformationem, instituendam, missus est à B. Adamo Ebracensi ex sodalibus suis Venerabilis Pater Sifridus, primus hujus loci Abbas, prout proloquitur series Abbatum Alderspacensium apud Jongelinum in notitia Abbatiarum Cisterciensium lib. 2. fol. 13. his verbis: *Ex Monasterio Ebracensi in Franciâ Orientali assumptus Vir magnæ religionis, præfuit laudabiliter annis XXXVI. ab anno scilicet 1147. usque ad annum 1182., quo obiit in Festo Conceptionis gloriosæ Virginis Mariæ.* Ex quo incoepit esse filia Monasterii Ebracensis, prout testantur recentissimi Actus jure paternitatis ibidem exerciti, tum à Domino Paulo, tum moderno Abbate, Guillelmo Ebracensi, visitante Monasterium anno 1722., tum præsidendo electioni moderni Reverendissimi Domini Abbat

tis

tis Pauli feliciter nunc gubernantis Monasterium.

II. Ad hoc Coenobium ex Ebraco evocatus ad regimen Abbatiale, & assumptus est anno 1200. Venerabilis Pater ac Dominus Henricus Bamberg, cui ipsi Alderspacenses hoc encomium attribuunt, fuisse Virum unde quaque præstantem. Præ-et profuit huic Monasterio annis quindecim, obiitque anno 1295. *Ita Jongelinus noster in Catalogo Abbatum Alderspacensium.*

III. Ad idem Monasterium ex Ebraco receptus est Heroldus anno 1341., cujus memoria in Nicrologio Ebracensi habetur ad diem 17. Novembris his verbis: *Domini Heroldi Abbatis in Alderspach &c.* Electus est 1341., & obiit anno 1343.

IV. Teste Bruschio in Chronologiâ Monasteriorum Germaniæ fol. 43. ad idem Monasterium evectus est Joannes Puer ejus loci Abbas XXVIII. vigilantissimus: cui consonat Joannes Nibling., antiquus Scriptor Domesticus, par. 4. fol. 65. dicens: *Joannes Puer obiit anno 1463. Abbas in Alderspach receptus de Ebrach: Optime rexit, quod hodie multa ædificia demonstrant.*

Ad Hilariam, vulgo Willering, nobile Monasterium Cisterciense in superiori Austriâ, postquam disciplina regularis nonnihil intepestere, coepit, ex Ebraco sub Burckardo primo, Abbate Ebracensi, missus est.

I. Hen-

I. Henricus Sacerdos, & Monachus Ebracensis, cum duodecim Religiosis, anno 1185. præfuit tantum unico anno, & mortuus est. Cui in Abbatiâ successit

II. Hiltgerus, unus ex prædictis duodecim Ebracensibus 1186., sub hujus regimine Hilaria liberalitate Benefactorum in temporalibus multum locupletata est. Finitis septem annis regiminis, quod benè, & laudabiliter gessit, ex hac mortali vitâ ad immortalem transiit 1193.

III. Ex iisdem duodecim Religiosis Ebracensibus, Hiltgero defuncto, in Abbatem electus est Otho de Nist, sub quo cœptum, & positum est fundamentum Monasterii noviter, plurimum contribuentibus Benefactoribus. Postquam suum Monasterium laudabiliter gubernasset, & instruxisset septem annis, spontè dignitatem Abbatialem abdicavit, & ad suam Matrem Ebracum reversus, ibique mortuus, & sepultus est.

IV. Post resignationem Othonis ex numero eorum 12. Religiosorum, qui cum Henrico ad reformandam, & restaurandam Hilariam missi fuerant, subrogatur Abbatiæ Dominus Godeschalcus anno 1200. Hic, cum utiliter præfuisset, ac multa præclara in regimine suo fecisset per annos septem, tandem meritis plenus ex hoc sæculo ad immortale transiit anno 1207.

Hujus in locum eligitur ex numero 12. Religio-
forum Ebracensium quondam eò missorum,
adhuc superstes .

V. Gerhardus , sub cujus regimine Hilaria
in temporalibus ex munificentia Benefactorum
multum profecit; & cum Hilariam septem annis
fructuose gubernasset , ab Ebracensibus in suum
Abbatem electus est , quibus cum religiosè ali-
quandiu , ac præclare præfuisse , etiam Abba-
tiam Ebracensem sine dubio annis , & meritis
plenus resignavit . Huic successit

VI. Conradus anno 1215. , de quo habet
Nicrologium Ebracense ad diem Junii 14. se-
quentia : *Per hujus Viri providentiam domus Hila-
riensis tam in spiritualibus , quam temporalibus mul-
tum profecit .* Quo anno obierit , non invenitur .

VII. In Nicrologio Hilariensi , ad diem
vigesimalam quartam Augusti, fit memoria Hen-
rici Brendlein, ex Ebraco in Abbatem Hilarien-
sem assumpti anno 1324. Est hic diversus ab
eo , qui primò pro reformanda Hilariâ missus
est , hic enim uno anno tantum præfuit , iste au-
tem , post aliquot annos laudabilis sui Regimi-
nis , abdicatâ Abbatiâ Hilariensi , Ebracum ma-
trem suam repetiit .

VIII. In eodem Nicrologio Hilariensi ad
diem 7. , fit commemoratio *Chunradi Monachi ,
& Sacerdotis in Eberâ , quondam Abbatis Hilariensis.*
Est

Est hic rursus diversus ab eo , qui successit Eberardo . Hic enim tam in spiritualibus , quàm in temporalibus , providentissimus Provisor mortuus est in Abbatatu 14. Junii . Iste verò contemplationi deditus Abbatiam resignavit : Ubi, vel quando è vivis decesserit , hætenus incertum est .

Nepomungum celebre olim Monasterium Ordinis Cisterciensis in Boëmiâ Dioeceseos Pragensis , ubi ordinariè 60. Regulares Deo famulabantur , atque anno 1146. fundatum , filiam fuisse Ebracensem, omnes, qui de eo scripserunt, unanimiter consentiunt , eoque ex Ebraco duodecim Religiosos cum Abbate missos esse , constans insuper , & perpetua traditio confirmat : Verùm inveniri non potest primi Abbatis nomen . Et licet noster Nibling , Scriptor antiquus referat parte quartâ fol. 65., plurimos hujus Coenobii Abbates ex Ebraco adscitos esse , inter omnes tamen non nisi unicus hætenus inveniri potuit , qui est :

Nicolaus Sars , vel Sahars , qui ibidem , brevi compendio eundem laudat , dicens : bene rexisse ; videtur floruisse 1440.

Ad fundandam Bildhusam , celebre Monasterium Franconiæ , anno 1156. à B. Adamo , primo Abbate Ebracensi cum duodecim regularibus missus est Henricus , Bruno dictus , Vir

magnæ pietatis , religionis , & prudentiæ , qui totis omninò annis triginta sex utilissimè cùm Monasterium gubernasset , annis , & meritis plenus ad æternitatem abiit anno 1190.

Sed & Brunnbacum , Ordinis Cisterciensis Monasterium in Franconiâ , omnium Conventualium unanimi voto , præsentibus Salemitano Thomâ , & Ebracensi Joanne , Abbatibus , accepit Abbatem ex Ebraco Joannem dictum Feilzer anno 1618. Qui , prout testantur documenta Brunnbacensia , tam in spiritualibus , quàm temporalibus annis novendecim laudabilissimè præfuit , defunctus 1637.

Ad Abbatialem dignitatem inclyti Monasterii Ordinis Cisterciensis in Franconiâ Speciosæ Vallis assumptus est excellens vir Henricus , SS. Theologiæ professor eximius : Ita enim in Nicrologio Ebracensi ad diem vigesimum sextum Julii de eo habetur : *Admodum Reverendi D. Henrici , Abbatis Monasterii Speciosæ Vallis , Sacræ Theologiæ Professoris , recepti de Ebrach .*

Ad Abbatiam Maulbrunnensem in Ducatu Wirtenbergico , olim Speciosæ Vallis , & Brunnbaci Matrem inclytam , hodiè sæcularizatam , ex Ebraco assumptus est Joannes Abbas olim professus Ebraci anno 1436. , testante Scriptore antiquo nostro Reifsmanno in Sportellâ Chartarum suarum , licet nec Bruschiuss , nec Jon-

Jongelinus noster de eo faciat mentionem .

Sed , & Monasterium Vallis Dei , vulgò Seissenstein in Austria , Abbatem recepit ex Ebraco , Joannem Dietrich , qui Ordinem , & Religionem Cisterciensem sub Joanne Lupi edoctus circa annum 1533. Abbatiae præfectus est anno 1549. ad instantiam Abbatis Hilariensis Martini , prout attestantur literæ ipsius , adhuc originaliter in Ebraco detentis . Hujus quoque meminit Jongelinus noster in notitiâ Monasteriorum , in Catalogo Abbatum Vallis Dei , nisi quod error quidam Typographi irrepperit transmutatione literarum , scribit enim , vocatque eum cognomine Sieterich , quod scribi debebat Dieterich , & loco Erbach , Ebrach , obiit anno 1550.

Ad Abbatiam Cisterciensem in Hungariâ Pelisiensem ex Ebraco evocatus est circa annum 1460. Jodocus Rosner ; de eo scribit Jongelinus lib.4. fol.43. *Anno Domini 1460. huic loco præfuit Abbas Jodocus Rosner , assumptus ex Ebracensi in Franconia Cœnobio , qui quoque Ordinis Cisterciensis per inferiorem Pannoniam exitit Commissarius , & Reformator . Consonat huic Bruschius , de eodem sic scribens : Jodocus Rosnerus , Prior (scilicet Ebracensis) ad Pellisum , Ungariæ Monasterium , evocatur , ubi non Abbas tantum , sed totius etiam Ordinis Reformator designatus est per inferiorem Pannoniam .*

Monasterium celebre S. Crucis in Austriâ Dioeceseos Viennensis recepit quoque Abbatem ex Ebraco Joannem Poleyum, SS. Theologiæ professorem eximium, teste Bruschio in Chronologiâ Monast. Germaniæ fol. 43., cui consentit Nicrologium Ebracense ad diem septimam Julii his verbis: *Habetur commemoratio admodum Reverendissimi Domini Joannis Polæi, Abbatis Monasterii S. Crucis in Austria, recepti de Ebrach, Sacræ Theologiæ professoris eximii*; probabiliter obiit circa annum 1462. Nec minus ad Monasterium, & Abbatiam Cisterciensis Ordinis S. Gothardi in Ungariâ ex Ebraco assumptus est Henricus Schollius, vir doctus, & religiosus, teste Bruschio, & nostro Niblingo sæpè citato: Confirmat Jongelinus in notitiâ Abbatiarum, ubi de hoc Monasterio agens, ait: *Hujus Cænobii Abbas reperitur 1460. Henricus Schollius assumptus ex Ebracensi in Franconia Cænobio*. Commemoratio ejus habetur in Nicrologio Ebracensi ad diem vigesimam secundam mensis septimi; sed annus obitus ignoratur.

Ad Monasterium de Pastro in Ungariâ, Agriensis Dioeceseos, fundatum anno 1190. filiam Pelisii, quod alii vocant, nomine fortè vulgari Ungarico, Peroftuck, & Paschuck, Henricus Mulich, ex Ebraco in Abbatem promotus est, sic enim antiquus Scriptor noster Niblingus

Vol. 4.

Vol. 4. fol. 68. de eo memorat ; *Henricus Mulich Sacerdos , missus fuit cum reliquis in Hungariam pro reformandis ibidem Monasteriis , & promotus in Abbatem in Pafstuc ; rexit annis tribus , & infirmus effectus repatriavit , reliquos vitæ dies in Ebrach consumpsit , mortuus anno Domini 1498.*

Sed & in Galliam, & quidem in Morimundum , Ebraci Matrem , directus est Vir multæ sapientiæ Nicolaus Monachus , & Sacerdos , factus ibi Matris suæ Pater ; fuit Abbas Morimundensis XX., obtinuitque à Gregorio Papâ X. confirmationem privilegiorum Morimundensium : Et licet Menologium Cisterciense fol. 303. in serie Abbatum Morimundensium eum ad 7. Kalend. Aprilis professum Morimundensem pronunciet ; Nicrologium tamen Ebracense ad diem 28. Martii ejusdem memoriam recolit claris , & expressis verbis : *Domini Nicolai , Abbatis in Morimundo , recepti de Abbatia in Ebrach . Floruit circa 1275., rexitque annis novem .*

Ecce , benevole Lector ! triginta septem Abbates hic recensui in varias , & longinquas terras , & Monasteria ex Ebraco evocatos , viros scilicet excellentes , absque iis , qui Monasterio Ebracensi laudabiliter à fundatione præfuerunt , vel in eodem absque dignitate Abbatiali , doctrinâ , religione , & præclaris gestis floruerunt ; quos omnes recensere nimis prolixum foret .

Tuum

Tuum jam esto judicium , num ea , quæ supra laudatus Eñus , & Rñus D.Cardinalis Paf-
fioneus de Ebraco scripsit , veritati non sint con-
formia . Facile enim capies , ad fundanda , re-
formanda , & regenda Monasteria , non poni
pecora ad lyram , sed requiri in scholâ Christi
Magistros exercitatos , Viros tam virtutibus ,
quàm doctrinâ , sapientiâ , & religione præ-
stantes .

O Felix itaque Ebracum ! Mater , quæ tan-
torum Virorum es foecundata sobole ! Non lau-
de tuâ , sed ipforum meritis excellis multam
terræ pulchritudinem ! Verè tibi Dominus fecit
magna , qui potens est , & Sanctum nomen ejus :
Ecce enim ex hoc beatam te dicent multæ gene-
rationes . Non tantum in te Dominus multipli-
cavit gentem , sed & magnificavit lætitiâ .
Propterea magnificet anima tua Dominum , &
exultet spiritus tuus in Deo salutari tuo . Non
recedat laus ejus ab ore tuo , sed incessanter in-
gemina : *Benedictus es Domine in firmamento Cæli ,*
& laudabilis , & gloriosus , & superexaltatus in sæ-
cula . Unum est , super quo tibi vehementer con-
doleo , sine quo gaudium tuum non erit plenum .
Et , quondam istud ? Ah ! sine suspiriis memora-
re non possum . Edicam tamen . En ! in Regno
Boëmiæ , Diœceseos Pragensis , jacet filia tua ul-
tima , adeoque summè dilecta , sine Choro , sine
Aris,

Aris, sine disciplinâ monasticâ, Nêpomungum, nobilis olim tua progenies, & quæ bona temporalia pro cultu divino ibidem consecrata sunt, nunc à Dominis sæcularibus mundiali forsan pompæ applicantur. Ubi nunc Sancta Missarum Sacrificia, ubi laudes divinæ diu, noctuque ibidem decantatæ, ubi devotiones tot Religiosorum ibidem Deo famulantium, tanquam thymiamata ad Thronum Dei ascendentes? Perierunt, quasi non sint.

Respice in Franconiam in Ducatu Brandenburg-Onolzbacensi, nobilissimam quoque tuam Filiam Fontem Salutis. O! Fons Salutis! nunc verè cisterna dissipata, quæ continere non valet aquas, nisi lachrymas falsas, quas dolor exprimit, dum oculis videre debes, hodie dum proventus, & redditus olim pro cultu Dei consecratos, absorberi ab eis, qui iisdem aluntur Alumni Heterodoxi, fuguntque virus exindè, quod in Ecclesiam catholicam evomant.

En rursus ad plagam meridianam, juxta amnem Æstum, vulgò Aisch, non procul ab Urbe Neopoli, Neustatt, Territorii Brandenburg-Bayreit, visuntur rudera celebris Abbatiae Sanctimonialium Birckenfeld; olim à rabie Rusticorum rebellantium vastatæ, nunc autem à Principe Heterodoxo sæcularizatæ.

Porrò, intende oculos ad plagam Occiden-

dentalem in eâdem Franconiâ , & exhibebunt se-
 ruderâ percelebris Abbatia Schonaugiae , olim
 Sanctimonialium Cisterciensium , propè Ge-
 munden , ad fluvium Salam . Hoc Monaste-
 rium non quidem ab hostibus fidei , sed à Ca-
 tholico Principe infelici fato cum omnibus pro-
 ventibus , bonis , & redditibus , ad Cameram
 suam ab ordine avulsum fuit , & hodie dum de-
 tinetur . Ibi super flumina , non quidem Baby-
 lonis , sed certè Æstum , & Salam , sedent , & flent
 filiae tuæ , eo quòd non sint , qui veniant ad
 solemnitatem ; in salicibus in medio eorum su-
 spensa organa eorum ! Et , quomodo cantabunt
 canticum Domini in terrâ alienâ ? aut potiùs
 alienata ? Verùm consolare Ebracum ! nondum
 est abbreviata manus excelsa Domini . Qui po-
 tuit ex lapidibus resuscitare filios Abraham ,
 poterit , & filias tuas resuscitare ad vitam Mo-
 nasticam . Dominus enim est , qui mortificat ,
 & vivificat .

Recordare visionis Prophetæ Ezechielis
 cap. 37. Qui , cùm à Domino ductus esset in
 campum ossibus aridis summoperè repletum ,
 audivissetque à Domino : putasne ossa ista vi-
 vent ? respondit : Tu Domine nosti ; Et , vatici-
 nante Prophetâ , redierunt ossa ad ossa , & sus-
 flantibus ex quatuor partibus ventis , revixe-
 runt ossa , stetitque exercitus grandis , & mul-
 tus

tus nimis . Non est necessarium sufflari tot ventis , sed tu Ebracum multiplica gemitus tuos , precesque ad Dominum , ut auster ille divinus emittat spiritum , & radium unicum in oculos Monasteriorum prædictorum Possessorum , ut videant , quomodo bona ista ad Dei cultum , & solatium Fundatorum consecrata ulterius cum tantâ jacturâ honoris Dei retinere valeant . Quod , si fiat , renovabitur rursus facies terræ , resumentur organa hætenus suspensa , & laudes Dei , applaudentibus Ecclesiâ triumphante , militante , & cum magno solatio etiam Ecclesiæ purgantis .

Nunc ad nos convertor , Consodales mei , qui in eâdem Scholâ S. Bernardi in album Discipulorum relati , & inscripti sumus . Ecce ! recensui supra Viros , & Magistros , eâ utique intentione , ut non tantum laudemus Viros gloriosos , & Parentes nostros in generatione suâ , sed ut potissimum eorum virtutes imitemur : Sicut enim Aquilæ super nos volitant , ad volandum quoque nos provocantes ; discamus ab eis perfectam mundi , & quæ ejus sunt , abrenunciationem . Nihil terreni fisci nobis adhæreat , sed conversatio nostra in Coelis sit . Irretortis oculis in Solem Divinæ Bonitatis intendamus , ut , & quæ recta sunt , cognoscamus , atque ea , quæ vidimus , opere , effectuque faciamus . Eorum

rum exempla ad meliorem nos vitam constanter ita provocent , ut , quorum merita breviter recensuimus , eorum etiam actus imitemur . Studeamus quotidie de virtute in virtutem proficere , ut tandem post hanc mortalitatem ad æternam beatitudinem assumpti, cum Cherubinis , & Seraphinis incessabili voce proclamemus: Sanctus , Sanctus , Dominus Deus Sabaoth , utpote qui , sicut rerum omnium , ita , & hujus Opusculi ultimatus est .

F I N I S

Errata sic corrige.

Pag.	q.	Linea	15.	aliique ad	lege	aliique qui ad
—	7.	—	27.	præductæ	—	prædictâ
—	21.	—	21.	die Zeuffel	—	die Teuffel
—	22.	—	1.	Tu Clofter Ebrach lieget der Zeuffel und seine Mutter begraben		
				lege, Zu Clofter Ebrach lieget der Teuffel und seine Mutter begraben.		
—	23.	—	1.	Zeuffelin	—	Teuffelin.
—	32.	—	21.	Gerd-Echuhe	—	Werck-Schuhe.
—	48.	—	8.	Gteigermald	—	Steigervvald
—	81.	—	24.	inquirere	—	inquietare
—	83.	—	10.	Otho	—	Otto
—	83.	—	21.	Rodulphus	—	Rudolphus
—	86.	—	24.	Mongoldum	—	Mangoldum
—	96.	—	15.	Rodulphus	—	Rudolphus
—	109.	—	15.	foglio	—	folio
—	110.	—	5.	allucinatus	—	hallucinatus
—	110.	—	23.	Rodulpho	—	Rudolpho
—	117.	—	14.	eis	—	ei
—	130.	—	6.	Custodiam	—	Custoriam
—	130.	—	19.	503.	—	1503.
—	132.	—	11.	effulgeret	—	affulgeret
—	135.	—	26.	capesserunt	—	capesserent
—	138.	—	2.	&, deleatur	—	
—	148.	—	2.	Munb	—	Müntz
—	148.	—	8.	Munb-Belustigung	—	Müntz-Belustigung
—	149.	—	ult.	S. Rocchum	—	S. Rochum
—	157.	—	11.	& unus	—	& aureus
—	157.	—	12.	paulo aute	—	paulò antè
—	159.	—	2.	Aabas	—	Abbas
—	160.	—	23.	per opportunum	—	peropportunum
—	177.	—	16.	sepelliri	—	sepeliri
—	187.	—	6.	advocati	—	advocatis
—	199.	—	14.	nobili	—	nobilis
—	201.	—	ult.	sacra	—	sacræ
—	205.	—	25.	Deylbrunn	—	Heylbrunn
—	206.	—	16.	Ordine Cisterciensi	—	Ordinis Cisterciensis
—	216.	—	25.	quondam	—	quodnam

Adhimus Dominus, D. Hieronymus

Nat: 2 Feb: 1694.

Ven: D. Petrus Mengwein Wüerzburg. Nat: 2. Aug:

1725. Prof. 18. Julij 1751. Sacerd: 4. Julij 1756.

Prior.

R. F. Alwardus Fuchs Bamberg: nat: 29. Aug: 1691.

Prof. 11 Oct. 1711. Sacerd. 7. Novemb. 1717. Sen: et Subil:

Prof. Oeconomus in Schwappach.

R. F. Felix Höhn Randerwaureranus. nat 19. Jan: 1695.

Prof. 16. Aug: 1716. Sacerd. 5. Octob. 1721.

R. F. Raphael Brückner Würzburg. nat. 5. April 1698.

Prof. 6. Aug: 1719. Sacerd: 18. Oct. 1742.

R. F. Georgius Traub Würzburg. nat. 25. May 1701.

Prof. 29. Sept. 1721. Sacerd. 10. Oct. 1728.

R. F. Wenceslaus Eder Zügleben: nat: 8. aug: 1697.

Prof. 29. Sept. 1721. Sacerd. 17. Octob. 1727.

Oeconomus in Chagnsstockheim.

R. F. Nicolaus Trautner Vöckheim. nat. 10. Sept. 1703.

Prof. 14. Oct. 1726. Sacerd. 14. Oct. 1731.

R. F. Alexander Högler Würzburg. nat. 9. Nov. 1708. Prof.

6. Julij 1732. Sacerd: 3. Junij 1736.

- R. P. Carolus Spöhler Winceb. nat. 2. Aug. 1708. Prof. 6. Julij 1732. Sacid. 17. Junij 1736.
- R. P. Innocentius Eriker Gerlocusianus nat. 11 aug. 1710. Prof. 6. Julij 1732. Sacid. 1. Julij 1736. Rm'i. A. Matris Confessarius, et Capellanus.
- R. P. Leopoldus Deur Traustad. nat. 14. April 1714. Prof. 6. Julij 1732. Sac. 5. Oct. 1738. Cancellaria. Director.
- R. P. Constantinus Eyerich Oberschwappach. nat. 19. Mart. 1712. Prof. 18. Jul. 1734. Sac. 6. Oct. 1737. Aursarius.
- R. P. Guillelmus Kophist. rebstad. nat. 4. Feb. 1714. Prof. 18. Jul. 1734. Sac. 15. Jun. 1734. Professor in Sulzheim.
- R. P. Stephanus Wollfromm Münsterst. nat. 24. Mart. 1708. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 8. Oct. 1741. Culinarium. Convent.
- R. P. Erasmus Dehmer Innst. nat. 27. aug. 1712. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 8. Oct. 1741.
- R. P. Placidus Büchold Ewelst. nat. 4. Oct. 1712. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 15. Oct. 1741. Oeconomus in Weyer.
- R. P. Maurus Pollmayer Kizingg. nat. 24. Mart. 1718. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 7. Oct. 1742. Professor in Weyer.
- R. P. Josephus Erhard Hirschau. nat. 15. May 1710. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 15. Oct. 1741. Magister Conventuum et Indulg.
- R. P. Dionysius Anding Winceb. nat. 8. Jul. 1714. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 15. Oct. 1741. Parochus in Hettelheim.
- R. P. Mathaus Bauer Wiltzheim. nat. 14. Feb. 1714. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 12. Nov. 1741. Cellarius.
- R. P. Dominicus Deegen Gerlocus. nat. 29. aug. 1713. Prof. 29. Sept. 1737. Sac. 12. Nov. 1741. Oeconomus in Burgwindheim.

- R. L. Candidus Müller Gerolshaus. nat. 9. Jun: 1716.
 Prof. 4. Sept. 1740. Sac: 27. Sept. 1744.
- R. L. Michael Wälz Wierzb. nat. 11. Maij 1717. Prof. 4. Sept.
 1740. Sac: 4. Oct. 1744.
- R. L. Angelus Schell Volcay. nat. 9. Jun: 1719. Prof. 4. Sept.
 1740. Sac: 4. Oct. 1744. Professor in Burgwindheim.
- R. L. Ferdinandus Kuhn Wierzb. nat. 15. Jul. 1715. Prof. 4.
 Sept. 1740. Sac: 11. Oct. 1744. Professor in Burgwindheim.
- R. L. Antonius Meckler Bamberg. nat. 5. Feb. 1719. Prof. 4.
 Sept. 1740. Sac: 11. Oct. 1744. Professor in Maynstreuheim.
- R. L. Joes Nepomucenus Hauck Fuld: nat. 8. Julij
 1723. Prof. 8. Junij 1744. Sac: 8. Jun: 1749.
- R. L. Bernardus Bruno Bamberg: nat. 4. Jan: 1725. Prof.
 8. Jun: 1744. Sac: 7. April. 1749. Professor in
 Schwappach.
- R. L. Philippus Fleischmann Wierzb. nat. 6. Martij
 1722. Prof. 17. Aug. 1744. Sac: 15. Jun: 1749.
 Professor in Theenheim.
- R. L. Gregorius Friderich Etzmann. nat. 7. Mart. 1721. Prof.
 17. Aug. 1744. Sac: 7. April 1749. Professor Moraliu.
- R. L. Judas Thaddaeus Egerst Volcay. nat. 18. Maij 1723.
 Prof. 17. Aug. 1744. Sac: 8. Junij 1749. Pro-
 fessor in Elgersheim.
- R. L. Rochus Kniffel Sülzheim. nat. 22. Dec. 1724.
 Prof. 17. Aug. 1744. Sac: 8. Jun: 1749.
- R. L. Ludovicus Eckel Wierzb. nat. 26. Jul. 1724. Prof.
 19. Jun: 1746. Sac: 20. Jun. 1751. Francus.

- R. P. Edmundus Klein Würzb. nat. 11 Jun: 1724. Prof. 19 Junij 1746. Sac: 2 Maj 1751. Praefectus in Würzburg.
- R. P. Clemens Paulstick Oberleichterbach. nat. 23. Nov. 1717 Prof. 19. Junij 1746. Sac: 4. Julij 1751. Culinarius Monialis.
- R. P. Albericus Fichtel Senofurt: Nat. 13. Mart. 1723. Prof. 19. Junij 1746. Sac: 4. Jul. 1751. Rm. Abbat. Sacellanus, et Praefectus Aedilium.
- R. P. Franciscus Kolb Würzb. nat: 4. Dec: 1723. Prof. 19. Jun: 1746. Sac: 20. Jun: 1751. Consecrarius Monialium Pöliporta.
- R. P. Hieronymus Heidmayer Lauring. nat. 11 Sept. 1722 Prof. 19. Jun. 1746. Sac: 4. Jun. 1751. Coadjutor Consecrarij Monialium Pöliporta.
- R. P. Aquilinus Luger Würzb. nat: 2 Maj 1726. Prof. 31. Jul: 1746. Sac: 27. Jun: 1751. Secretarius Illustissimi Dni Generalis.
- R. P. Hermannus Strigler Ebraz: nat: 16. Feb: 1731. Prof. 18. Jul: 1751. Sac: 27. Jun: 1756. Bibliothecarius.
- R. P. Gerardus Weckesser Zell: nat: 26. Sept. 1728. Prof. 18. Jul: 1751. Sac: 27. Jun: 1756. Sacellanus in Herrlheim.
- R. P. Paulus Buhn Groggröning nat: 5. Oct. 1723. Prof. 18. Jul: 1751. Sac: 27. Jun: 1756.
- R. P. Jacobus Pauli Gerolau. Nat: 8. Nov: 1731. Prof. 18. Jul: 1751. Sac: 27. Jun. 1756. Officialis in Sulzheim.

R. P. Robertus Jöser Pfarrkirch, ex Bavaria nat. 2. Nov.
1731. Prof. 18. Jul. 1751. Sac. 18. Jul. 1756.
Vestibularius.

R. P. Andreas Dayer Seßlach, nat. 16. Oct. 1731.
Prof. 18. Jul. 1751. Sac. 18. Jul. 1756. Cantor
et Chori Musici Director.

R. P. Engelbertus Fürstenwerth Würzburg, nat. 4. April
1734. Prof. 30. Decemb. 1753. Sac. 8. Jun. 1760.
Subprior et Novitiorum Magister.

R. P. Fridericus Deütnner Seßlach, nat. 15. Jan. 17-
35. Prof. 3. Nov. 1754. Sac. 15. Jun. 1760.
Exceptor Hospitum et Sacellaria Consiliarius.

R. P. Joachimus Clammhaber Gerolseuf, nat. 17. Jan.
1735. Prof. 23. Nov. 1755. Sac. 15. Jun. 1760.
Curatus in Ebrach. et i. Intonator.

R. P. Maximus Gall Mergentheim, nat. 1. Feb. 1736.
Prof. 18. Oct. 1756. Sac. 29. Nov. 1761.
Professor Theologiae Dogmatico-Speculative.

R. P. Bruno Heger Weyer, nat. 25. Dec. 1736.
Prof. 18. Oct. 1756. Sac. 1. Nov. 1761. Parista.

R. P. Henricus Hoffmann Haldstadt, nat. 7. Oct.
1734. Prof. 28. Aug. 1757. Sac. 1. Nov. 1761.
Curatus in Ebrach.

R. P. Bonifacius Hellmuth Bamberg, nat. 28. Jun.
1736. Prof. 16. Nov. 1760. Sac. 28. Oct. 1764.
Licentior.

R. P. Bartholomaeus Thenn Bamberg, nat. 30. May 1736.
Prof. 16. Nov. 1760. Sac. 28. Oct. 1764. 2. Intonator.

- P. Augustinus Reiffid Wincb. Nat. 3. Dec. 1738.
 Prof. 16. Nov. 1760.*
*P. Eugenius Montag Ebraj. Nat. 5. Mart. 1741.
 Prof. 16. Nov. 1760.*
*P. Alexius Höglcr Wincb. Nat. 27 Aug. 1741.
 Prof. 16. Nov. 1760.*
*P. Joës Evangelista Brenny Voluxag nat. 6.
 Jul. 1740. Prof. 20. Nov. 1763.*
*P. Adamus Adclmann Thungersheim nat. 1.
 Jul. Anno 1743. Prof. 20. Nov. 1763.*
*P. Christianus Saumann Kizing nat. 4. Jun.
 1739. Prof. 20. Nov. 1763.*
*P. Godefridus Übel Durgwindheim nat. 27. May
 1739. Prof. 20. Nov. 1763.*
*P. Martinus Maji Durgwindheim nat. 28. feb.
 1741. Prof. 20. Nov. 1763.*

Mortit. Nesci.

*P. Mattheus Seclmann de Staffelsheim
 nat. 24. Jun. 1744.*

*P. Benedictus Stemmer de Staffelsheim
 nat. 22. Oct. 1744.*

Conversi.

- J. Egidius Seuffer de Unsteden. nat. 22. Nov.
1698. Prof. 7. Dec. 1727.
- J. Eustachius Holler de Regensburg ad Taberam
nat. 21. Jan. 1701. Prof. 4. Oct. 1735.
- J. Christophorus Mejer Obermöhrley, nat. 19.
Oct. 1702. Prof. 4. Oct. 1735.
- J. Cyriacus Rosentritt de Gerlocuria nat. 2.
Aug. 1713. Prof. 4. Oct. 1735.
- J. Thomas Campensis de Gerlocuria. nat. 13.
Nov. 1732. Prof. 3. Nov. 1754.
- J. Mauritius Eri de Weyer nat. 8. Jan. 17-
35. Prof. 10. Aug. 1764.
- J. Chilianus Röttinger de Gerlocuria nat.
15. Jun. 1739. Prof. 10. Aug. 1764.
- J. Dalthasarus Sundheimer Grettshadt. nat.
22. Dec. 1694. Prof. 10. Jan. 1737. Oblatus.

Meriti
laici.

- J. Laurentius Neubauer de Geüsfeld. nat.
10. Jan. 1734.
- J. Sebastianus Kuhn de Volckach. nat. 23.
Feb. 1736.
- J. Blasius Scherer de Totnach nat. 9. Nov.
1737.

